

TJÄNSTESKRIVELSE
2017-02-24

Järna kommunaldelsnämnd

Årsbokslut 2016- Järna kommunaldelsnämnd

Dnr: Jä 17/26

Sammanfattning av ärendet

Kommundelsnämnden ska till kommunstyrelsen överlämna årsbokslut för perioden januari-december 2016. Enligt Mål- och Budget ska nämnden förutom ett ekonomiskt bokslut även lämna en redovisning på de av kommunfullmäktige uppställda mål och inriktningsbeslut.

Järna kommunaldelsnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 179,8 mkr och ett resultat på 0,9 mkr. Prognosen i augusti var ett nollresultat. Det är främst äldreomsorgen och nämndens egen verksamhet som bidrar till det positiva resultatet. Verksamhetsmålen samt personalmål uppfylls i den sammanvägda lägesbedömningen, med den sammanvägda bedömningen OK. Kontorets förslag till nämnden är att godkänna årsbokslut 2016 och överlämna det till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2017-02-24

PM "Årsbokslut 2016 Järna kommunaldelsnämnd" med bilagor 1 – 7

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Nämnden redovisar för 2016 är ett överskott om 0,9 mkr och bidrar positivt med en ekonomi i balans till Södertälje kommuns totala ekonomiska resultat.

Ärendet

Järna kommunaldelsnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 179,8 mkr och ett resultat på 0,9 mkr. Prognosen i augusti var ett nollresultat. Det är främst äldreomsorgen och nämndens egen verksamhet som bidrar till det positiva resultatet.

Nämndbidraget för pedagogisk verksamhet och produktionskök i Järna kommunaldel 2016 var 118,8 mkr. Resultatet är ett underskott med 452 tkr. Resultatet är en förbättring jämfört med delårsbokslutet då prognosen var ett underskott på 700 tkr. Grundskolan och kostverksamheten

som då prognostiserade nollresultat lämnar överskott, samtidigt som resultatet i förskolan har försämrats då personalneddragningar inte verkställts enligt plan.

Förskolan i Järna ligger under kommungenomsnittet inom samtliga kunskapsområden, men har under året förbättrat måluppfyllelsen inom två av fyra områden. Resultaten inom Järna grundskolor är i stort sätt oförändrade jämfört med föregående år och ligger fortsatt över genomsnittet för Södertäljes alla grundskolor. Måluppfyllelsen bedöms som OK.

Resultatet äldreomsorgen för perioden uppgår till ett överskott på 1,2 mkr, vilket främst beror på färre hemtjänsttimmar och färre boendeplaceringar än budgeterat. Korttidsvården uppvisar ett negativt resultat, vilket beror på fler dygn än budgeterat. Nettokostnaderna är en procent lägre än år 2015, vilket beror på färre hemtjänsttimmar och att verksamheten i år får intäkter från äldreomsorgsnämnden för hälso- och sjukvården istället för nämndbidrag. Sammantagen bedömning av verksamhetens måluppfyllelse är OK.

Kultur- och fritidsverksamheten i Järna visar 2016 ett överskott på 57 tkr. Resultatet varierar mellan de olika verksamhetsdelarna. En tydligare organisatorisk och verksamhetsmässig fördelning har gjorts mellan Futurums kulturverksamhet och fritidsgården. Nettokostnaderna för kultur och fritid i Järna har minskat med drygt 1 Mkr under en 3-årsperiod. Minskningen ligger i huvudsak på idrottsanläggningar. En omfördelning av medel gjordes för att kunna hålla lördagsöppet på fritidsgården under oktober till december. Sammantagen bedömning av verksamhetens måluppfyllelse är OK.

Resultatet för Järna kommunaldelsnämnds tekniska verksamhet (stadsmiljö) visar totalt att verksamheten har ett överskott på 41 tkr, vilket skiljer sig en del från förra årets resultat (+ 593 tkr). Överskottet förklaras framförallt av låga kostnader inom vinterväghållnings verksamhet. Måluppfyllelsen bedöms vara OK.

På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem så finns ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Kommunens totala sjukfrånvaro har under året minskat. Måluppfyllelsen bedöms vara OK.

GEH-bedömning

Ekonomi *Ok*

Nämndens verksamhetsmål *Ok*

Personalmål *Ok*

Nämndens sammanfattande bedömning *Ok*

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

Att godkänna "Årsbokslut 2016" och överlämna det till kommunstyrelsen.

Rickard Sundbom

Stadsdirektör

Magnus Claesson

Tf ekonomi- och finansdirektör

Handläggare: Rebecka Ryblad/ Vivian Ichu

Samordnare/ controller

Kommunstyrelsens kontor

Telefon (direkt): 08-52302325/ 08-52302095

E-post: rebcka.ryblad@sodertalje.se/ vivian.ichu@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ledningsstöd Ekonomi, KSK

Redovisning och ekonomisupport, KSK

Verksamhetscontrollern Olle Lindström, KOF

Verksamhetscontrollern Jörgen Alm, UK

Verksamhetscontrollern Maria Johansson, SK

Verksamhetscontrollern Vera Domert och Johanna Friberg, SBK

Akten

Rapport | 2017-02-24

Årsbokslut 2016

Järna kommunaldelsnämnd

Vivian Ichu
Rebecka Ryblad

Innehållsförteckning

1. Ekonomi.....	4
2. KF- mål och inriktning	11
Pedagogisk verksamhet	11
Äldreomsorg.....	15
Kultur/fritid/idrott.....	23
Samhällsbyggnad och offentlig miljö.....	27
Nämndens egna mål	29
3. Personal.....	32
4. Sammanfattande GEH-bedömning	33
5. Internkontroll	34
6. Framtida utveckling	38

Bilaga 1	Balans- och resultaträkning på total nivå
Bilaga 2	Verksamhetsuppföljning
Bilaga 3	Investeringssammanställning
Bilaga 4	Pedagogisk verksamhet, underlag från kontoret
Bilaga 5	Äldreomsorg, underlag från kontoret
Bilaga 6	Kultur, fritid och idrott, underlag från kontoret
Bilaga 7	Samhällsbyggnad och offentlig miljö, underlag från kontoret

Nämndens sammanfattning

Järna kommunaldelsnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 179,8 mkr och ett resultat på 0,9 mkr. Prognosen i augusti var ett nollresultat. Det är främst äldreomsorgen, kostenheten och nämndens egen verksamhet som bidrar till det positiva resultatet.

Nämndbidraget för **pedagogisk verksamhet** och produktionskök i Järna kommunal 2016 var 118,8 mkr. Resultatet är ett underskott med 452 tkr. Resultatet är en förbättring jämfört med delårsboksutet då prognosen var ett underskott på 700 tkr. Grundskolan och kostverksamheten som då prognostiserade nollresultat lämnar överskott, samtidigt som resultatet i förskolan har försämrats då personalneddragningar inte verkstälts enligt plan.

Förskolan i Järna ligger under kommungenomsnittet inom samtliga kunskapsområden, men har under året förbättrat målnuppfyllelsen inom två av fyra områden. Resultaten inom Järna grundskolor är i stort sätt oförändrade jämfört med föregående år och ligger fortsatt över genomsnittet för Södertäljes alla grundskolor. Målnuppfyllelsen bedöms som *OK*.

Resultatet **äldreomsorgen** för perioden uppgår till ett överskott på 1,2 mkr, vilket främst beror på färre hemtjänsttimmar och färre boendeplaceringar än budgeterat. Korttidsvården uppvisar ett negativt resultat, vilket beror på fler dygn än budgeterat. Nettokostnaderna är en procent lägre än år 2015, vilket beror på färre hemtjänsttimmar och att verksamheten i år får intäkter från äldreomsorgsnämnden för hälso- och sjukvården istället för nämndbidrag.

Sammantagen bedömning av verksamhetens målnuppfyllelse är *OK*.

Kultur- och fritidsverksamheten i Järna visar 2016 ett överskott på 57 tkr. Resultatet varierar mellan de olika verksamhetsdelarna. En tydligare organisatorisk och verksamhetsmässig fördelning har gjorts mellan Futurums kulturverksamhet och fritidsgården. Nettokostnaderna för kultur och fritid i Järna har under en 3-årsperiod minskat med drygt 1 mkr. Minskningen ligger i huvudsak på idrottsanläggningar. En omfördelning av medel gjordes för att kunna hålla lördagsöppet på fritidsgården under oktober till december. Sammantagen bedömning av verksamhetens målnuppfyllelse är *OK*.

Resultatet för Järna kommunaldelsnämnds **tekniska verksamhet** (stadsmiljö) visar totalt att verksamheten har ett överskott på 41 tkr, vilket skiljer sig en del från förra året resultat (+ 593 tkr). Överskottet förklaras framförallt av låga kostnader inom vinterväghållnings verksamhet.

Målnuppfyllelsen bedöms vara *OK*.

På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem så finns ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Kommunaldelsens totala sjukfrånvaro har under året minskat. Målnuppfyllelsen bedöms vara *OK*.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Ok</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personalmål	<i>Ok</i>

Nämndens sammanfattande bedömning *Ok*

1. Ekonomi

Ekonomiskt resultat ur ett budgetperspektiv

Verksamhet	Nämn bidrag 2016	Netto kostnad 2016	Resultat dec-16	Netto kostnad 2015
Förskola	43 076	44 372	-1 296	44 960
Grundskola	75 734	75 530	204	73 649
Produktionskök	0	-640	640	-399
Äldreomsorg	44 038	42 910	1 128	43 265
Kultur	2 106	2 058	48	1 997
Föreningsbidrag	395	250	145	288
Fritid	2 980	2 992	-12	3 142
Idrott	3 101	3 232	-131	3 852
Gator & parker	6 513	6 349	164	6 783
Övrig verksam	1 812	1 242	570	1 049
Bokslutspost		597	-597	-19
Summa	179 755	178 892	863	178 567

Verksamhetsområdenas resultat i förhållande till budget

Pedagogisk verksamhet

Nämndbidraget för pedagogisk verksamhet och produktionskök i Järna kommun 2016 var 118 810 tkr. Resultatet är ett underskott med 452 tkr. Resultatet är en förbättring jämfört med delårsbokslutet då prognosen var ett underskott på 700 tkr. Grundskolan och kostverksamheten som då prognostiserade nollresultat lämnar överskott, samtidigt som resultatet i förskolan har försämrats. Underskottet i förskolan beror på oförutsedda kostnader i samband med en brand, 135 tkr, och på grund av uteblivna intäkter för s.k. extratjänster, 110 tkr. Resterande underskott 1 051 tkr, beror på att bemanningen inte tillräckligt anpassats till det minskade barnantalet.

Resultat förskolan

Förskolan i Järna fick ett nämndbidrag på 43 076 tkr 2016. Resultatet blev ett underskott med 1 296 tkr. Det är en försämring jämfört med augustiprognosen där ett underskott på 700 tkr prognostiserades.

En märkbar minskning av antal förskolebarn skedde mellan åren 2013-2015, 45 barn, för att sedan öka med 8 barn 2016. På grund av minskningen planerades inför 2016 en nedläggning av förskolan Konvaljen och personalneddragningar budgeterades. Den verkliga bemanningen har inte minskats enligt plan, vilket medfört ett överskridande av personalbudgeten på drygt en miljon kronor. Efter en brand i Björkbackens förskola under hösten togs Konvaljen åter i bruk. Merkostnader till följd av branden är 135 tkr. Efter sommaren har man haft kostnader för fyra medarbetare på s.k.

extratjänster där det utlovats finansiering från Arbetsförmedlingen. Intäkter har inte periodiserats och förklarar 110 tkr av underskottet.

Resultat grundskolan

Järna grundskola fick ett nämndbidrag på 74 154 tkr 2016. Resultatet blev ett överskott på 204 tkr. Prognosen vid delårsbokslutet i augusti beräknades till en ekonomi i balans.

Utöver de budgeterade kända driftbidragsintäkterna i form av statsbidrag från Skolverket har Järna grundskolor tilldelats ytterligare statsbidrag i form av Lovskola 97 tkr, Lärarlyft 15 tkr samt de två nya statsbidragen Lärarlönelyft 635 tkr och Fritidshemsatsningen 170 tkr. De ökade intäkterna förklaras också av att Järna grundskolor under höstterminen 2016 fick in fler elever än budgeterat. Detta beror på att fler barn från förskolan valde förskoleklass i Järna grundskolor och dels en hel del inflyttning till Järna under sommaren. Skolorna mottog dessutom 772 tkr från det statliga bidraget för ökat flyktingmottagande.

Personalkostnaderna blev 443 tkr högre än budgeterat och detta beror på att lönetillägget från Lärarlönelyftet ökade kostnaderna samt att Järna grundskolor anställt elevassistenter för att täcka behovet av stöd för elever med särskilda behov. De ökade intäkterna för året har skapat ett högre kostnadsutrymme än budgeterat. Skolorna har exempelvis under hösten satsat på att köpa in nya datorer och annan utrustning. De ökade kostnaderna förklaras också av det nya städavtalet (136 tkr extra) samt ett högre köp av särskilt stöd än budgeterat på ca 980 tkr.

Delårsprognosen för augusti och resultatet i årsbokslutet stämmer väl överens, det vill säga en ekonomi i balans.

Resultat kostenheten

Kostenheten för Järnas pedagogiska verksamheter redovisar ett överskott på 640 tkr. Överskottet är en följd av personalvakanser.

Äldreomsorg verksamhet

Resultatet för perioden uppgår till ett överskott på 1,2 mnkr, vilket främst beror på färre hemtjänsttimmar och färre boendeplaceringar än budgeterat. Antalet hemtjänsttimmar är 5 112 färre än budgeterat och antalet boendeplaceringar är i snitt två färre än budgeterat. Korttidsvården uppvisar ett negativt resultat, vilket beror på fler dygn än budgeterat. Totalt uppgår dygnet till 750 fler än budgeterat, vilket motsvarar två helårsplaceringar.

Resultatet är 0,5 mnkr bättre än prognosen i augusti, vilket beror på färre hemtjänsttimmar än tidigare prognos.

Teknisk verksamhet

Resultatet för Järna kommunaldelsnämnds tekniska verksamhet (stadsmiljö) visas i tabellen nedan. Totalt visar verksamheten ett överskott på 41 tkr, vilket skiljer sig en del från förra året resultat (+ 593 tkr). Överskottet förklaras framförallt av låga kostnader inom vinterväghållnings verksamhet.

I bilagan finns en mer detaljerad tabell över verksamheternas respektive resultat.

Verksamhetsområde (tkr)	Nämndbidrag 2016	Nettokostnad 2016	Resultat 2016	Nettokostnad 2015
Gator, vägar och parkering	2 832	2 887	-56	3 427
Vinterväghållning	1 431	576	855	774
Parker/lekpl och naturmark	2 188	2 776	-588	2 460
Utomhusidrott & idrottsanl.	3 101	3 225	-124	3 851
Teknisk verksamhet	63	109	-46	106
Övrig verksamhet				
Totalt	9 614	9 573	41	10 619

Den tekniska verksamheten är säsongsbunden och vid viss tidpunkt på året är kostnaden för vissa verksamheter högre än intäkter och nämndbidrag. Under årets första månader är det vanligt att nettokostnaderna för vinterväghållningen ligger över budget. I år har vädret varit mildare under första halvåret jämfört med samma period förra året och nettokostnaderna för vinterväghållningen landade på 576 tkr, 40 % av nettokostnadsbudget (774 tkr, 54 %, 2015).

Vinterväghållningsverksamheten gick med ett överskott på 855 tkr (649 tkr, 2015). Både kostnader och intäkter för vinterväghållning har varit lägre än förra året. Det förklaras av att intäkterna ökar i samma takt som kostnaderna eftersom en del av arbetet faktureras vidare.

Barmarksrenhållning är främst den sandsopning och sandupptagning som görs efter varje vinter. Nettokostnaden per december blev 431 tkr, och ligger något lägre än under samma period förra året (446 tkr). Största insatsen inom barmarksrenhållning görs på våren. De insatser som görs under resterande delen av året är av mindre karaktär och innebär främst insatser med skräp- och lövupptagning på hösten.

Parkverksamheten är väderberoende och har kunnat komma igång tidigare i år med anledning av det milda vädret. Det förklarar underskottet på verksamheten. Utomhusidrott och idrottsanläggningar visar ett underskott för perioden. Även här förklaras den högre kostnadsförbrukningen av att vädret varit milt och verksamheten kommit igång tidigare på året.

Nettokostnadsutveckling

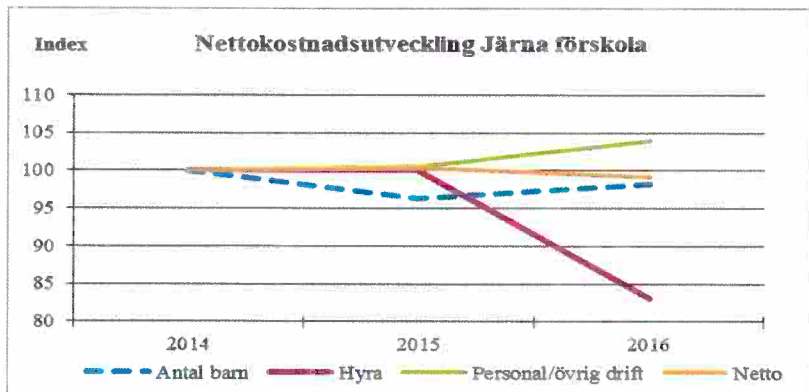
För att beskriva hur verksamheten faktiskt har utvecklats jämfört med föregående år, görs en jämförelse av nettokostnaderna för en treårsperiod.

Tkr	Nettokostnad 2014	Nettokostnad 2015	Nettokostnad 2016
Nämnden totalt	180 567	182 295	184 957

Det är främst personalkostnader och köp av verksamhet som ökat jämfört mot tidigare år

Nettokostnadsutveckling förskolan

Diagrammet visar den totala nettokostnadsutvecklingen samt nettokostnadsutvecklingen för personal-och driftkostnader samt hyreskostnader för åren 2014 till 2016. Även förändringen av antalet barn framgår av diagrammet.

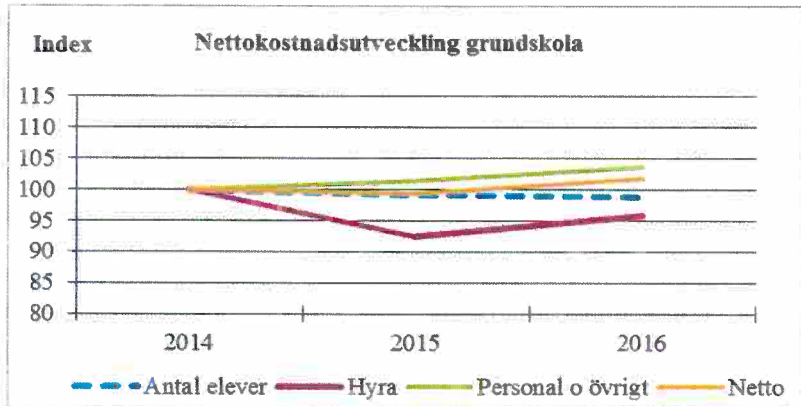

Antal barn var i snitt 393 barn 2016, en ökning med 8 barn jämfört med föregående år. Barnantalet har ökat med 2 % samtidigt som kostnaderna ökat med 3 % (exkl. hyra).

Nettokostnader totalt har minskat med 1 % sedan föregående år på grund av ändrad hyresmodell.

Nettokostnadsutveckling grundskolan

Diagrammet visar den totala nettokostnadsutvecklingen samt nettokostnadsutvecklingen för personal-och driftkostnader samt hyreskostnader för åren 2014 till 2016. Även förändringen av antalet elever framgår av diagrammet.

Antal elever boende i Järna

Järna grundskolor fortsätter sin trend med ett minskat antal elever jämfört med föregående år. Volymavstämningen för höstterminen 2016 visade ett årssnitt på totalt 788 boende elever i Järna, vilket var en lägre elevminskning än vad skolan beräknat. Reserverade medel för budetreglering till kommunstyrelsen behövde därför inte tas i anspråk fullt ut utan kunde användas i verksamheten.

Personal och övrigt

Kostnaderna följer inte riktigt elevutvecklingen på Järna grundskolor under perioden. Huvudorsaken är löneglidning och löneökning men även att skolorna behövt anställa

elevassistenter för att täcka upp behovet för de elever som varit i behov av särskilt stöd.

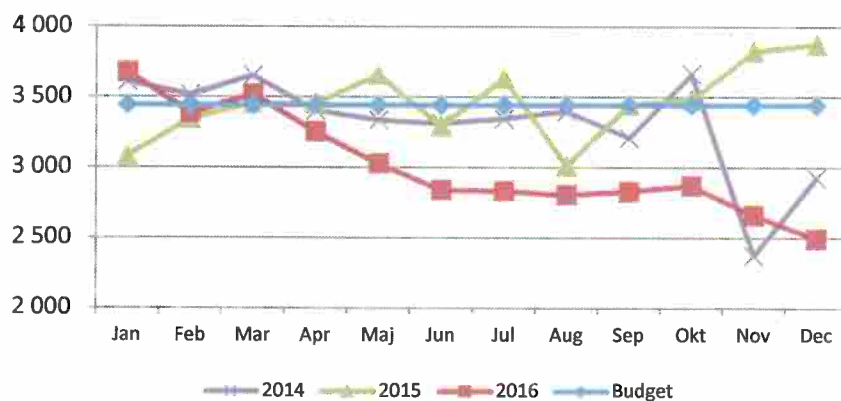
Nettokostnad

Den totala nettokostnaden representeras av Hyra samt Personal och övrigt som beskrivits ovan och visas visuellt i grafen som "Netto". Nettokostnaderna totalt har ökat med 2,5 % sedan föregående år. Huvudorsaken till nettokostnadsökningen är löneglidning vid nyrekrytering av lärare och övriga löneökningar.

Nettokostnadsutveckling och volymer äldreomsorg

Nettokostnaderna är 0,3 mnkr lägre än samma period 2015, vilket motsvarar en procent. Detta beror på färre hemtjänsttimmar än föregående år och att verksamheten i år får intäkter från äldreomsorgsnämnden för hälso- och sjukvården istället för nämndbidrag.

Antalet hemtjänsttimmar 2014-2016

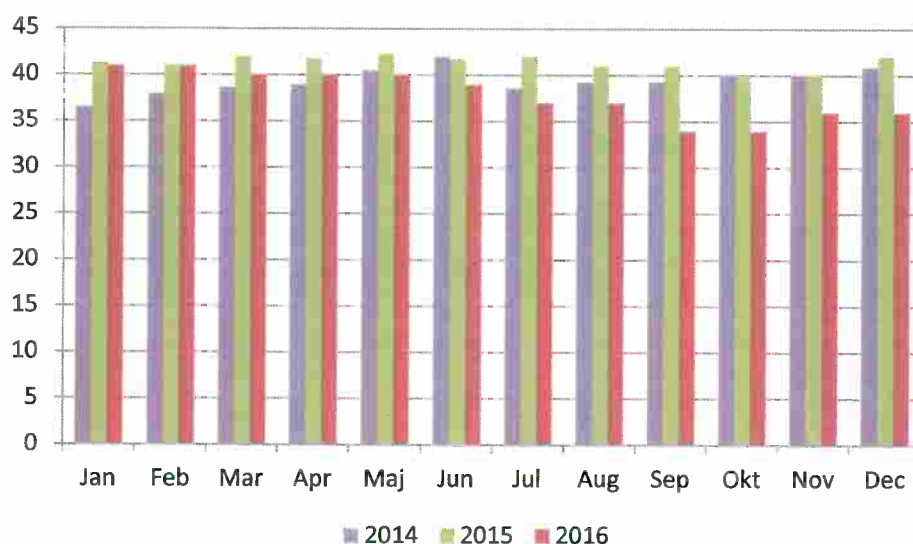
Antalet hemtjänsttimmar uppgår för perioden till 36 192 timmar, vilket är 5 346 färre än år 2015. Antalet timmar i egen regi har minskat med 4 112 till 29 090 timmar och antalet timmar i extern regi har minskat med 1 234 till 7 102 timmar. Trots att timmarna har minskat, har antalet brukare ökat och uppgår i snitt för perioden till 100. Det är nio fler än snittet år 2015.

Korttidsboende (dygn)

Kategori	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
2016	7	65	80	122	118	157	123	69	97	123	85	64	1 110
2015	12	11	31	47	54	45	0	52	57	18	9	4	340
2014	62	60	76	82	67	52	121	93	113	35	14	9	784

Antalet dygn på korttidsboende är 770 dygn fler än år 2015. Ökningen avser både korttidsdygn i egen och extern regi och motsvarar två helårsplaceringar.

Antalet helårsplatser på särskilt boende 2014-2016

I snitt uppgår antalet helårsplatser för perioden till 38, vilket är tre färre än snittet år 2015. I snitt har det funnits 30 boendeplaceringar i egen regi och åtta placeringar i extern regi.

Nettokostnadsutveckling kultur/fritid

Nettokostnaderna för kultur och fritid i Järna har minskat med drygt 1 Mkr under en 3-årsperiod. Minskningen ligger i huvudsak på idrottsanläggningar. En stor del av minskningen består av minskade räntor, men även drift- och underhållskostnader har minskat.

Tkr	Nettokostnad 2014	Nettokostnad 2015	Nettokostnad 2016
Nämnden totalt	-9587	-9278	-8525
Kultur (Bibliotek) 55	-1995	-1997	-2059
Futurum 5001	-1138	-1053	-489
Fritid (fritidsgård) 5000	-2082	-2089	-2503
Bidrag 59	-243	-288	-250
Idrott (uppgift från sbk) 40	-4129	-3851	-3101

Bibliotekets nettokostnader har ökat drygt 60 tkr jämfört med tidigare år. Det kan förklaras av ökade personalkostnader. Under 2016 har fördelningen i budget och redovisning mellan Futurums kulturverksamhet och själva fritidsgården gjorts om. En jämförelse får därför göras på totalen av dessa två. Lokalkostnader låg tidigare helt på Futurum vilket förklarar skillnaden dem emellan. Den totala skillnaden avser i första hand minskade hyreskostnader.

Nettokostnadsutveckling idrott och teknisk verksamhet

Nettokostnaderna har sjunkit med 5 % jämfört med förra året. Nettokostnaderna är budgeterade att minska 14 %. Den stora budgeterade minskningen beror på att den interna räntan har tagits bort i

kommunen. I årsbokslutet bedömer kontoret att nettokostnaden kommer att vara i enlighet med budget.

Verksamhetsområde (tkr)	Nettokostnad 2014	Nettokostnad 2015	Nettokostnad 2016
Gator, vägar och parkering	3 640	3 427	2 887
Vinterväghållning	525	774	576
Parker/lekpl och naturmark	2 401	2 460	2 776
Utomhusidrott & idrottsanl.	4 129	3 851	3 225
Teknisk verksamhet	111	106	109
Övrig verksamhet			
Totalt	10 806	10 619	9 573

2. KF- mål och inriktning

Pedagogisk verksamhet

KF-mål 1

Kommunfullmäktiges mål för den pedagogiska verksamheten är att resultaten i förskolan och skolan ska förbättras.

Fullmäktige har uttryckt att ”resultaten i förskolan och skolan ska förbättras”. I det systematiska kvalitetsarbetet följs en mängd resultat upp och rapporteras löpande till utbildningsnämnden och kommunaldelsnämnderna. I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal utvalda uppföljningsfaktorer i form av resultat och betyg. Urvalet baseras på utbildningskontorets kommunövergripande planer för systematiskt kvalitetsarbete. Mer utförlig uppföljning av verksamheternas resultat sker i planerna för systematiskt kvalitetsarbete 2016/2017.

Uppföljning av förskolan

I förskolan följer vi upp varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden. De nedanstående siffrorna svarar på frågan: Hur stor andel av de femåriga barnen når de mål som finns för respektive kunskapsområde? Resultatet visar hur väl verksamheten har skapat förutsättningar för att barnen ska lyckas inom de olika kunskapsområdena.

	Södertälje 2014	Järna 2014	Södertälje 2015	Järna 2015	Södertälje 2016	Järna 2016
Språkutveckling	86,2 %	89,8 %	87,5 %	88,9 %	90,1 %	81,4 %
Lek och samspel	89,5 %	79,7 %	90,1 %	80,5 %	93,6 %	84,5 %
Naturvetenskap och teknik	84,8 %	82,0 %	87,3 %	81,5 %	92,1 %	85,2 %
Matematik	86,9 %	86,6 %	89,4 %	89,2 %	91,0 %	87,0 %

Förskolan i Järna har under året förbättrat resultaten inom två av de prioriterade kunskapsområdena men försämrat resultaten inom två. Inom lek och samspel samt naturvetenskap och teknik uppvisas en ökad måluppfyllelse. Inom särskilt språkutveckling uppvisas dock en försämrad måluppfyllelse. Enligt förskolans egen analys kan detta ha flera orsaker. Förskolan hade under året ingen riktad satsning mot det språkutvecklande arbetet, vilket man hade åren innan. Fler familjer där ingen av vårdnadshavarna behärskar det svenska språket har kommit till förskoleområdet. Förskolan ser också en liten ökning av språkförseningar/språkstörningar. Framöver kräver detta ett medvetet fokus på det språk- och kunskapsutvecklande arbetet.

För Södertälje som helhet så har måluppfyllelsen för andra året i rad ökat inom samtliga kunskapsområden. Det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter befastas i verksamheten. Tack vare satsningen på centrala ateljéer och pedagoger har nu samtliga förskoleområden i kommunen ett väl fungerande och eget dokumentationsverktyg. En del i det fortsatta utvecklingsarbetet är att

dessas verktyg förändras eller justeras utifrån vad som är aktuellt inför varje nytt år. Kopplingen till förbättrings- och utvecklingsområden i dokumentationsverktygen blir allt tydligare. Det är mycket glädjande eftersom en framgångsfaktor i ett väl fungerande kvalitetsarbete är att de olika delarna hänger ihop. Det ger en tydlighet i hela organisationen och det gynnar förståelsen för det utvecklingsarbete som ska genomföras. Även förskolans gemensamma verksamhetsidé bidrar till att denna förståelse ökar. Arbetet med pedagogiska miljöer och ateljékultur har fortsatt under året som varit men kommer framöver att lyftas som ett gemensamt förbättringsområde.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: OK

Åtgärder för bättre måluppfyllelse: Under nästkommande år kommer fokus fortsatt att ligga på förskolans relation till familjerna. Utöver detta införs ett förbättringsområde kring förskolans pedagogiska miljöer. Nedan sammanfattas en kombination av insatser utifrån förskolans förbättringsområden och utvecklingsområden.

- De framtagna riktlinjerna för samverkan med hemmet ska introduceras och förankras, både hos medarbetare och hos vårdnadshavare, och även följas upp.
- Alla förskoleområden ska fortsätta utveckla grupputvecklingssamtalen (vårdnadshavare i mindre grupper) som forum för samråd. Fokus ska vara förskolans uppdrag och mål, det kollektiva lärandet och förskolan som en demokratisk mötesplats. Vårdnadshavare ska utifrån förskolans normer och värden bättre kunna stödja sina barn i deras utveckling, och även kunna stödja varandra.
- Gemensamma riktlinjer för inskolning ska tas fram för att öka likvärdigheten i vårdnadshavares och barns första kontakt med förskolan. Andra möjligheter till gemensamma riktlinjer för ökad likvärdighet ska under året ses över.
- Gemensamma riktlinjer för vilket material som ska finnas som grund i förskolornas pedagogiska miljöer tas fram och implementeras.
- Arbetet med att konkretisera förskolans gemensamma verksamhetsidé fortsätter. Under 2016 har samtliga medarbetare inom förskolan fått bidra med egna tankar om vad verksamhetsidén och kopplingen till Reggio Emilia betyder för just deras verksamhet. Detta för att konkretiseringen ska bli Södertäljespecifik.
- Förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag fortsätter med sitt praktiska utvecklingsarbete. Årets fokus kommer att vara den gemensamma verksamhetsidén samt hur förskolan på ett bättre sätt kan involvera familjerna i verksamheten.
- Förskolans centrala pedagoger och centrala ateljéristor fortsätter med sitt uppdrag att särskilt utveckla gemensamma strategier för pedagogisk dokumentation samt att utveckla ateljékulturen i verksamheten. Centrala pedagoger och ateljéristor kommer under läsåret 16/17 att omfördelas till andra förskoleområden.
- Minst ett arbetslag från samtliga förskoleområden (15 förskolor) ska delta i en utbildning kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt ur ett flerspråkighetsperspektiv.

Uppföljning av grundskolan*Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor*

	Meritvärde alla elever	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
2013	205,3	218,3	193,7
2014	211,2	221,8	201,8
2015	213,4	221,7	204,6
2016	218,3	227,6	209,1

Elever i årskurs 9, meritvärde, Järna grundskolor

	Meritvärde alla elever	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
2013	232,3	242,8	224,8
2014	241,3	263,0	222,5
2015	228,0	246,1	214,5
2016	227,5	239,9	214,2

Det genomsnittliga meritvärdet för grundskolan i Järna är något lägre 2016 än vad det var under 2015. Pojkarnas resultat är i stort detsamma mellan åren medan flickorna uppvisar ett något försämrat resultat. Under 2016 har andelen elever med minst godkänt i de 16 obligatoriska ämnena varit oförändrat på 81 procent. Bakom detta ligger dock en försämring för pojkarna (79 till 74 procent) men en förbättring för flickorna (84 till 88 procent). Samtliga resultat för grundskolan i Järna överstiger genomsnittet i Södertälje kommun.

För Södertälje som helhet har meritvärdet förbättrats för sjätte året i rad. År 2016 var meritvärdet 218,3 poäng, vilket ska jämföras med 213,4 poäng föregående år. Under några år minskade skillnaden mellan flickors och pojkars resultat men det senaste året har flickorna förbättrat sitt resultat något lite mer än pojkarna. Nu skiljer det 18,5 poäng jämfört med föregående års 17,1 poäng. Skillnaden mellan könen är dock fortfarande mindre än vad det var 2013 och 2014.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

	Andel behöriga för högskoleförberedande program			Andel behöriga för yrkesprogram			Andel elever som inte är behöriga för vare sig högskoleförberedande program eller yrkesprogram		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
2013	75,9	78,1	73,8	78,5	80,2	76,9	21,5	19,8	23,1
2014	78,8	81,1	76,8	82,0	82,8	81,3	18,0	17,2	18,7
2015	78,7	77,8	79,6	78,8	78,1	79,6	21,2	21,9	20,4
2016	79,4	79,9	79,0	80,5	80,6	80,3	19,5	19,4	19,7

Behörighet för fortsatta studier, Järna grundskolor

	Andel behöriga för högskoleförberedande program			Andel behöriga för yrkesprogram			Andel elever som inte är behöriga för vare sig högskoleförberedande program eller yrkesprogram		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
2013	93,1	96,7	93,8	94,4	96,7	93,8	5,6	3,3	6,2
2014	92,8	100,0	86,5	92,8	100,0	86,5	7,2	0,0	13,5
2015	84,8	86,4	83,6	84,8	86,4	83,6	15,2	13,6	16,4
2016	84,3	90,4	78,0	84,3	90,4	78,0	15,7	9,6	22,0

Den genomsnittliga behörigheten till gymnasieskolan i Järna grundskolor är i stort sett oförändrad mellan 2016 och 2015. Precis som med andelen godkända i de obligatoriska ämnena har dock pojkarnas resultat försämrats under året samtidigt som flickornas förbättrats. För 2016 skiljer det mycket mellan könen och pojkarna i kommundelen har nu en lägre behörighet till gymnasieskolan än genomsnittet i Södertälje.

För grundskolorna i Södertälje som helhet ökade behörigheten mellan 2015 och 2016. Under 2015 hade pojkarna för första gången en högre behörighet än flickorna men 2016 är det omvänt igen. Glädjande nog är dock skillnaden mycket liten.

De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar. Vid resultatuppföljningen HT15 framkom t.ex. att andelen elever som riskerade att bli obehöriga till gymnasiet ökade. Under VT16 genomfördes därför ett intensivt arbete på samtliga skolor och detta gav resultat. Individuella handlingsplaner utarbetades och följdes noggrant upp med respektive elev och dennes vårdnadshavare. Exempel på åtgärder som vidtogs är extra och anpassad undervisning, koncentrationsläsning i vissa ämnen, läxhjälp och lovskola m.m.

Trots stora insatser och återkommande resultatförbättringar är dock närmare en femtedel av eleverna i årskurs 9 inte behöriga till gymnasieskolans nationella program. Måluppfyllelsen i svenska som andraspråk är fortsatt låg likväl som i engelska. Utbildningskontoret behöver vidta fortsatta åtgärder för att stärka förutsättningarna för de elever som har svårast att nå målen och detta särskilt när det gäller läs-, skriv- och matematikutveckling i årskurs F-3 och 6-9.

**Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **

Åtgärder för bättre måluppfyllelse: Ett antal åtgärder har satts in för att höja måluppfyllelsen. I det systematiska kvalitetsarbetet finns en omfattande analys av genomförda åtgärder och förslag till åtgärder för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen. Nedan finns exempel på åtgärder inför läsåret 2016/2017:

- De framtagna riktlinjerna för samverkan med vårdnadshavare ska introduceras och förankras, både hos medarbetare och hos vårdnadshavare, och även följas upp.

- Gemensamma stödstrukturer för föräldramöten implementeras och följs upp.
- Workshops och föreläsningar för alla medarbetare på fritidshem och i förskoleklass med fokus på tidig matematikinlärning och läsning.
- Ett specialpedagogiskt forum ska stödja skolorna i arbetet med tidiga åtgärder, extra anpassningar och särskilt stöd.
- Verksamhetschefen initierar, tillsammans med förskolans verksamhetschef, ett förbättringsarbete för att stärka övergången från förskola till skola.
- Varje arbetslag/ämneslag som leds av förstelärare ska ha tydliga och skriftliga uppdrag för det kollegiala lärandet med en tydlig förväntan på skriftlig reflektion.
- Kommunövergripande nätverk för förstelärare med syfte att genom kollegialt lärande stärka arbetet med att utifrån en resultatanalys anpassa undervisningen efter elevgruppens behov.
- Skapa förutsättningar för ett ökat kollegialt lärande i rektorsgruppen genom litteraturseminarium, filmning och gemensamt analysarbete.
- Föregående termin startades ett framgångsrikt arbete med individuella åtgärdsplaner för de elever i årskurs 9 som riskerade att inte uppnå behörighet till gymnasieskolan. Kommande läsår ska alla elever i årskurs 6-9 som riskerar att inte uppnå godkänt i Sv/SvA, Engelska eller Matematik få individuella planer utarbetade. Dessa planer följer en för alla skolor gemensam struktur och utgår från de återkommande resultatuppföljningarna på elevnivå som genomförs.
- En uppföljning av effekterna av det funktionellt delade ledarskapet som finns på fyra skolor ska genomföras.
- Sex lärare ingår i ett samverkansprojekt (STLS) tillsammans med Stockholms Universitet och några grannkommuner i syfte att beforska sin praktik.

Uppföljning av övergripande och verksamhets specifika inriktningar

Se bilaga 4.

Äldreomsorg

KF-mål 1

Brukarinflytandet ska öka.

Målet mäts genom att myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning samt vård- och omsorgsboende och hemtjänst i egen regi följer upp hur väl de lokala värdighetsgarantierna följs avseende trygghet och delaktighet. Hemtjänst och vård- och omsorgsboende når upp till målet men myndigheten når inte riktigt upp till målnivån. På vård- och omsorgsboende i egen regi mäts även om brukarna erbjuds utevistelse, individuella aktiviteter och social samvaro i enlighet med upprättad genomförandeplan. Målnivån uppnås inte för utevistelse och individuella aktiviteter men för social samvaro.

Samtliga hemtjänstbrukare med hemtjänst i egen regi har 2016 varit delaktiga i upprättandet av sin genomförandeplan.

Hemtjänsten, både i egen regi och privat regi når upp till målnivån att brukare, med omfattande omvårdnadsbehov, bara ska möta 11 personer på 14 dagar.

Både hemtjänst och vård- och omsorgsboende i egen och privat regi mäter upplevd delaktighet med resultaten från socialstyrelsens nationella brukarundersökning "Så tycker de äldre om äldreomsorgen". Resultaten för 2016 når inte riktigt upp till målnivån.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att öka måluppfyllelsen: Många handläggare på myndigheten är relativt nyanställda. Verksamheten har därför arbetat med förnyad implementering av värdighetsgarantierna och dessa är alltid en del av introduktionen som ges till nyanställda. De sista månaderna 2016 uppvisade myndigheten bättre resultat än övriga delen av året, vilket indikerar att implementeringsinsatserna givit resultat.

Inom vård- och omsorgsboende pågår kontinuerligt arbetet med att förbättra genomförandeplanerna och tillse att dessa används och följs. Det har, under året, även genomförts utbildningsinsatser för att förbättra dokumentationen så att de insatser som utförts verkligen dokumenteras.

Under 2017 kommer hemtjänst i egen regi, med hjälp av det nya planeringssystemet, få lättare att kontrollera kontinuiteten. Kontinuiteten kommer att kunna mätas fortlöpande hos samtliga brukare.

Nämndmål: Den lokala värdighetsgarantin ska uppnås

Uppföljning:(ÄON/KDN)

Mätetal	Utgångsläge 2015 ¹	Resultat 2016	Målnivå 2016
Delaktighet enligt värdighetsgarantin för vård- och omsorgsboende skall uppnås (<i>egen regi</i>)	•	99 %	90-100 %
Trygghet enligt värdighetsgarantin för vård- och omsorgsboende skall uppnås (<i>egen regi</i>)	•	100 %	90-100 %
Delaktighet enligt värdighetsgarantin för hemtjänsten skall uppnås (<i>egen regi</i>)	•	94 %	80-100 %
Trygghet enligt värdighetsgarantin för hemtjänsten skall uppnås (<i>egen regi</i>)	•	96 %	80-100 %
Delaktighet enligt värdighetsgarantin för biståndshandläggningen skall uppnås	•	92 %	95-100 %

Kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi genomför regelbundet mätningar för att säkerställa att den lokala värdighetsgarantin följs. Bland annat har mätningar gjorts avseende erbjudande om kontaktperson, uppföljda och dokumenterade genomförandeplaner, brukare som haft personal vid sin sida vid livets slutskede samt förekomst av vårdplan för att förebygga ohälsa.

Hemtjänst i egen regi mäter brukarnas upplevelse av delaktighet och trygghet genom regelbundna telefonintervjuer med brukarna. Telefonintervjuerna innehåller ett antal frågor kopplade till värdighetsgarantin.

Mätningarna som genomförts på så väl boenden som i hemtjänst visar att dessa verksamheter uppnår målnivån för både delaktighet som trygghet.

Myndigheten genomför standardiserade telefonintervjuer med ett antal brukare som väljs ut slumpvis varje månad. Frågorna handlar om delaktighet enligt värdighetsgarantin. De telefonintervjuer som genomförts under 2016 visar att målnivån inte riktigt uppnås för verksamheten.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

¹ Mätetalet mäts annorlunda än tidigare år så inget utgångsläge för 2015 finns.

Åtgärder för bättre måluppfyllelse:

Många handläggare på myndigheten är relativt nyanställda. Verksamheten har därför arbetat med en förnyad implementering av värdighetsgarantierna och dessa är alltid en del av introduktionen som ges till nyanställda. De sista månaderna 2016 uppvisade myndigheten bättre resultat än övriga året, vilket indikerar att implementeringsinsatserna gett resultat.

Nämndmål: *Vård- och omsorgsboenden och hemtjänsten ska säkra god livskvalitet för äldre.*

Vård- och omsorgsboenden

Mätetal vård- och omsorgsboende	Utgångsläge 2015 ²	Resultat ³ 2016	Målnivå 2016
Brukare ska erbjudas utevistelse utifrån överenskommelse i genomförandeplanen. (<i>egen regi</i>)	•	81 %	90-100 %
Brukare ska erbjudas individuell aktivitet utifrån överenskommelse i genomförandeplanen. (<i>egen regi</i>)	•	76 %	90-100 %
Brukare ska veckans alla dagar erbjudas minst två tillfällen av social samvaro/aktiviteters om dagen. (<i>egen regi</i>)	•	98 %	90-100 %
Andel äldre som uppgivit att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till deras åsikter och önskemål. (<i>egen och privat regi</i>)	80 %	82 %	85 %

Bristande rutiner och förutsättningar för dokumentation av aktiviteterna medför att aktiviteter som utförts inte alltid har dokumenterats. Andelen utförda aktiviteter är därför något högre än mätetalet visar. Även personalbrist kan tidvis påverka andelen utförda aktiviteter.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Har brister****Åtgärder för bättre måluppfyllelse:*

Inom vård- och omsorgsboende i egen regi pågår ett kontinuerligt arbete med att förbättra genomförandeplanerna och tillse att dessa används och följs. Det har, under året, även genomförts utbildningsinsatser för att förbättra dokumentationen så att de insatser som utförts verkligen dokumenteras.

Hemtjänsten

Mätetal hemtjänsten	Utgångsläge 2015	Resultat 2016	Målnivå 2016
Andel brukare som är delaktiga i upprättande av sin genomförandeplan (<i>egen regi</i>)	80-85%	100 %	90-100 %
Andel äldre som uppgivit att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till deras åsikter och önskemål. (<i>egen och privat regi</i>)	78 %	78 %	85 %

Kommentar: Hemtjänstens brukare är alltid delaktiga i upprättandet av genomförandeplanen, men enligt den nationella brukarundersökningen så når hemtjänsten inte riktigt upp till målnivån avseende andelen äldre som upplever att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till deras åsikter och önskemål.

² Mätetalet är nytt så inget utgångsläge för 2015 finns.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok**Åtgärder för bättre måluppfyllelse:**

Då statistiken rörande dessa måttetal kom i oktober har verksamheten inte ännu tagit fram åtgärder, detta kommer att göras under våren 2017.

Nämndmål: Ge stöd som möjliggör trygghet och integritet för brukaren

Måttetal	Utgångsläge 2015	Resultat 2016	Målnivå 2016
Medelvärde av antal olika personal som en brukare med hemtjänst möter under en 14 dagars period. Måttet avser de personer, 65 år eller äldre, som har två eller fler besök av hemtjänsten varje dag. (egen och privat regi)	13,26	11	11 ⁴

Resultatet hämtas från kommun och landstingsdatabasen (Kolada) och avser samtliga hemtjänstutförare i kommunen (egen och privat regi) Resultatet uppfyller målnivån för 2016 och är en klar förbättring från 2015 då resultatet var 13,26. Under 2017 kommer hemtjänst i egen regi, med hjälp av det nya planeringssystemet, få lättare att kontrollera kontinuiteten. Kontinuiteten kommer att kunna mätas fortlöpande hos samtliga brukare.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra**Strategiska utvecklingsuppdrag för verksamhetsområdet**

- Utvärdera om vårdhund kan utgöra ett komplement i vård- och omsorgsverksamheten.

En utvärdering av vårdhund har genomförts och utvärderingen har visat på övervägande positiva resultat. Arbetet med vårdhund inom äldreomsorgen kommer att fortsätta under 2017.

KF-mål 2**Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.**

96 % av de boende på kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi har en teambaserad riskbedömning och har fått planerade åtgärder utförda, vilket ligger inom ramen för 2016 års målnivå.

Strukturen för vårdplaneringsmötet är väl implementerad och följs dagligen på myndighetens drifttavlor. Verksamheten har även ett väl fungerande samarbete med Södertälje sjukhus och samverkansmöten hålls regelbundet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

⁴ Antalet inkluderar även dubbelbemanning enligt socialstyrelsens definition.

Nämndmål: *Alla brukare som bor på vård- och omsorgsboende ska få en riskbedömning gällande munhälsa, fall, trycksår, nutrition och inkontinens**

Mätetal	Utgångsläge 2015	Resultat 2016	Målnivå 2016
Andel brukare som har en teambaserad riskbedömning (egen regi)	88 %	96 %	95-100 %
Andel brukare som har fått planerad åtgärd utförd (egen regi)	92 %	96 %	95-100%

96 % av de boende på kommunens vård- och omsorgsboenden (egen regi) har en teambaserad riskbedömning och har fått planerade åtgärder utförda, vilket ligger inom ramen för 2016 års målnivå.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Nämndmål: *God samsyn och kommunikation med andra aktörer*

Mätetal	Utgångsläge 2015	Resultat 2016	Målnivå 2016
Andel brukare som är nöjda med vårdplaneringsmötet	90 %	96 %	95 %
Andel vårdplaneringsmöten som genomförs enligt rutin	100 %	99 %	100 %

Strukturen för vårdplaneringsmötet är väl implementerad och följs dagligen på Myndighetens drifttavlor. Myndigheten har ett väl fungerande samarbete med Södertälje sjukhus och samverkansmöten hålls regelbundet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Strategiska utvecklingsuppdrag för verksamhetsområdet

- Utveckla arbetsformer, till exempel SVEA-projektet och videotekniken för att öka samverkan mellan olika huvudmän för att förbättra vård- och omsorg gällande äldre multisjuka.

Myndigheten ingår i ett projekt tillsammans med Södertälje sjukhus, under ledning av Nestor, gällande vårdplaneringsprocessen. Nestor leder även ett projekt runt SIP:ar där kommun och primärvård deltar.

Myndigheten har möjlighet att använda sig av videoteknik vid vårdplaneringsmöten, men då flera sjukhus saknar de tekniska förutsättningarna, eller har valt tekniklösningar som inte är kompatibla med den videoteknik som myndigheten använder sig av, behöver arbetet med att bygga upp en fungerande struktur för nyttjandet av videoteknik fortsätta. Verksamheten behöver också ökat tekniskt support för att kunna fortsätta arbetet.

- Implementering av lokalt vård- och omsorgsprogram för demenssjuka.

Nestor FoU har under 2016 stöttat äldreomsorgen vid implementering av det lokala vård- och omsorgsprogrammet för demenssjuka. Ett antal aktiviteter har genomförts, bland annat de utbildningar som kommunens egna demenssteam håller i samt cafémöten, för medarbetare, i Nestors regi. Arbetet med BPSD registret stödjer också förankringen av demensriktlinjerna och det lokala vårdprogrammet. Resultatområdena kommer under hösten 2016 att göra en kartläggning för att se på vilket sätt arbetet kan vidareutvecklas.

- Utveckla det personcentrerade arbetssättet för personer med demenssjukdom genom teambaserat arbete utifrån den evidensbaserade arbetsmodellen BPSD
Kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi registrerar i BPSD-registret men de har kommit olika långt i arbetet med att använda vårdåtgärder enligt den evidensbaserade arbetsmodellen. Arbetet med BPSD fortsätter och demensteamet utgör ett fortsatt stöd för verksamheterna. Ytterligare utbildningar för BPSD-administratörer ska hållas under 2017 och särskilt fokus kommer att läggas på demens och måltider.
- Starta ytterligare ett hemtagningsteam ”Trygg och säker hemgång”.
Teamet för trygg och säker hemgång har under året utökat antalet tjänster. Utökningen har dock inte inneburit att det blivit två team utan istället ett större team som arbetar flexibelt med brukare över hela Södertälje.
- Utveckla specialistkompetens hos en del biståndshandläggare för att bättre möta äldre med social problematik som missbruk eller psykisk funktionsnedsättning.
På myndigheten arbetar två handläggare som är specialiserade mot social problematik som missbruk eller psykisk funktionsnedsättning. Dessa två handläggare har arbetat länge och har stor erfarenhet av målgruppen. Nya ärenden med social problematik fördelas direkt till dessa två handläggare.

KF-mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

Medarbetarna på kommunens vård- och omsorgsboenden och hemtjänst i egen regi har under året gått såväl grundutbildning som fördjupningsutbildning inom området hot och våld i nära relation. Alla biståndshandläggare, utom en, har genomgått webbutbildningen Demens-ABC. Inga medarbetare kommer under året att gå utbildningar i ÄBIC då implementeringsprojektet pausats under 2016.

I och med införandet av det nya lönesystemet finns det i dagsläget ingen möjlighet att ta fram uppgifter om hur stor andel av medarbetarna inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende som har adekvat utbildning.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Har brister**

Åtgärder för bättre måluppfyllelse: Det är angeläget att en inventering av antalet medarbetare med adekvat utbildning genomförs då verksamheterna måste kunna säkerställa att tillräckligt många medarbetare har den kompetens som uppdraget kräver.

Nämndmål: Personalen inom äldreomsorgen ska ha rätt kompetens

Mätetal	Utgångsläge 2015	Resultat T2 2016	Målnivå 2016
Medarbetare inom vård- och omsorgsboende ska få grundkompetens inom området hot och våld i nära relation. (egen regi)	0 %	100 %	90-100 %
Medarbetare inom vård- och omsorgsboende ska få fördjupad kompetens inom området hot och våld i nära relation. (egen	0 %	100 %	90-100 %

regi)			
Medarbetare inom hemtjänsten ska få fördjupad kompetens inom området hot och våld i nära relation. (egen regi)	0 %	100 %	90-100 %
Andel medarbetare på vård- och omsorgsboende som har adekvat utbildning. (egen regi)	83 %	-	90-100 %
Andel medarbetare inom hemtjänst som har adekvat utbildning. (egen regi)	69 %	-	80-100 %
Andelen biståndshandläggare som genomfört Demens ABC plus utbildning.	80 %	94 %	90-100 %
Medarbetare inom vård- och omsorgsboende ska ha gått IBIC utbildning. (egen regi)	5	-	60-100%
Medarbetare inom hemtjänst ska ha gått IBIC utbildning. (egen regi)	6	-	60-100%

Medarbetarna på kommunens vård- och omsorgsboenden och hemtjänst i egen regi har under året gått såväl grundutbildning som fördjupningsutbildning inom området hot och våld i nära relation. Alla biståndshandläggare, utom en, har genomgått webbutbildningen Demens ABC. Inga medarbetare kommer under året att gå utbildningar i IBIC då implementeringsprojektet pausats under 2016.

I och med införandet av det nya lönesystemet finns det i dagsläget ingen möjlighet att ta fram uppgifter om hur stor andel av medarbetarna inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende i egen regi som har adekvat utbildning.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för bättre måloffyllelse: Det är angeläget att en inventering av antalet medarbetare med adekvat utbildning genomförs då verksamheterna måste kunna säkerställa att tillräckligt många medarbetare har den kompetens som uppdraget kräver. Det är angeläget att en inventering av antalet medarbetare med adekvat utbildning genomförs då verksamheterna måste kunna säkerställa att tillräckligt många medarbetare har den kompetens som uppdraget kräver.

Uppföljning övriga nämndmål/inriktningar

Välfärdsteknologin kommer att behöva utvecklas för att klara den ökande efterfrågan på äldreomsorg.

Nämndmål: En ökad digitalisering inom nämndens verksamheter för att klara den ökande efterfrågan på äldreomsorg.

Strategiska utvecklingsuppdrag

- Delta i utvecklingsarbete genom projektet Stockholm Digital Care, med syfte att på sikt få fram digitala bra hjälpmedel samt att bli bättre beställare av dessa.

Kommunen har dragit sig ur projektet Stockholm Digital Care då medverkan i projektet i dagsläget inte är möjlig på grund av genomförande av andra prioriterade och tidskrävande projekt.

- Införande av mobil digital dokumentation för legitimerad personal.

Under 2016 har arbetet med att införa mobil, digital dokumentation för legitimerad personal fortgått. Tester för att legitimerad personal ska kunna komma åt Procapita mobilt, på surfplatta, har påbörjats. Testerna har försenats, framför allt, på grund av tekniska problem.

⁵ Mätetalet är nytt så inget utgångsläge för 2015 finns.

⁶ Ibid

- Införande av digitala stödsystem inom hemtjänsten (digital rapportering och planeringssystem för hemtjänst)

Avtal med Tieto om att införa planeringssystem och tid- och insatsregistrering tecknades under hösten. Avtalet innehåller en planering som omfattar både de privata och de kommunala utförarnas utbildning och införande av digitaliseringen. Införandet påbörjades i november 2016 och kommer att pågå under våren 2017. Telefoner är inköpta och kommer att fördelas i verksamheterna utifrån en fördelningsnyckel.

Säkerheten kring inloggning är löst genom att all personal får en s.k. ”dongel” som är en dosa för säker inloggning.

Både hemtjänstutförare i egen- och privat regi får i dag digitala beställningar från myndigheten och verkställer besluten i verksamhetssystemet ProCapita, vilket är en förutsättning för att de ska kunna använda tid- och insatsregistrering.

All personal inom hemtjänsten i egen regi dokumenterar social journal direkt i verksamhetssystemet ProCapita med hjälp av dator i hemtjänstlokalen. När införandet av digitala stödsystem är klart kommer de att kunna dokumentera direkt på plats hos brukaren.

Nämndmål: Åtgärder för en budget i balans och åtgärder för att motverka fusk och korruption

Strategiska utvecklingsuppdrag

- Göra en genomlysning av äldreomsorgens kostnader.

En genomlysning av hemtjänstens kostnader genomfördes i slutet av 2015 och utgör grund för 2016 års förbättringsarbete.

- Utveckla metoder för att kontrollera och följa upp beslut samt skapa medvetenhet hos personalen om risker.

Nya riktlinjer och en rutin- Stöd för beräkning av tid för hemtjänstinsatser enligt ÄON:s riktlinjer har utvecklats och införts i november 2016. För att främja en mer likställig bedömning har ledningen på biståndsenheten tillsammans med handläggarna gått igenom flera beslut och byggt upp en struktur för att stärka rättssäkerheten. Regelbundna möten har införts där samtal om hur riktlinjerna används i olika bedömningarna diskuterats. Den verktygslåda/utredningsmetod som används i biståndsbedömningen har uppdaterats för att det ska vara lättare att göra rätt.

Delegationsordningen har ändrats så att beslut måste tas av en överordnad chef när en brukare bedöms ha behov av hemtjänst som överstiger 33 timmar per vecka.

Biståndshandläggarna på Myndigheten har gått SKLs utbildning om mutor och korruption. Information om fusk bedrägeri har lagts in som en del av introduktionen till nyanställda.

Kultur/fritid/idrott

KF-mål 1

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka.

Nämndens mål: *Variationen i utbudet ska utökas med minst 2 nyheter.*

Uppföljning: (KFN/KDN)

Genom medel "Sommarlovspengar" från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf) har ungdomar i Södertälje kunnat ta del av ett extra digert utbud av arrangemang och aktiviteter.

- **G-kraftbussen med Kultur 365**
Kultur 365 har turnerat med buss och där tagit med kultur, upplevelser och generationsmöten till alla bostadsområden och kommunalar i Södertälje. Aktiviteten har riktats till barn och unga med olika sociala bakgrunder.
- **Pröva på olika idrotter – dagkollo**
Ungdomar har fått prova på olika idrotter och lekar tillsammans med föreningen *Idrott Utan Gränser*. Ingen föransmälan har krävts. Under en vecka var verksamheten förlagd i Järna.
- **"Sommarboken" med avslutningsfestival på kommunens alla bibliotek**
Från och med 30 maj kunde alla lässugna barn och ungdomar hämta ut ett sommarbokspaket på sitt bibliotek. De kunde rösta på sin favoritbok och få en bok och en inbjudan till Sommarboksfesten den 2 september.

Utöver projektet sommarlovsaktiviteter:

I Järna ger kulturskolan teaterutbildning grund i Ådalskolans aula. Järna får också ny uterink, och en upprustning av Futurum påbörjades. Ung fritid deltar i Pridefestivalen och Järna fritidsgård höll i arrangemanget. Järna fritidsgård och Futurum genomgår en utveckling som innebär stora förändringar i Fritidsgårdens eget verksamhetsinnehåll och kulturverksamheten i samma hus. En förändring som redan har gett resultat av ökade fritidsgårdsbesök. Fritidsgården i Järna har också haft lördagsöppet under oktober till december.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Åtgärder för bättre måluppfyllelse:

Planeringen av Sommarlovsaktiviteterna kommer att starta tidigare.

KF-mål 2

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka.

Nämndens mål: *Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar med minst 2 procent.*

Uppföljning: (KFN/KDN)

Tabellen nedan visar utveckling av bidragsberättigade aktiviteter och antalet deltagande individer. Flickors deltagande ökar både till antal och sett till deltagande individer. I beräkningen andel individer har det pendlat mellan 43 % och 45 % under åren 2012-2016. Flickor som deltar i idrott är som andel individer närmare andelen pojkar än motsvarande värde för aktiviteter. Pojkarna

deltar därmed i snitt i fler aktiviteter/individ. (Tabellen kommer att uppdateras avseende aktiviteter för hösten 2016 innan nämndens sammanträde den 1 mars).

Uppföljning bidragsberättigade aktiviteter och deltagande individer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Aktiviteter					
Vår flickor antal	60 333	72 385	82 557	86 975	95 834
Vår pojkar antal	103 505	130 922	152 006	172 773	168 919
Summa vår	163 838	203 307	234 563	259 748	264 753
Vår flickor %	36,8%	35,6%	35,2%	33,5%	36,2%
Höst flickor antal	48 705	71 969	76 317	83 091	
Höst pojkar antal	83 837	129 151	138 835	153 656	
Summa höst	132 542	201 120	215 152	236 747	0
Höst flickor %	37%	36%	35%	35%	-
S:a år flickor	109 038	144 354	158 874	170 066	95 834
S:a år pojkar	187 342	260 073	290 841	326 429	168 919
Summa år total	296 380	404 427	449 715	496 495	264 753
% flickor helår	37%	36%	35%	34%	36%
Antal individer					
Vår flickor antal	1482	1877	2063	1973	2002
Vår pojkar antal	2100	2376	2552	2662	2669
Summa vår	3 582	4 253	4 615	4 635	4 671
Vår flickor %	41,4%	44,1%	44,7%	42,6%	42,9%
Höst flickor antal	1721	1807	1894	1884	
Höst pojkar antal	2230	2347	2370	2514	
Summa höst	3 951	4 154	4 264	4 398	0
Höst flickor %	44%	44%	44%	43%	-
S:a år flickor	3 203	3 684	3 957	3 857	2 002
S:a år pojkar	4 330	4 723	4 922	5 176	2 669
Summa år total	7 533	8 407	8 879	9 033	4 671
% flickor helår	43%	44%	45%	43%	43%
Aktivitet/individ					
Vår flickor antal	41	39	40	44	48
Vår pojkar antal	49	55	60	65	63
Summa vår	46	48	51	56	57
Höst flickor antal	28	40	40	44	-
Höst pojkar antal	38	55	59	61	-
Summa höst	34	48	50	54	-
S:a år flickor	34	39	40	44	48
S:a år pojkar	43	55	59	63	63
Summa år total	39	48	51	55	57

Tabellen indikerar att flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar stadigt. En fullständig bild skulle kräva statistik från t.ex. nyttjande av spontanidrottsplatser och andra former av idrottsaktiviteter

utanför de som sker inom föreningsidrotten.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Åtgärder för bättre måluppfyllelse:

Pågående arbete med riktade stöd till föreningslivet, anpassat urval och utformning utifrån flickors intressen vid utbyggnad av idrottsanläggningar ska fortsätta.

KF-mål 3

Andelen Södertäljebor som nyttjar kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Nämndens mål:

Andelen Södertäljebor som nyttjar kultur och fritidsutbudet ska öka 1 %.

Uppföljning:(KFN/KDN)

Järna visar blandade siffror avseende nyttjande. Nyckeltalen visar kraftig ökning av besök på fritidsgården 88 % och minskad utlåning på biblioteket -12,4 % samt bokning av ishallen -2,6 %.

Gällande den minskade utlåningen på biblioteket kan det bero på flera saker. Det ska noteras att föregående år (2015) var utlåningen mycket högre än vanligt (se tabellen nedan), vilket gör att det är svårt att överträffa. Möjliga förklaringar till minskningen kan vara mindre antal bokade klassbesök (vilket kan beror på kravet om att varje skola måste ha eget skolbibliotek). En annan förklaring kan vara att fler väljer att låna e-böcker via nätet, eller istället använder ljudboksleverantörer.

Utlåning på Järna bibliotek 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Januari	3317	3439	3204	3393	3520	2997	3044
Februari	3203	2993	3227	3141	3016	2970	3400
Mars	3819	3864	3572	2797	3656	3467	3000
April	2940	2686	3554	3237	2622	3549	2769
Maj	3309	2884	3026	2887	2399	3094	2808
Juni	3474	2927	3200	2660	2746	3618	2631
Juli	323	13	273	808	720	807	568
Augusti	3155	3261	2742	2265	2225	2751	2759
September	3330	3423	2788	3644	3459	3779	2872
Oktober	3176	3292	3603	3823	3589	3879	3389
November	3551	3273	3430	3293	3373	3695	3255
December	2045	2338	2066	2106	2606	2790	2265
Totalt år	35642	34393	34685	34054	33931	37396	32760

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Har brister

Blandat plus och minus men brister kan konstateras. Det ska noteras också att de senaste åren har fritidsgårdsbesöken och bibliotekens utlåning och besök ständigt har stigit till hög nivå.

Åtgärder för bättre måluppfyllelse:

Arbetet med ständig utveckling av verksamhetens innehåll och kvalitet ska fortsätta. En väl anpassad information om och marknadsföring av utbudet är också viktiga åtgärder.

Under 2017 har Järna bibliotek planerat in satsningar för att inspirera till mer läsning och vända trenden, bland annat:

- Sagostund för små barn 0-4 år
- Bokstart, projekt där bibliotekarierna åker hem till nyblivna föräldrar i Järna och pratar om läsning och språkutveckling
- Samarbete med fritidsgården kring projektet sommarboken för ökad läslust
- Utökade antal datorer och studieplatser för både barn och vuxna
- Besöksräknare finns nu på plats för att kunna mäta antalet besökare. Det ger en bredare bild av bibliotekets användning då många som besöker biblioteket använder enbart datorer, läser tidningar, deltar i andra arrangemang (t ex vid politikerhörnor) och inte syns i utlåningsstatistiken.
- Biblioteket arbetar med utåtriktade projekt och söker samarbete/kontakt med andra aktörer i Järna, t ex inom föreningsliv, organisationer osv.
- Biblioteker arbetar för att underlätta digital delaktighet, i april har planeras en "IT-drop in" där personal finns på plats och hjälper besökarna med deras IT-frågor och att komma igång med internet, surfplattor, smartphones, appar osv.

KF-mål 4

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Nämndens mål: *Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur och fritidsutbudet ska öka så att angivna nivåer på mätetalen uppnås.*

Uppföljning:(KFN/KDN)

Den senaste medborgarundersökningen som gjordes år 2015 visade ett ökat nöjdindex avseende kultur och fritid för Södertälje. Nästa undersökning görs år 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Åtgärder för bättre måluppfyllelse:

Ökad lyhörd dialog med allmänhet och brukare är ett utvecklingsområde för kultur- och fritidsverksamheten. Dialoger med berörda föreningar har genomförts.

Uppföljning av inriktning i Mål och budget

1. *Biblioteken i Södertälje ska fortsätta utvecklas enligt de inriktningar som biblioteksplanen från 2014 anger. Den strukturplan som tagits fram som ett uppdrag formulerat i biblioteksplanen ska implementeras i takt med att beslut härom fattas. Befintliga samarbeten med externa aktörer så som Röda korset, BVC, Berättarministeriet och Svenska med baby ska fortgå och nya samarbeten ska etableras. Det nationella projektet Bokstart ska fortsätta under 2016, finansierat av Statens kulturråd.*

Uppföljning: Planerade aktiviteter är påbörjade och pågående samarbeten och projekt fortsätter. Samarbetet med nämnda externa aktörer pågår.

2. *Kultur- och fritidsverksamheten ska bidra till en levande stadskärna i Södertälje, mötesplatser och aktivitet i Järna (såsom exempelvis Gula villan) samt vara sammanhangsskapare för hela kommunen.*

Uppföljning: Kultur- och fritidsverksamheten bidrar med egna och stödjer arrangemang i både stadskärnan och i Järna. Järna kommunaldelsnämnd hade avsatt 100 tkr för att bidra till kulturnatten på futurum, men på grund av att den inte genomfördes valde nämnden istället att fördela de pengarna till fritidsgården för att möjliggöra för dem att ha öppet på lördagarna året ut.

3. *Kultur 365 ska fortsätta skapa nya perspektiv och synsätt för fysisk aktivitet, social tillvaro och kulturellt tänkande för seniorer. Projektet PlaymÅkers syfte är att skapa en generationsbrygga och samtidigt vara en katalysator för nya upplevelser med ny kulturteknik för äldre. Syftet är också att unga ska intressera sig för att arbeta i äldreomsorgen.*

Uppföljning: Verksamheten fortsätter med fortsatt stöd från äldreomsorgsnämnden. Under sommaren har projektet G-bussen genomförts med stöd av Sommarlovspengar från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf). Ett projekt i sammanhanget som är riktat i första hand till unga. Syftet är också att skapa möten mellan äldre och unga i Södertälje.

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

KF-mål 1:

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker)

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes våren 2015 då samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom inom området bostäder.

Antalet enkäter är för få för att det ska vara möjligt att följa upp målet per kommunal del men det sammanfattande Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44. Det är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner (60) men högre än kommunens resultat 2011 (41) och 2013 (42).

Nästa undersökning kommer att genomföras under 2017.

Lägesbedömning i boksutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för bättre måluppfyllelse:

- Fortsatt utbyggnad av gång och cykelvägar enligt plan
- Framtagande av Utbyggnadstrategin
- Framtagande av Riktlinjer för byggande på landsbygden
- Framtagande av Framtid Järna

KF-mål 2:**Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka.****Uppföljning:** (SBN, KDN, TN)

Antalet nybyggda bostäder under året tas fram av kommunens statistiker som bearbetar uppgifter från bygglovsenheten och som enligt lag ska inrapporteras till SCB. Fram till november 2016 rapporterades 315 färdigställda lägenheter varav 185 i småhus och 130 i flerbostadshus. De områden i vilka flest lägenheter färdigställdes var Ritorp (86 st) och Glasberga sjöstad (85 st). Utöver de 315 lägenheterna färdigställdes sex specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade eller studenter).

Enligt bostadsbyggnadsantagandena som gjordes i samband med befolkningsprognosen och som antogs av KS i maj, skulle 251 bostäder, varav 219 i enbostadshus och 32 i flerbostadshus ha färdigställts. Under 2015 färdigställdes 263 bostäder varav 211 i småhus och 52 i flerbostadshus.

I tabellen nedan redovisas antal färdigställda lägenheter efter typ och kommunal.

	Småhus	Flerbostadshus	Totalt
Södertälje exkl. kommundelarna	150	126	276
Järna kommunal	18	4	22
Hölö-Mörkö kommunal	7	0	7
Vårdinge-Mölndal kommunal	3	0	3
Enhörna kommunal	7	0	7
Summa	185	130	315

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Åtgärder för bättre måluppfyllelse:

- Framtagande av Utbyggnadsstrategin
- Framtagande av Riktlinjer för byggande på landsbygden

KF-mål 3:

Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå.

Nämndens mål: Förfrågningar/ansökningar som får besked enligt kommunens tjänstegaranti för bygglov respektive enligt nya plan och bygglagen (PBL) ska öka.

Uppföljning: (SBN, KDN, TN, MN)

Bygglov och förhandsbesked

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti och besked om eventuellt behov av kompletterande handlingar lämnas inom 20 arbetsdagar. I enlighet med PBL ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. (Enligt PBL kan man om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet, förlänga tiden en gång med högst 10 veckor utöver de ursprungliga veckorna.) Bygglovenheten har under året lagt mycket fokus på att ta fram nya rutiner och mallar. Ett av målen med det arbetet är att antalet beslut som beslutas inom 10-veckorsgarantin ska öka.

I tabellen nedan visas hur stor del av samtliga inkomna ansökningar till och med december 2016 som uppfyller 5-dagars, 10-dagars, respektive 10-veckorsgarantin. Siffrorna inom parantes visar förra årets uppföljning. Införandet av en ny arbetsrutin har resulterat i att 5-dagarsgarantin uppfylls för samtliga ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden för ett ärende är 72 dagar. Handläggningstiden ska räknas från det att ärendet är komplett. Tidigare har handläggningstiden räknats från det att remissvaren har kommit in till kontoret. Det gör att det inte går att jämföra handläggningstiden med tidigare år.

Bygglov och förhandsbesked 2016-01-01 – 2016-12-31

	Södertälje (totalt)	Enhörna	Järna	Höle/Mörkö	Mölnbo
Uppfyllt 5 dagarsgaranti (bekräftelse på att ärendet inkommit). * Ny arbetsrutin.	100% (100%)	100%	100%	100%	100%
Uppfyllt 20-dagarsgarantin (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl telefon eller besök inom 20 arbetsdagar)	80% (82 %)	78%	74%	70%	77%
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett)	85 % (90,5 %)	71%	92%	82%	87%

Planbesked

Enligt PBL ska planbesked (ja eller nej till att starta en planläggningsprocess) ges inom 4 månader.

I slutet av 2015 påbörjades arbetet med att införa nya rutiner kring planbesked. Detta arbete sattes i full skala i juni 2016. Rutinen innebär att alla inkommande förfrågningar och planbesked bedöms i en kontorsövergripande förprövningsgrupp. Målet är att effektivisera och kvalitetssäkra arbetet för att kunna lämna ett svar om planbesked för samtliga ärenden inom fyra månader.

Under 2016 har 59 planbesked inkommit av dessa har 10 fått ett positivt planbesked där vi avser att inleda ett planarbete och 6 förfrågningar har vi meddelat att vi inte avser inleda planarbete enligt sökandes önskemål. Av de 6 där vi lämnat ett negativt besked har vi i 4 fall meddelat att vi först avser att genomföra en strukturplan där vi tar hänsyn till sökandes önskemål och att vi därefter kan ta upp frågan igen för planuppdrag.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Uppföljning av övriga inriktningar inom området Samhällsbyggnad och offentlig miljö
Se bilaga 9.

Nämndens egna mål

Utveckla nämndens roll och dess arbetsprocesser

Införa studiebesöksprogram för nämndledamötena. Minst tre verksamhetsbesök ska genomföras under året.

Nämnden har besökt Ljungbackens förskola den 10 maj samt besökt Tekniska kontoret i Järna den 30 augusti.

Delta i näringslivsträffar minst en gång under året

Under året har två frukostmöten för företagare i kommundelarna genomförts, den 27 april samt den 17 november. Detta skedde i samverkan med Destination Södertälje och samverkan har där efter fortsatt och kommer göra det även under 2017.

Förbättra nämndens process för verksamhetsplanering i samverkan med kontoren

Verksamhetsplaneringsprocessen skedde inför 2017 års verksamhetsplan i nära samverkan med kontoren. Själva verksamhetsplaneringsdagen utvärderades och redovisades på kommunalnämndens ordförandeträff och utifrån den utvärderingen kommer nästkommande verksamhetsplaneringdag arbetas fram.

Utveckla formerna för den lokala demokratin

Fortsätta arbetet med att förbättra nämndens digitala kommunikation med kommuninvånarna

Då kommunens hemsida håller på att göras om i sin helhet kommer arbetet med Järna kommunalnämnds sida att ses över när ombyggnationen är klar.

Följa upp förra årets medborgardialog för centrum

En plan för upprustning av Järna centrum tagits fram och mindre åtgärder påbörjats.

Göra ett försök med politikerhörna på Järna bibliotek. Utvärdera försöket efter tre år.

Politikerhörnan utvärderades vid årsskiftet 2016/2017 och resultatet redovisas under våren 2017, tillsammans med förslag på utvecklingsmöjligheter.

Utveckla Järnas unika värden – strategiskt arbete samt den yttre miljön

Delta i framtagandet av program för Framtid Järna

Inom ramen för centrumutvecklingen i Järna tätort har kontoret haft en workshop med Järna kommunalnämnd som ett led i arbetet med att identifiera en tydlig målbild för vad Järna är och hur man ser på den framtida utvecklingen. Renovering av Futurum och Godsmagasinet har lyfts in i Framtid Järna.

Fortsätta arbetet med Järna centrum ta fram en långsiktig plan för förbättringsåtgärder och förbättra dialogen med andra aktörer som bolag och fastighetsägare

Med utgångspunkt i den medborgardialog som genomfördes 2016 har en plan för upprustning av Järna centrum tagits fram och mindre åtgärder påbörjats, t.ex. belysning, nya blomurnor samt byte av häck runt scenen.

Göra en tillgänglighetsinventering av centrum

SBK arbetar hela tiden med tillgängligheten när kommunen bygger om på allmänna platser i enlighet med Boverkets riktlinjer för tillgänglighet på allmänna platser (ALM 2). En speciell inventering av tillgängligheten har ännu inte påbörjats.

Verka för ett ökat och hållbart bostadsbyggande

Samhällsbyggnadskontoret arbetar enligt kommunens översiktsplan "Framtid Södertälje, översiktsplan 2013-2030" där hållbarheten står i fokus för social utveckling, miljö och ekonomi.

Ta fram konkreta förslag på odlingslotter för allmänheten

Kontoret har påbörjat arbetet med att ta fram en odlingsstrategi. Strategin ska omfatta all jordbruksmark i kommunen och andra lämpliga ytor för odling i tätorten med omnejd.

Skapa ökad tillgång till ett rikt friluftsliv exempelvis genom fler vandringsleder

Planering pågår runt kustvandringsleden i Järna KDN (Södertälje tätort-Ytterjärna). Upprustning av leder i Farstanäs naturreservat. Brandalsunds naturreservat planeras att utveckla för friluftsliv, bland annat med en ny led och upprustning av rastplatser. I Yttereneby naturreservat planeras en led; promenadslänga med start och stopp vid reservatparkering.

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

1. Inventera lediga kommunägda tomter i Järna

Kontoret har gjort en inventering av kommunägda tomter i Järna. Utredning och prioritering av fortsatt planläggning pågår i enlighet med den fördjupade översiktsplanen, bl a längs Rönnvägen i Järna.

2. Gestaltning av mötesplatser

Inom ramen för centrumutvecklingen har kontoret haft en workshop med kommunaldelsnämnden för att identifiera en tydlig målbild för vad Järna är idag och hur man ser på den framtida utvecklingen. Futurums framtid och bibliotekets lokalisering ska utredas. Tillfälliga mötesplatser i centrum etableras för att testa nya funktioner på nya platser.

3. Utbyggnad av gång- och cykelvägar

Södra Järnvägsgatan – klar

Bergsgatan – första delen klar

Industrigatan – klar

Enebstigen – asfaltering återstår till 2017

3. Personal

I verksamhetsplanen för 2016 angavs inget nämndmål för arbetshälsan, utan varje resultatområde/resultatenhet sätter mätetal för respektive enhet. På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem så finns ännu ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Det enda som går att jämföra mellan åren är nämndens totala sjukfrånvaro. Denna har dock förändrats till det bättre överlag då de timanställdas sjukfrånvaro nu är borträknat, till skillnad från föregående år. Statistiken från det nya personalsystemet är mer korrekt och kommer att vara mer tillförlitlig än det förra. Dock kommer möjligheten att jämföra bakåt i tiden att saknas under en period framöver. Jämfört med delårsbokslutet per augusti 2016 har nämndens andel sjukfrånvaro samt långtidsfrånvaro minskat, dock ligger den fortfarande över kommungenomsnittet.

	Total				
	Sjukfrv	Arb tid	Sjukfrv	Sjukfrv	>59
	tim		%	tim	%
Enhörna kdn	16 421	195 579	8,40%	7 379	44,94%
Hölö kdn	15 932	217 470	7,33%	6 905	43,34%
Vårdinge kdn	5 832	83 198	7,01%	1 829	31,37%
Järna kdn	36 220	506 486	7,15%	15 470	42,71%
Järna kdn Delårsbokslut per augusti	36 137	487 216	7,42%	18 688	51,72%
Kommunen totalt	756 331	10 644 346	7,11%	334 359	44,21%

Lägesbedömning för nämndens personalmål: **Ok**

Åtgärder för bättre måluppfyllelse:

Ett förbättringsarbete med målet att sänka sjukfrånvaron är pågående inom utbildningskontorets verksamheter. HR-avdelningen kommer fortsatt att delta vid enheternas ekonomiuppföljningar för att tillsammans med förskolechef/rektor/enhetschef diskutera orsaker till sjukfrånvaron och möjliga åtgärder för att sänka denna. En kommungemensam utbildning i aktiv sjukskrivning har genomförts under hösten 2016. Denna utbildning är obligatorisk för alla med personalansvar inom utbildningskontoret. Detta innebär framöver att alla medarbetare både ska sjukanmäla och friskänmäla sig direkt till ansvarig chef och inte till andra i organisationen. Möjligheten finns sen att kräva in förstadsintyg från de medarbetare som har den högsta korttidsjukfrånvaron. Vidare bör verksamheterna även uppdatera de gemensamma hygienrutinerna och att säkerställa att dessa efterföljs. Ett större uttag av friskvårdspengen ska uppmuntras. Sjukfrånvarostatistik kan med fördel lyftas i A-samverkan likväl som på respektive enhet för att få en gemensam förståelse och ett gemensamt ansvarstagande för frågan. Vidare finns fortsättningsvis även individbaserad friskvård och stödsamtal via Företagshälsovården. Samtliga enheter har, utifrån sjukfrånvaron per den sista december 2015, satt ett mål för sjukfrånvaron vid årets slut i de handlingsplaner som tagits fram för 2016.

Under hösten 2015 startade det treåriga projektet "Hållbar arbetshälsa i Södertälje kommun". Projektet syftar till att öka frisknärvaron bland de yrkesgrupper som har högst sjukfrånvaro, och i detta är förskolan en del. Under 2016 har projektledare för detta projekt fortsatt sina insatser riktade mot förskolan. Workshops och uppföljningsmöten har hållits med förskolechefgruppen och detta

kommer att fortsätta framöver. Projektledaren genomför även riktade insatser ute på de enheter som har högst sjukfrånvaro. Det handlar bland annat om att synliggöra orsaker och samband, att förtydliga ansvar och att tillsammans komma överens om åtgärder för att minska sjukfrånvaron genom att förbättra arbetsmiljön och den hållbara arbetshälsan.

För att få en likvärdighet, tydlighet och framförallt en systematik i arbetet med hållbar arbetshälsa har ansvarig för utbildningskontoret alldeles nyligen tagit fram en arbetsplan för hållbar arbetshälsa. Varje nivå i styrkedjan – kontorsnivå, verksamhetsnivå och enhetsnivå – ska utifrån en kartläggning av nuläget ta fram adekvata åtgärder för att förbättra arbetsmiljö och arbetshälsa. Detta ska ske utifrån fyra gemensamma strategier som forskning och beprövad erfarenhet pekar ut som framgångsfaktorer – ledarskap, delaktighet, kommunikation och synen på hälsa. Utbildningskontoret ska vara ledande inom kommunen när det gäller att ta ansvar för att minska sjukfrånvaron.

4. Sammanfattande GEH-bedömning

I detta bokslut redovisas nämndens bedömning av GEH, god ekonomisk hushållning. Klarar nämnden ett 0-resultat är lägesbedömningen OK. Har nämnden en prognos som är väsentligt bättre än ett 0-resultat är lägesbedömningen Bra. En minus-prognos innebär att lägesbedömningen slutar på Har brister.

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personalmål	Ok
Nämndens sammanfattande bedömning	Ok

Ekonomimål

Järna kommunalnämnd redovisar totalt ett överskott på 0,9 mkr. Dock redovisar förskoleverksamheten sedan ett flertal år tillbaka och även i år ett underskott som trots åtgärdsplaner ännu inte lyckats nå en budget i balans.

Lägesbedömningen för kommunalnämnden i sin helhet är Ok.

Verksamhetsmål

Verksamheterna uppnår till stor del de uppsatta målen.

Lägesbedömningen för verksamhetsmålen i sin helhet blir Ok.

Personalmål

Jämfört med delårsbokslutet per augusti 2016 har nämndens andel sjukfrånvaro samt långtidsfrånvaro minskat, dock ligger den fortfarande över kommungenomsnittet.

*Lägesbedömningen blir för personalmål **Ok***

5. Internkontroll

Pedagogisk verksamhet

Återsökning av statsbidrag för asylsökande samt ansökan om riktade statsbidrag

Ett stort arbete pågår när det gäller återsökningar och ansökningar av statsbidrag. Inte minst då regeringen den senaste tiden utökat, och fortsätter att utöka, antalet riktade statsbidrag som finns att ansöka om. På utbildningskontoret finns en nyanställd medarbetare som hanterar och bevakar alla de statsbidrag som finns och som är aktuella. Vidare följdes aktuella statsbidrag upp fortlöpande i managementrapporterna,

Kontroll av Att statsbidragsansökningar av särskilda och extraordinära kostnader görs inom alla relevanta områden enligt upprättad instruktion för alla personer som uppfyller villkoren fick utfallet Ansökningar för föregående läsår var under arbete under hösten. Instruktionerna för detta kommer att uppdateras då behov föreligger.

Kontrollen att säkerställa att alla berättigade personer identifieras som omfattas av återsökning fick utfallet att kontrollmålet uppfylls i dagsläget huvudsakligen men ett förbättrat systemstöd ger bättre förutsättningar att ta ut information bakåt i tiden.

Kontrollen att vi söker rätt statsbidrag fick utfallet att arbetet med att säkerställa att utbildningskontoret söker rätt statsbidrag fortlöper och fokus har hittills under hösten legat på att kartlägga de statsbidrag som inte har sökts. Kontroll av skolverkets hemsida efter nya statsbidrag sker kontinuerligt.

Kontrollen om det krävs medfinansiering för att erhålla statsbidrag fick utfallet att generellt krävs det medfinansiering till en viss del av de statsbidrag utbildningskontoret söker vilket UK tar hänsyn till när UK söker

Kontrollen att säkerställa redovisning av berättigade statsbidrag så att kommunen får berättigade medel fick utfallet att redovisning av berättigat belopp sker vid varje ansökt statsbidrag för att säkerställa att kommunen blir tilldelade de medel som är berättigat

Kontrollen att undvika en permanent utökning av verksamhet med tillfällig finansiering fick utfallet att inför ansökan av statsbidrag undersöks om en tillfällig finansiering kan ge en permanent utökning av verksamhet. Detta för att undvika permanent utökning av verksamheten om finansiering endast är tillfällig

Barnomsorgsavgifter

Kontrollen av barnomsorgsavgifterna har de senaste åren inte visat några större avvikelser. Under hösten 2014 påbörjades ett arbete med att byta ut verksamhetssystemet inom utbildningskontoret. Stor kraft och energi lades på att säkerställa en säker övergång från det gamla till det nya systemet. Delvis användes därför dessa system parallellt. Nu är implementeringsfasen förbi och det nya verksamhetssystemet används fullt ut.

Kontrollen att inkomstuppgiften som registreras i Skolplatsen är densamma som på vårdnadshavarens och arbetsgivarens intyg fick utfallet att summorna stämmer överens. 1 intyg från A-kassan saknades

Kontrollen att alla 3-5 åringar är registrerade som allmän förskola med reducerad avgift fick utfallet att alla 3-5 åringar har antingen "Allmän förskola med reducerad avgift" eller "Avgiftsfri 15tim Allmän förskola".

Kontrollen att de vårdnadshavare som är registrerade i Skolplatsen med en avgift som är noll är korrekta fick utfallet att 1 barn hade fel "noll"-märke, dock rätt avg. 2 barn hade felaktigt kvar "noll"-märket efter omplacering

Kontrollen att alla barn inom skolbarnomsorgen finns registrerade fick utfallet att Hölöskoan fritidshem saknade 11 barn. Vallaskolan fritidshem saknade 3 barn. Fritidsklubbarna var korrekta

Dokument- och ärendehantering

Inte heller hanteringen av dokument och ärenden har under de senaste årens uppföljningar inte visat några större avvikelser.

Kontrollmålet att inkommen och utskickad post blir öppnad, registrerad och i övrigt adekvat behandlad fick utfall ingen avvikelse påträffades 2016

Verksamhetens målnuppfyllelse

I stort sett samtliga kontrollmål inom detta område av internkontrollen har förbättrats under 2016. Förskolan har för andra året i rad förbättrat målnuppfyllelsen. Meritvärdet inom grundskolan har ökat för sjätte året i rad och behörigheten till gymnasieskolan har ökat under 2016. Under året har även högskolebehörigheten och andelen med examen ökat inom gymnasieskolan. Det genomsnittliga jämförelsetalet inom gymnasieskolan är i stort sett detsamma som året innan. Mer ingående resultatbeskrivningar, analyser och förbättringsåtgärder finns i respektive verksamhets plan för det systematiska kvalitetsarbetet för 2016/2017.

Äldreomsorgen

Kvalitet

Process	Kontrollmål	Ansvarig för att kontroll utföres	Kontrollmetod (inkl frekvens)	Rapport till	När sker rapportering
Handläggning och dokumentation: <i>Uppföljning</i>	Alla beslut följs upp minst 1 gång per år	Myndighetschef ÄO	Stickprov 5 % SLU på uppföljningar årligen senast i augusti.	Kontorschef	Delårsbokslut 31/8
Teknikstöd, Stödprocess: IT	Rutiner finns för att hantera driftstörningar inom IT och	Resultatområdeschef	Uppföljning av att rutiner finns för att säkerställa brukarens trygghet	Kontorschef	Delårsbokslut 31/8

	telefoni				
Kompetens-försörjning: <i>Myndighet</i>	Alla medarbetare ska ha adekvat utbildning för sitt uppdrag	Myndighetschef ÅO	Andel handläggare som har socionomutbildning	Kontorschef	Delårsbokslut 31/8

Kommentarer till kontrollmålen:

- *Alla beslut följs upp minst 1 gång per år:* Under 2016 följdes 93 procent av alla beslut upp. Kontrollmålet följs upp på enhetens drifttavla.
- *Rutiner finns för att hantera driftstörningar inom IT och telefoni:* Vissa rutiner saknas och andra behöver ses över och utvecklas. Rutiner för telefoni finns, men IT-rutiner behöver tas fram.
- *Alla medarbetare ska ha adekvat utbildning för sitt uppdrag:* 17 stycken handläggare är socionomer, varav en är föräldraledig. 3 stycken handläggare är jurister och en föräldraledig handläggare är beteendevetare

Åtkomstkontroll av journal inom kommunal Hälso- och sjukvård

Vårdgivaren (nämnden) ska göra systematisk återkommande loggkontroll med syfte att avhålla personal från att läsa patientuppgifter som de inte behöver ha i sitt arbete.

Process	Kontrollmål	Ansvarig för att kontroll utföres	Kontrollmetod (inkl frekvens)	Rapport till	När sker rapportering
HSL: Riktlinje för logghantering och åtkomstkontroll	Loggningen granskas kvartalsvis under minst 48 timmar (utförts till 100 %)	Resultatområdeschef	SLU och antalet anställda som kontrolleras bör omfatta så många att det motsvarar sannolikheten att varje användare blir granskad minst en gång per år.	Kontorschef	Delårsbokslut 31/8

Kommentarer till kontrollmålen:

- *Loggningen granskas kvartalsvis under minst 48 timmar:* Detta görs regelbundet av resultatenhetschefen för Hälso- och sjukvårdsenheten. I dagsläget finns inga anmärkningar.

Riskbedömning Åtkomstkontroll HSL journal

A= allvarlig konsekvens

K= Kännbar konsekvens

L= Lindrig konsekvens

	Sannolika fel som kan uppstå	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Konsekvens
	Obehöriga kommer åt patientuppgifter		●		K+

Kultur/Fritid/Idrott

Utöver de obligatoriska kontrollerna finns inom kultur- och fritidsverksamheten ett eget kontrollområde, som avser utbetalning av föreningsbidrag. Kontroll inom detta område är utfört. Ett slumpmässigt urval av alla utbetalningar under perioden 201501 – 201604 har granskats. Urvalet visar att alla utbetalningar har gjorts till rätt adressat och är grundade på fastställd bidragsregel eller annars särskilt beslut/avtal.

Bland obligatoriska kontroller har Telge Inköp gjort en redovisning om inköp. Rapporteringen visar att 64 % av inköp – efter viss avgränsning – är gjorda med upphandlade avtalade parter. Det låga resultatet är till största del beroende på inköp inom kulturverksamhet som till stor del är undantagna från upphandlingskrav. Det gäller t.ex. inköp/inhyrning av film för visning, scenföreställningar, artister mm.

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Samhällsbyggnadskontoret har uppmärksammat risken för fusk och otillbörlig verksamhet i samband med markanvisning och exploatering. Arbetet har skett i samarbete med kommunens samordnare mot bidragsfusk, säkerhetsavdelning samt genom kontakter med bl.a byggmästarföreningen. Arbetet har resulterat i en förstärkt markanvisningspolicy som beslutades i Kommunfullmäktige i december 2016. Den förstärkta markanvisningspolicyn innebär att kommunen har möjlighet att ställa högre krav på byggherrar avseende bland annat redovisning av ägarförhållanden och koncernstruktur, redovisning av ekonomi och finansiering samt en redovisning eller intyg om att nuvarande eller tidigare verksamhet eller projekt inte omfattas av någon tvist eller brottsmisstanke. Granskningen genomförs av en extern part.

Under 2016 har samhällsbyggnadskontoret med hjälp av externa revisorer (E & Y) genomfört en djupgående riskinventering av bygglovsenhetens verksamhet med syfte att granska ändamålsenligheten i verksamhetens hantering av bygglovsansökningar. Uppdraget inkluderade en analys av påbörjade och avslutade ärenden under åren 2013-2016. Revisorerna konstaterade att styrningen av arbetet med bygglovsärenden är tillräcklig för att säkerställa plan- och bygglagens krav. Under ledning av den nya bygglovschefen har enheten arbetat med att tydliggöra arbetssätt och rutiner för att förhindra framtida oegentligheter. Enheten arbetar nu i team bestående av tre till fyra bygglovhandläggare, en byggnadsinspektör samt en koordinator. Teamen går gemensamt igenom alla inkomna ärenden. Koordinatorerna hjälper handläggarna med de administrativa delarna av bygglovprocessen, t.ex. begäran om komplettering och grannhörande. De kontrollläser även besluten innan expediering. Med det nya arbetssättet hjälps varje team åt i alla ärenden vilket gör handläggningen effektivare och mer rättssäker.

6. Framtida utveckling

Pedagogisk verksamhet

Den senaste tiden har det funnits en stor osäkerhet kring den humanitära situationen i vår omvärld, men antalet nyanlända i Södertälje har inte varit så stort som tidigare har antagits. Osäkerheten kvarstår dock, eftersom situationen i vår omvärld är fortsatt instabil.

Alldeles oavsett mängden nyanlända måste vi möta dessa barn och elever med hög kvalitet i mottagandet. Utifrån det stora flyktingmottagandet som varit de senaste åren, har ett stort arbete med att kvalitetssäkra mottagandet av nyanlända pågått. Det finns idag tydliga och väl fungerande rutiner och riktlinjer för detta mottagande.

De barn och ungdomar som nu flyr sina hemländer bär på en historia och upplevelser som gör att vi måste möta dem på delvis nya sätt för att säkerställa en framgångsrik förskole- och skolgång. I detta arbete blir ett väl fungerande och tillgängligt barn- och elevhälsoarbete särskilt viktigt. En fungerande elevhälsa är också viktig för andra barn och elever, och för medarbetare. Allt fler barn och unga likväl som medarbetare upplever idag en större ohälsa. Oavsett om det är psykisk eller fysisk ohälsa, måste vi bli bättre på att hantera detta, samtidigt som vi måste utveckla det förebyggande arbetet.

I Södertäljes förskolor har 65 procent av barnen ett annat modersmål än svenska. Inom grundskolan deltar över 30 procent i modersmålsundervisning, men långt fler än så har ett annat modersmål. Detta ställer höga krav på att förskolor och skolor arbetar initierat med språk- och kunskapsutveckling. Inom detta område har det pågått och kommer framöver att pågå stora utvecklingsinsatser.

Under de senaste åren har ett intensivt systematiskt kvalitetsarbete pågått i alla våra verksamheter för att säkra att resultat och utveckling följs upp kontinuerligt. Utifrån uppföljningen ska rätt åtgärder sättas in för att öka måluppfyllelsen. Det systematiska kvalitetsarbetet är en viktig förklaring till att resultaten har förbättrats. Under föregående läsår förbättrades i stort sett all måluppfyllelse inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Denna positiva utveckling ska fortsätta och resultaten ska förbättras ytterligare. Vi har idag väl fungerande förskolor och skolor. Men förutsättningarna och behoven ser olika ut. I områden där utbildningsnivån är låg, arbetslösheten hög och känslan av utanförskap kan vara omfattande har kommunen ett omfattande kompensatoriskt ansvar. Det bristande likvärdigheten kan inte bara vara en kommunal angelägenhet, också staten behöver ta ett ansvar för att skapa likvärdiga villkor för barn och ungdomar.

En stor utmaning framöver, kanske den allra största, är att säkerställa tillgången till kvalificerade och utbildade medarbetare som kan fortsätta utveckla förskola och skola i Södertälje kommun. Bristen på förskollärare har tilltagit. Konkurrensen om befintliga och nytexaminerade förskollärare och lärare är mycket stor. Rörligheten inom dessa yrkeskategorier har ökat och omsättningen inom våra förskolor och skolor är nu större än någonsin. För många är lönen avgörande. Lite förenklat kan man säga att man som lärare kan tjäna 1000 kronor för varje pendeltågstation man passerar på väg mot Stockholm. För kommuner och andra arbetsgivare i länet är detta ett faktum som måste hanteras. Statliga satsningar varvas med kommunala satsningar men de ekonomiska resurserna är begränsade.

För att bli framgångsrika i att behålla våra medarbetare och för att attrahera nya, måste vi, utöver att höja lönerna, förbättra kvalitén inom områden vi vet påverkar medarbetares upplevelse av sin

arbetsplats: ledarskap, samarbete och effektiv arbetsfördelning. Dessa områden kommer alla enheter att arbeta med. Dessutom prövar några förskolor och skolor ett funktionellt delat ledarskap med en chef som ansvarig för det statliga uppdraget och en chef som ansvarig för det kommunala uppdraget. Det är några exempel på vad vi gör för att stärka tillgången till kvalificerade och utbildade medarbetare.

Äldreomsorg

Nytt vård- och omsorgsboende

Under 2017 ska Wijbacken utökas med nio platser och under 2018 kommer det nya boendet i Björkmossen att färdigställas med 54 platser. I dagsläget är det svårt att få tag på externa boendeplatser därför placerar kommunen brukare på korttidsboende eller hemma med hemtjänstbeslut. Under året har det funnits i snitt 30 brukare, som väntar på en särskild boendeplats.

Betalningsansvarslagen

Betalningsansvarslagen reglerar när och hur mycket kommunerna ska betala till landstingen för utskrivningsklara patienter, som ligger kvar på sjukhus. Nu föreslås att lagen ersätts. Den nya lagen syftar till att åstadkomma en god vård, där ledtiderna mellan slutet vård och vård och omsorg i hemmet kan hållas så korta som möjligt samt att onödig vistelse på sjukhus så långt möjligt kan undvikas. Eftersom lagen innebär att betalningsansvaret för kommunen ändras från 5 dagar till 3 dagar blir det viktigt att arbeta hem personer snabbare med hjälp av teamen *Trygg och säker hemgång* för att slippa ökade kostnader. Lagen planerades att träda i kraft i juli 2016, men är försenad.

Lägre antal hemtjänsttimmar

Totalt uppgår antalet hemtjänsttimmar för hela äldreomsorgen inklusive kommundelar till 534 295 timmar, vilket är 56 986 färre än år 2015. Detta beror på att myndigheten nu arbetar systematiskt med att följa upp alla beslut i tid. Inom ramen för morgondagens hemtjänst pågår även aktiviteter i syfte att få den beviljade tiden att bättre överrensstämma med brukarnas egentliga behov av omsorg. Detta har medfört ett överskott hos myndigheten. Överskottet som genererats, behövs för att höja timersättning till utförarna i samband med att digitala system för tid- och insatsregistrering ska införas i juni 2017.

Stimulansbidrag för ökad bemanning

Regeringen avsätter 2 miljarder kronor per år 2016-2018 för att höja kvalitén i äldreomsorgen. För 2016 fick äldreomsorgen totalt 14,7 mnkr, som fördelades både till interna och externa aktörer. Totalt har 11,4 mnkr använts, varav de externa aktörerna inom hemtjänst och särskilt boende använt 2,3 mnkr och kommunen 9,1 mnkr. Pengarna har använts till att förstärka inom hemtjänsten, vård- och omsorgsboendena, korttidsvården samt hälso- och sjukvården. För 2017 kommer äldreomsorgsnämnden att få 15,0 mnkr. Pengarna kommer bland annat att nyttjas till anställning av undersköterskor, sjuksköterskor samt dietist.

Bemanning på äldreboenden

Regeringen beslutade 2016 om en ändring i socialtjänstförordningen. I förordningen förtydligas att den enskildes behov ska vara styrande, och om det behövs ska personal finnas tillgänglig dygnet runt. För att ytterligare stötta kommunernas arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre har SKL tagit fram denna rekommendation. I rekommendationen anges de områden som kräver ett särskilt fokus i förnyelse- och förbättringsarbete. Rekommendationen antogs av SKLs styrelse den 20 januari 2017. SKL rekommenderar kommunerna att anta rekommendationen.

Rekommendationens fyra delar:

1. Koll på läget: Ledningen behöver i större utsträckning ta reda på hur arbetet bedrivs nattetid.
2. Individens behov: En planering behöver genomföras med den äldre och den äldres anhöriga vad gäller omsorgsinsatser och tillsyn även nattetid.
3. Strategi för ny teknik: Kommunen bör ta fram en teknikstrategi som omfattar såväl infrastruktur, informationssäkerhet, tillämpning av lagstiftning.
4. Ledarskap: Ledarskapet inom särskilt boende för äldre behöver stärkas för att förändringsarbetet med att identifiera och införa nya arbetssätt

Nationell kvalitetsplan för äldreomsorg

En särskild utredare ska ta fram förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2017. Utredaren ska föreslå åtgärder som syftar till:

- Högre kvalitet och effektivitet
- Bättre förebyggande och rehabiliterande insatser
- Tryggad personalförsörjning
- Översyn av särskilda boendeformer
- Flexibla former för beslut om äldreomsorg
- Användning av välfärdsteknologi

Digitalisering

Kontoret kommer under 2017 att införa ett digitalt system för tid- och insatsregistrering samt ett planeringssystem inom hemtjänsten. Målet är att säkerställa att rätt insatser utförs till rätt kostnad. Införandet innebär att kontorets driftkostnader för system ökar. För 2017 finns 5,0 mnkr avsatta i nämndens budget.

Kultur/Fritid/Idrott

En viktig fråga inom kultur och fritid för Järna kommun och hela kommunen är genomförandet av den antagna biblioteksplanen. Verksamheten i Futurum ska fortsätta att utvecklas. Senare års satsningar på Ljungbackens IP i form av ishall, konstgräs, motionsspår och isyta ska tas tillvara. Den senast anlagda isytan föreslås få tak och omklädningsrum under kommande budgetperiod. Nyttjandet ska följas upp. Samarbete med externa kulturutövare som verkar i kommundelen ska fortsätta. Hänsyn ska tas till naturen och kulturmiljön som en resurs för rörligt friluftsliv och upplevelser i den fortsatta utvecklingen av kommundelen och samhällsplaneringen.

Kultur- och fritidskontoret har tagit fram ett underlag till kulturpolitiskt program under 2016, som det ska arbetas vidare med och tas beslut om 2017. Södertäljes kulturpolitiska program ska vara en politisk viljeinriktning och ett politiskt styrmedel för de kommande fem åren. Programmet ska vidare vara övergripande och genomsyra kommunens samtliga verksamheter, och ange inriktning för det kulturpolitiska arbetet i kommunala nämnder och bolag. Programmet ska tydligt kopplas till såväl de övergripande målen för kommunen som nationella kulturpolitiska mål och regionala visioner och utvecklingsplaner. Följande ska prioriteras i programmet:

- Barn och unga – alla barn och unga har rätt till kultur, språk och upplevelser
- Attraktiv livsmiljö – kultur bidrar till lokal utveckling
- Öka kulturens tillgänglighet – alla medborgare ska ges möjlighet att delta och verka i kulturlivet
- Barn och unga – alla barn och unga har rätt till kultur, språk och upplevelser
- Attraktiv livsmiljö – kultur bidrar till lokal utveckling
- Öka kulturens tillgänglighet – alla medborgare ska ges möjlighet att delta och verka i kulturlivet

För att nå måluppfyllelse gäller att Kultur- och fritidsnämnden ständigt försöker vara steget före genom att vara lyhörda för Södertäljebornas behov och önskemål, men också ha ett väl fungerande samarbete med föreningslivet, näringslivet och andra berörda intressenter. I nämndens uppdrag ingår även att bidra till skolans måluppfyllelse vilket också direkt påverkar nämndens framtida planering och verksamhet. Verksamhetens framtida inriktning kommer att präglas av ständig utveckling och förbättring

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Bostadsbyggandet är ett prioriterat område och intresset för att bygga och köpa mark i Södertälje är rekordstort. Kommunen står inför en historisk expansion och ska växa snabbt under de närmsta åren. Utmaningen kräver en framsynt och hållbar stadsplanering med tydliga strategier, program och planer, vilket behövs för att kunna genomföra en snabb och storskalig samhällsutveckling med bibehållen god kvalitet. Därför har samhällsbyggnadskontoret ansökt om och blivit tilldelat särskilda statliga medel (del av den statliga välfärds miljarden) vilket möjliggör en satsning på framtagande av väl genomarbetade planeringsunderlag vilket på sikt möjliggör en hög utbyggnadstakt. Kontoret arbetar dessutom löpande med att prioritera de projekt som ger så stor samhällsnytta som möjligt med de resurser vi har att tillgå. En viktig utgångspunkt är översiktsplanen som anger förtätning och komplettering av befintliga områden som en huvudinriktning för att öka antalet bostäder i kommunen.

För att möta de ökade resursbehoven kommer kontoret att behöva fortsätta arbetet med att komplettera och stärka upp den interna organisationen, både via nyrekryteringar och genom stöd av konsulter. Konkurrensen är stor inom flera yrkesgrupper inom samhällsbyggnadsområdet. Rekryteringsarbetet tar mycket av chefernas tid och ökar trycket på övriga medarbetare då det tar tid och energi att introducera nyanställda innan de är helt operativa. Kompetensförsörjning är, och kommer fortsätta att vara, ett viktigt strategiskt utvecklingsområde.

Årsbokslut 2016 Järna		
	Bokslut Jan 15 - Mån 13 15	Bokslut Jan 16 - Mån 13 16
BR02 BALANSRÄKNING (tkr)		
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillg.	55 813,50	57 844,00
Omsättningstillg.	2 764,10	3 299,70
Fordran internbank		
S:A TILLGÅNGAR	58 577,60	61 143,70
EGET KAPITAL		
Ingående balans	-7 612,30	-9 655,50
Årets resultat	-2 043,20	-862,40
SKULDER		
Kortfristiga skulder	-8 894,90	-9 540,00
Skuld till internbank	-39 716,30	-40 791,80
Långfristiga lån/skulder	-311,00	-294,10
S:A SKULD O EGET KAP.	-58 577,70	-61 143,80
Diff. tillg / skulder	-0,10	-0,10
(Kontrollsumma ktl 1-8)	0,00	0,00

Verksamhetsuppföljning Järna kommunalnämnd Årsbokslut 2016

	Redovisning	Budget	Redovisning	% av budget
	Jan 15 - Mån 13 15	helår Jan 16 - Dec 16	Jan 16 - Mån 13 16	
02KDÄR VERKSAMHET				
PEDAGOGISK VERKSAMHET TOTALT (vht 21-29 inklusive sarskola)				
kostnader	-133 303	-133 769	-137 584	103
intäkter	14 694	14 959	17 682	118
netto	-118 610	-118 810	-119 902	101
* varav förskola (vht 21-23)				
kostnader	-47 046	-44 142	-46 621	106
intäkter	2 086	1 066	2 249	211
netto	-44 960	-43 076	-44 372	103
* varav grundskola (vht 23-29 inklusive sarskola)				
kostnader	-86 257	-89 628	-90 963	101
intäkter	12 608	13 894	15 433	111
netto	-73 649	-75 734	-75 530	100
ÄLDREOMSORG (vht 41-4999)				
kostnader	-74 595	-75 426	-78 784	104
intäkter	31 330	31 388	35 875	114
netto	-43 265	-44 038	-42 910	97
KULTUR (vht 61-61199, 62-65999, 6711-67299 6735-67369, 67392-67392, 6743-67439 6752-67529, 6762-67629)				
kostnader	-2 156	-2 872	-2 725	95
intäkter	160	190	162	85
netto	-1 997	-2 682	-2 563	96
FRITID (vht 66-66299, 671-67109, 673-673, 6731-67349, 6737-67391, 674-64729 6751-67519, 6761-67619)				
kostnader	-3 643	-2 922	-2 917	100
intäkter	212	123	178	145
netto	-3 431	-2 799	-2 738	98
IDROTT (vht 58-68299, 684-64999)				
kostnader	-4 430	-3 701	-3 843	104
intäkter	579	600	612	102
netto	-3 851	-3 101	-3 232	104
GATOR OCH PARKER (vht 12-16999, 683-68399, 685-6859, 7-77999, 86-86999)				
kostnader	-7 479	-7 013	-6 805	97
intäkter	696	500	456	91
netto	-6 783	-6 513	-6 349	97

BIL 2

	Redovisning	Budget	Redovisning	% av budget
	Jan 15 - Mån 13 15	helår Jan 16 - Dec 16	Jan 16 - Mån 13 16	
02KDÅR VERKSAMHET				
ADMINISTRATION				
kostnader	18	0	-597	0
intäkter	0	0	0	0
netto	19	0	-597	0
ÖVRIG VERKSAMHET				
(buffert vht 10000)				
kostnader	0	-570	0	0
intäkter				0
netto	0	-570	0	0
ÖVRIG VERKSAMHET				
(produktionskök vht 872)				
kostnader	-11 763	-11 614	-11 171	96
intäkter	12 162	11 614	11 811	102
netto	399	0	640	0
ÖVRIG VERKSAMHET				
(nämnd vht 11200)				
kostnader	-1 048	-1 242	-1 242	100
intäkter				0
netto	-1 048	-1 242	-1 242	100
Preliminärbokförda kostnader	0	0	0	0
S:A VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-178 567	-179 755	-178 893	100
KOMMUNBIDRAG	180 610	179 755	179 755	100
RESULTAT	2 043	0	862	0
(kontrollsumma resultat)	2 043	0	862	0

KF/KS beslutade investeringar												
Avräkning mot projektsanslag					Årets investeringsbudget							
Projekt nr	Projektnamn	Totalt projekt-anslag	Total utg/ink tom 2016-12-31	Prognos för hela projektet	Avvikelse för projektet	Invest. budget 2016	Förbrukn 2016	Avvikelse 2016	Avslutas detta bokslut	Prognos slutdatum (år/månad)	Pågående (totalt) investeringar som inte har aktiverats 31/12 2016	
90001	Ej utlagt på projekt KF/KS		0			500	436	64	Nej	2017		
91212	GC-vägar Järna KF/KS		2 280		0	1 240	882	358	Nej	2017		
91218	Effektbelysning KF/KS		223		0	100	38	62	Ja	2016		
					0			0				
					0			0				
					0			0				
					0			0				
					0			0				
					0			0				
					0			0				
Summa KF/KS beslutade invest		0	2 503	0	0	1 840	1 356	484	0			0
Nämndbeslutade investeringar						4 444	4 583	-139				
S:a investeringar totalt	0	2 503	0	0	0	6 284	5 939	345				
Avskrivningar (tkr)												
2016 2017 2018												
utfall prognos prognos												

Denna rapport är utarbetad av den tekniska nämnden för kommunen och är en sammanfattning av de beslutade investeringarna för år 2017. Den är avsedd som underlag för den politiska beslutsfattningen och är inte avsedd som redovisning för allmänheten. För mer information om de beslutade investeringarna, se den tekniska nämndens rapport till kommunstyrelsen för år 2017.

Bokslut 2016

– Järna kommunaldelsnämnd

Datum: 2017-02-03

Sammanfattning

Ekonomi

Nämndbidraget för pedagogisk verksamhet och produktionskök i Järna kommun 2016 var 118 810 tkr. Resultatet är ett underskott med 452 tkr. Resultatet är en förbättring jämfört med delårsbokslutet då prognosen var ett underskott på 700 tkr. Grundskolan och kostverksamheten som då prognostiserade nollresultat lämnar överskott, samtidigt som resultatet i förskolan har försämrats då personalneddragningar inte verkställdes enligt plan.

Måluppfyllelsen bedöms ha brister.

KF-mål

Förskolan i Järna ligger under kommungenomsnittet inom samtliga kunskapsområden, men har under året förbättrat måluppfyllelsen inom två av fyra områden. Resultaten inom Järna grundskolor är i stort sätt oförändrade jämfört med föregående år och ligger fortsatt över genomsnittet för Södertäljes alla grundskolor. Måluppfyllelsen bedöms sammantaget vara ok.

Personal

På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem så finns ännu ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Kommunens totala sjukfrånvaro har under året minskat.

Ekonomi

1. Resultat

	Nämndbidrag 2016	Nettokostnad 2016	Resultat 2016	Nettokostnad 2015
Förskolan	43 076	44 372	-1 296	44 960
Grundskolan	75 734	75 530	204	73 649
Kostverksamhet	0	-640	640	-399
Summa Järna pedagogiska	118 810	119 262	-452	118 210

Ekonomisk avvikelseanalys

Nämndbidraget för pedagogisk verksamhet och produktionskök i Järna kommun 2016 var 118 810 tkr. Resultatet är ett underskott med 452 tkr. Resultatet är en förbättring jämfört med delårsbokslutet då prognosen var ett underskott på 700 tkr. Grundskolan och kostverksamheten som då prognostiserade nollresultat lämnar överskott, samtidigt som resultatet i förskolan har försämrats.

Underskottet i förskolan beror på oförutsedda kostnader i samband med en brand, 135 tkr, och på grund av uteblivna intäkter för s.k. extratjänster, 110 tkr. Resterande underskott 1 051 tkr, beror på att bemanningen inte tillräckligt anpassats till det minskade barnantalet.

Resultat

Förskolan

Förskolan i Järna fick ett nämndbidrag på 43 076 tkr 2016. Resultatet blev ett underskott med 1 296 tkr. Det är en försämring jämfört med augustiprognozen där ett underskott på 700 tkr prognostiserades.

En märkbar minskning av antal förskolebarn skedde mellan åren 2013-2015, 45 barn, för att sedan öka med 8 barn 2016. På grund av minskningen planerades inför 2016 en nedläggning av förskolan Konvaljen och personalneddragningar budgeterades. Den verkliga bemanningen har inte minskats enligt plan, vilket medfört ett överskridande av personalbudgeten på drygt en miljon kronor.

Efter en brand i Björkbackens förskola under hösten togs Konvaljen åter i bruk. Merkostnader till följd av branden är 135 tkr. Efter sommaren har man haft kostnader för fyra medarbetare på s.k. extratjänster där det utlovats finansiering från Arbetsförmedlingen. Intäkter har inte hunnit in i tid och förklarar 110 tkr av underskottet.

Grundskolan

Järna grundskola fick ett nämndbidrag på 74 154 tkr 2016. Resultatet blev ett överskott på 204 tkr. Prognosen vid delårsbokslutet i augusti beräknades till en ekonomi i balans.

Utöver de budgeterade kända driftbidragsintäkterna i form av statsbidrag från Skolverket har Järna grundskolor tilldelats ytterligare statsbidrag i form av Lovskola 97 tkr, Lärarlyft 15 tkr samt de två nya statsbidragen Lärarlönelyft 635 tkr och Fritidshemsatsningen 170 tkr. De ökade intäkterna förklaras också av att Järna grundskolor under höstterminen 2016 fick in fler elever än budgeterat. Detta beror på att fler barn från förskolan valde förskoleklass i Järna grundskolor och dels en hel del inflyttning till Järna under sommaren. Skolorna mottog dessutom 772 tkr från det statliga bidraget för ökat flyktingmottagande.

Personalkostnaderna blev 443 tkr högre än budgeterat och detta beror på att lönetillägget från Lärarlönelyftet ökade kostnaderna samt att Järna grundskolor anställt elevassistenter för att täcka behovet av stöd för elever med särskilda behov. De ökade intäkterna för året har skapat ett högre kostnadsutrymme än budgeterat. Skolorna har exempelvis under hösten satsat på att köpa in nya datorer och annan utrustning. De ökade kostnaderna förklaras också av det nya städavtalet (136 tkr extra) samt ett högre köp av särskilt stöd än budgeterat på ca 980 tkr.

Delårsprognosen för augusti och årsbokslutet stämmer väl överens, det vill säga en ekonomi i balans.

Kostenheten

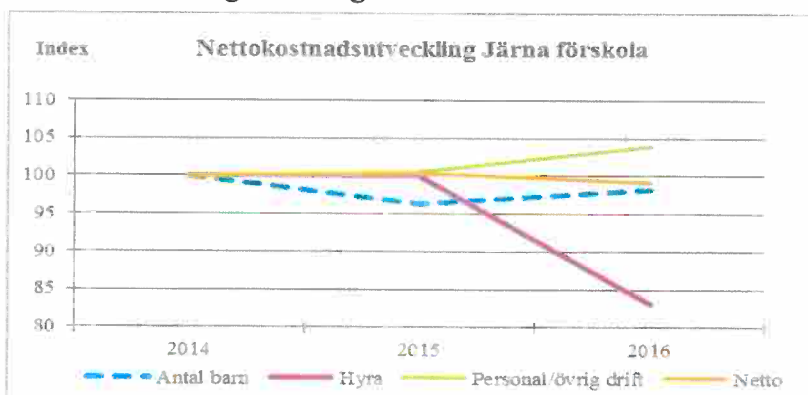
Kostenheten för Järnas pedagogiska verksamheter redovisar ett överskott på 640 tkr. Överskottet är en följd av personalvakanser.

2. Nettokostnadsutveckling

	Nettokostnad 2014	Nettokostnad 2015	Nettokostnad 2016
Förskolan	44 758	44 960	44 372
Grundskola	74 154	73 649	75 530
Kostverksamhet	-186	-399	-640
Summa	118 726	118 210	119 262

Förskolan

Diagrammet visar den totala nettokostnadsutvecklingen samt nettokostnadsutvecklingen för personal-och driftkostnader samt hyreskostnader för åren 2014 till 2016. Även förändringen av antalet barn framgår av diagrammet.

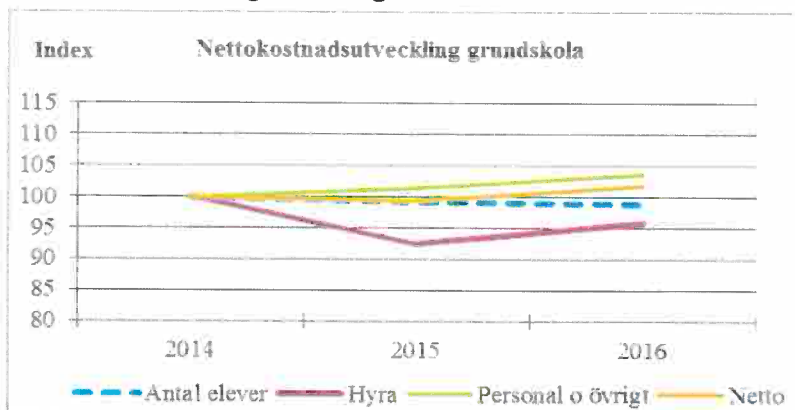

Antal barn var i snitt 393 barn 2016, en ökning med 8 barn jämfört med föregående år. Barnantalet har ökat med 2 % samtidigt som kostnaderna ökat med 3 % (exkl. hyra).

Nettokostnader totalt har minskat med 1 % sedan föregående år på grund av ändrad hyresmodell.

Grundskolan

Diagrammet visar den totala nettokostnadsutvecklingen samt nettokostnadsutvecklingen för personal-och driftkostnader samt hyreskostnader för åren 2014 till 2016. Även förändringen av antalet elever framgår av diagrammet.

Antal elever boende i Järna

Järna grundskolor fortsätter sin trend med ett minskat antal elever jämfört med föregående år. Volymavstämningen för höstterminen 2016 visade ett årssnitt på totalt 788 boende elever i Järna, vilket var en lägre elevminskning än vad skolan beräknat. Reserverade medel för budetreglering

till kommunstyrelsen behövde därför inte tas i anspråk fullt ut utan kunde användas i verksamheten.

Personal och övrigt

Kostnaderna följer inte riktigt elevutvecklingen på Järna grundskolor under perioden. Huvudorsaken är löneglidning och löneökning men även att skolorna behövt anställa elevassistenter för att täcka upp behovet för de elever som varit i behov av särskilt stöd.

Nettokostnad

Den totala nettokostnaden representeras av Hyra samt Personal och övrigt som beskrivits ovan och visas visuellt i grafen som "Netto". Nettokostnaderna totalt har ökat med 2,5 % sedan föregående år. Huvudorsaken till nettokostnadsökningen är löneglidning vid nyrekrytering av lärare och övriga löneökningar.

KF-mål och inriktning

KF-mål

Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras

Fullmäktige har uttryckt att "resultaten i förskolan och skolan ska förbättras". I det systematiska kvalitetsarbetet följs en mängd resultat upp och rapporteras löpande till utbildningsnämnden och kommunaldelsnämnderna. I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal utvalda uppföljningsfaktorer i form av resultat och betyg. Urvalet baseras på utbildningskontorets kommunövergripande planer för systematiskt kvalitetsarbete. Mer utförlig uppföljning av verksamheternas resultat sker i planerna för systematiskt kvalitetsarbete 2016/2017.

Uppföljning av förskolan - Prioriterade kunskapsområden

I förskolan följer vi upp varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden. De nedanstående siffrorna svarar på frågan: Hur stor andel av de femåriga barnen når de mål som finns för respektive kunskapsområde? Resultatet visar hur väl verksamheten har skapat förutsättningar för att barnen ska lyckas inom de olika kunskapsområdena.

	Södertälje 2014	Järna 2014	Södertälje 2015	Järna 2015	Södertälje 2016	Järna 2016
Språkutveckling	86,2	89,8	87,5	88,9	90,1	81,4
Lek och samspel	89,5	79,7	90,1	80,5	93,6	84,5
Naturvetenskap och teknik	84,8	82,0	87,3	81,5	92,1	85,2
Matematik	86,9	86,6	89,4	89,2	91,0	87,0

Förskolan i Järna har under året förbättrat resultaten inom två av de prioriterade kunskapsområdena men försämrat resultaten inom två. Inom lek och samspel samt naturvetenskap och teknik uppvisas en ökad måluppfyllelse. Inom särskilt språkutveckling uppvisas dock en försämrad måluppfyllelse. Enligt förskolans egen analys kan detta ha flera orsaker. Förskolan hade under året ingen riktad satsning mot det språkutvecklande arbetet, vilket man hade åren innan. Fler familjer där ingen av vårdnadshavarna behärskar det svenska språket har kommit till

förskoleområdet. Förskolan ser också en liten ökning av språkförseeningar/språkstörningar. Framöver kräver detta ett medvetet fokus på det språk- och kunskapsutvecklande arbetet.

För Södertälje som helhet så har måluppfyllelsen för andra året i rad ökat inom samtliga kunskapsområden. Det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter bekräftas i verksamheten. Tack vare satsningen på centrala ateljéristor och pedagogistor har nu samtliga förskoleområden i kommunen ett väl fungerande och eget dokumentationsverktyg. En del i det fortsatta utvecklingsarbetet är att dessa verktyg förändras eller justeras utifrån vad som är aktuellt inför varje nytt år. Kopplingen till förbättrings- och utvecklingsområden i dokumentationsverktygen blir allt tydligare. Det är mycket glädjande eftersom en framgångsfaktor i ett väl fungerande kvalitetsarbete är att de olika delarna hänger ihop. Det ger en tydlighet i hela organisationen och det gynnar förståelsen för det utvecklingsarbete som ska genomföras. Även förskolans gemensamma verksamhetsidé bidrar till att denna förståelse ökar. Arbetet med pedagogiska miljöer och ateljékultur har fortsatt under året som varit men kommer framöver att lyftas som ett gemensamt förbättringsområde.

Bedömning av måluppfyllelse

Förskolan i Järna ligger under kommungenomsnittet inom samtliga kunskapsområden, men har under året förbättrat måluppfyllelsen inom två av fyra områden. Måluppfyllelsen bedöms vara ok.

Åtgärder för bättre måluppfyllelse

Under nästkommande år kommer fokus fortsatt att ligga på förskolans relation till familjerna. Utöver detta införs ett förbättringsområde kring förskolans pedagogiska miljöer. Nedan sammanfattas en kombination av insatser utifrån förskolans förbättringsområden och utvecklingsområden.

- De framtagna riktlinjerna för samverkan med hemmet ska introduceras och förankras, både hos medarbetare och hos vårdnadshavare, och även följas upp.
- Alla förskoleområden ska fortsätta utveckla grupputvecklingssamtalen (vårdnadshavare i mindre grupper) som forum för samråd. Fokus ska vara förskolans uppdrag och mål, det kollektiva lärandet och förskolan som en demokratisk mötesplats. Vårdnadshavare ska utifrån förskolans normer och värden bättre kunna stödja sina barn i deras utveckling, och även kunna stödja varandra.
- Gemensamma riktlinjer för inskolning ska tas fram för att öka likvärdigheten i vårdnadshavares och barns första kontakt med förskolan. Andra möjligheter till gemensamma riktlinjer för ökad likvärdighet ska under året ses över.
- Gemensamma riktlinjer för vilket material som ska finnas som grund i förskolornas pedagogiska miljöer tas fram och implementeras.
- Arbetet med att konkretisera förskolans gemensamma verksamhetsidé fortsätter. Under 2016 har samtliga medarbetare inom förskolan fått bidra med egna tankar om vad verksamhetsidén och kopplingen till Reggio Emilia betyder för just deras verksamhet. Detta för att konkretiseringen ska bli Södertäljespecifik.

- Förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag fortsätter med sitt praktiska utvecklingsarbete. Årets fokus kommer att vara den gemensamma verksamhetsidén samt hur förskolan på ett bättre sätt kan involvera familjerna i verksamheten.
- Förskolans centrala pedagoger och centrala ateljéristor fortsätter med sitt uppdrag att särskilt utveckla gemensamma strategier för pedagogisk dokumentation samt att utveckla ateljékulturen i verksamheten. Centrala pedagoger och ateljéristor kommer under läsåret 16/17 att omfördelas till andra förskoleområden.
- Minst ett arbetslag från samtliga förskoleområden (15 förskolor) ska delta i en utbildning kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt ur ett flerspråkighetsperspektiv.

Uppföljning av grundskolan - resultat

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	Meritvärde alla elever	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
2013	205,3	218,3	193,7
2014	211,2	221,8	201,8
2015	213,4	221,7	204,6
2016	218,3	227,6	209,1

Elever i årskurs 9, meritvärde, Järna grundskolor

	Meritvärde alla elever	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
2013	232,3	242,8	224,8
2014	241,3	263,0	222,5
2015	228,0	246,1	214,5
2016	227,5	239,9	214,2

Det genomsnittliga meritvärdet för grundskolan i Järna är något lägre 2016 än vad det var under 2015. Pojkarnas resultat är i stort detsamma mellan åren medan flickorna uppvisar ett något försämrat resultat. Under 2016 har andelen elever med minst godkänt i de 16 obligatoriska ämnena varit oförändrat på 81 procent. Bakom detta ligger dock en försämring för pojkarna (79 till 74 procent) men en förbättring för flickorna (84 till 88 procent). Samtliga resultat för grundskolan i Järna överstiger genomsnittet i Södertälje kommun.

För Södertälje som helhet har meritvärdet förbättrats för sjätte året i rad. År 2016 var meritvärdet 218,3 poäng, vilket ska jämföras med 213,4 poäng föregående år. Under några år minskade skillnaden mellan flickors och pojkars resultat men det senaste året har flickorna förbättrat sitt resultat något lite mer än pojkarna. Nu skiljer det 18,5 poäng jämfört med föregående års 17,1 poäng. Skillnaden mellan könen är dock fortfarande mindre än vad det var 2013 och 2014.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

	Andel behöriga för högskoleförberedande program			Andel behöriga för yrkesprogram			Andel elever som inte är behöriga för vare sig högskoleförberedande program eller yrkesprogram		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
2013	75,9	78,1	73,8	78,5	80,2	76,9	21,5	19,8	23,1
2014	78,8	81,1	76,8	82,0	82,8	81,3	18,0	17,2	18,7

Södertälje kommun, Årsbokslut 2016 - Järna kommunaldelsnämnd

2015	78,7	77,8	79,6	78,8	78,1	79,6	21,2	21,9	20,4
2016	79,4	79,9	79,0	80,5	80,6	80,3	19,5	19,4	19,7

Behörighet för fortsatta studier, Järna grundskolor

	Andel behöriga för högskoleförberedande program			Andel behöriga för yrkesprogram			Andel elever som inte är behöriga för vare sig högskoleförberedande program eller yrkesprogram		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
2013	93,1	96,7	93,8	94,4	96,7	93,8	5,6	3,3	6,2
2014	92,8	100,0	86,5	92,8	100,0	86,5	7,2	0,0	13,5
2015	84,8	86,4	83,6	84,8	86,4	83,6	15,2	13,6	16,4
2016	84,3	90,4	78,0	84,3	90,4	78,0	15,7	9,6	22,0

Den genomsnittliga behörigheten till gymnasieskolan i Järna grundskolor är i stort sett oförändrad mellan 2016 och 2015. Precis som med andelen godkända i de obligatoriska ämnena har dock pojkarnas resultat försämrats under året samtidigt som flickornas förbättrats. För 2016 skiljer det mycket mellan könen och pojkarna i kommundelen har nu en lägre behörighet till gymnasieskolan än genomsnittet i Södertälje.

För grundskolorna i Södertälje som helhet ökade behörigheten mellan 2015 och 2016. Under 2015 hade pojkarna för första gången en högre behörighet än flickorna men 2016 är det omvänt igen. Glädjande nog är dock skillnaden mycket liten.

De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar. Vid resultatuppföljningen HT15 framkom t.ex. att andelen elever som riskerade att bli obehöriga till gymnasiet ökade. Under VT16 genomfördes därför ett intensivt arbete på samtliga skolor och detta gav resultat. Individuella handlingsplaner utarbetades och följdes noggrant upp med respektive elev och dennes vårdnadshavare. Exempel på åtgärder som vidtogs är extra och anpassad undervisning, koncentrationsläsning i vissa ämnen, läxhjälp och lovskola m.m. Trots stora insatser och återkommande resultatförbättringar är dock närmare en femtedel av eleverna i årskurs 9 inte behöriga till gymnasieskolans nationella program. Måluppfyllelsen i svenska som andraspråk är fortsatt låg likväl som i engelska. Utbildningskontoret behöver vidta fortsatta åtgärder för att stärka förutsättningarna för de elever som har svårast att nå målen och detta särskilt när det gäller läs-, skriv- och matematikutveckling i årskurs F-3 och 6-9.

Bedömning av måluppfyllelse

Järna grundskolors genomsnittliga resultat är i stort sätt oförändrade jämfört med föregående år och ligger fortsatt över genomsnittet för Södertäljes alla grundskolor. Bedömningen är därför att måluppfyllelsen är ok.

Åtgärder för bättre måluppfyllelse

Ett antal åtgärder har satts in för att höja måluppfyllelsen. I det systematiska kvalitetsarbetet finns en omfattande analys av genomförda åtgärder och förslag till åtgärder för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen. Nedan finns exempel på åtgärder inför läsåret 2016/2017:

- De framtagna riktlinjerna för samverkan med vårdnadshavare ska introduceras och förankras, både hos medarbetare och hos vårdnadshavare, och även följas upp.
- Gemensamma stödstrukturer för föräldramöten implementeras och följs upp.
- Workshops och föreläsningar för alla medarbetare på fritidshem och i förskoleklass med fokus på tidig matematikinläring och läsning.
- Ett specialpedagogiskt forum ska stödja skolorna i arbetet med tidiga åtgärder, extra anpassningar och särskilt stöd.
- Verksamhetschefen initierar, tillsammans med förskolans verksamhetschef, ett förbättringsarbete för att stärka övergången från förskola till skola.
- Varje arbetslag/ämneslag som leds av förstelärare ska ha tydliga och skriftliga uppdrag för det kollegiala lärandet med en tydlig förväntan på skriftlig reflektion.
- Kommunövergripande nätverk för förstelärare med syfte att genom kollegialt lärande stärka arbetet med att utifrån en resultatanalys anpassa undervisningen efter elevgruppens behov.
- Skapa förutsättningar för ett ökat kollegialt lärande i rektorsgruppen genom litteraturseminarium, filmning och gemensamt analysarbete.
- Föregående termin startades ett framgångsrikt arbete med individuella åtgärdsplaner för de elever i årskurs 9 som riskerade att inte uppnå behörighet till gymnasieskolan. Kommande läsår ska alla elever i årskurs 6-9 som riskerar att inte uppnå godkänt i Sv/SvA, Engelska eller Matematik få individuella planer utarbetade. Dessa planer följer en för alla skolor gemensam struktur och utgår från de återkommande resultatuppföljningarna på elevnivå som genomförs.
- En uppföljning av effekterna av det funktionellt delade ledarskapet som finns på fyra skolor ska genomföras.
- Sex lärare ingår i ett samverkansprojekt (STLS) tillsammans med Stockholms Universitet och några grannkommuner i syfte att beforska sin praktik.

Övergripande inriktning

Utifrån målet om att resultaten inom förskola och skola ska förbättras, ska enheternas kvalitetsarbete vara systematiskt, strategiskt och forskningsbaserat. Av särskild vikt är att alla förskolor och skolor utvecklar kvalitéer inom de fyra områden som forskningen visat leder till förbättrade resultat och som kommunen därför valt att prioritera. Dessa områden samt en övergripande lägesbedömning följer nedan:

Förändringsorienterat ledarskap. Ledare inom förskola och skola ska säkra att utvecklingsarbetet utgår från en väl känd verksamhetsidé, att medarbetarna har rätt kompetenser och i sitt arbete har en kvalitet som motsvarar högt ställda krav och förväntningar.

Förskolor och skolor i Södertälje kommun har fortfarande kommit olika långt i arbetet med verksamhetsidéer. Förskolans gemensamma verksamhetsidé har under året fått ett större fotfäste i verksamheten och en fördjupning av verksamhetsidén pågår i form av framtagandet av ett

konkretiserande dokument. Till denna konkretisering har samtliga medarbetare inom förskolan fått bidra med egna tankar om just sin verksamhet ur ett Reggiooperspektiv. Skolornas olika verksamhetsidéer skiftar i genomslag men samtliga enheter jobbar aktivt med frågan. Det finns framgångsrika exempel i form av exempelvis Rosenborgsskolan, Oxbacksskolan och Wendela Hebbegymnasiet. Andra skolenheter har inte kommit lika långt och behöver utveckla arbetet med verksamhetsidén ytterligare. Förväntansstrukturer – både centrala och lokala – finns och används i verksamheten. Förskolor och skolor strävar alltid efter att ha medarbetare med rätt kompetenser men det blir tyvärr tydligare och tydligare att bristen på förskollärare och lärare är stor. Konkurrensen om den utbildade personal som finns är påtaglig och enheterna gör vad de kan för att nyrekrytera personal och säkerställa rätt kompetenser. Allt fler förskollärare och lärare väljer dock att byta arbetsplats och arbetsgivare då detta direkt ger bättre lön. Även om de ekonomiska villkoren inte betyder allt så är det likväl ett av de största konkurrensmedlen på arbetsmarknaden. Den ökade rörlighet som detta nu skapar ger en instabilitet och en oro i organisationen. Framöver blir det således en ännu större utmaning att säkerställa att barn och elever möts av utbildad och behörig personal.

Lärande organisationskultur. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att organisationskulturen kännetecknas av samarbete och erfarenhetsutbyte och att det kollegiala lärandet får effekter i undervisningen och i barnens/elevernas lärande.

Den lärande organisationskulturen har utvecklats mycket de senaste åren inom samtliga verksamheter. Inom förskolan finns sedan länge möjlighet till erfarenhetsutbyte via både lokala och övergripande nätverk och grupper. Allt fler förskoleområden anordnar numera planeringsdagar och inspirationsdagar där olika förskolor inom området kan delge varandra goda exempel från verksamhetsåret som varit. Det kollegiala lärandet ges fortsatt utrymme och finns strukturerat i olika mötesformer inom varje förskoleområde. Utöver detta finns förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag (FSU) som deltar i ett övergripande nätverk och har som uppdrag att driva och inspirera till utveckling i det egna arbetslaget.

Inom grund- och gymnasieskolorna har det kollegiala lärandet befästs ytterligare. De ämnesgrupper som förstelärare leder inom varje ämne har utvecklats utifrån styrning och uppföljning. Uppdraget och förväntningarna har blivit tydligare. Genomförda insatser och dess effekter följs regelbundet och gemensamt upp och utvärderas utifrån effekter på elevnivå. Ytterligare exempel på kollegialt lärande är de utvidgade kommunövergripande sambedomningar inom grundskolan som görs vid rättningen av nationella prov. För proven i årskurs 3 träffas samtliga skolor gemensamt och för proven i årskurs 6 och 9 träffas skolor inom olika områden enligt en fastlagd rutin. Även kommunens utvecklingslärare bidrar till ett kollegialt lärande och under föregående läsår genomförde dessa insatser på fyra skolor.

Mål- och resultatstyrning. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att ständiga förbättringsåtgärder vidtas utifrån resultat och analyser och att det utvecklas en ansvarskultur där alla bidrar till att stärka kvalitén utifrån sina respektive roller och uppdrag.

Under året har måluppfyllelsen ökat inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Ytterligare steg i förbättringen av mål- och resultatstyrningen har således tagits. Inom förskolan blir

journalerna allt mer inarbetade och dokumentationsverktygen fortsätter att utvecklas. För andra året i rad har verksamhetens måluppfyllelse ökat inom samtliga prioriterade kunskapsområden. Forskare från Stockholms universitet fortsätter under 2016 och början av 2017 sitt forskningsprojekt kring detta. Inom grundskola och gymnasieskola har de återkommande resultatuppföljningarna fortsatt och kännedomen om elevernas kunskapsutveckling leder till åtgärder som stärker kvalitén. Inom grundskolan visade exempelvis uppföljningen för höstterminen att andelen elever som riskerade att bli obehöriga till gymnasiet ökade. Under vårterminen genomfördes därför ett intensivt arbete på samtliga skolor. Individuella handlingsplaner utarbetades och följdes noggrant upp med respektive elev och dennes vårdnadshavare. Exempel på åtgärder som vidtogs var extra och anpassad undervisning samt koncentrationsläsning i vissa ämnen. Resultatet blev att behörigheten ökade jämfört med föregående år och att meritvärdet ökade för sjätte året i rad.

Även om systematiken i mål- och resultatstyrningen blir allt mer tydlig och resultaten förbättras så måste ansvarskulturen utvecklas ytterligare, insatserna måste systematiseras och i viss mån standardiseras men även sättas in i ett tidigare skede.

Kvalitet i undervisningen. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att undervisningen vilar på forskning och beprövad erfarenhet och att det utvecklas en samsyn om de framgångsfaktorer som stödjer hög måluppfyllelse.

I likhet med de senaste åren så pågår ett gediget utvecklingsarbete kring att stärka kvalitén i undervisningen inom samtliga verksamheter. Den gemensamma strukturen på planen för det systematiska kvalitetsarbetet är en grundbult i detta arbete. Pedagogistor, ateljéristor, förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag, förstelärare och utvecklingslärare är exempel på satsningar som gett god effekt och det är satsningar som därför fortsätter framöver. Funktionellt delat ledarskap är ett försök att möjliggöra en pedagogisk ledning som kan ha ett större fokus på, och skapa en större samsyn kring, framgångsfaktorer som stödjer hög måluppfyllelse. Vi ser framgångsrika exempel på detta inom både grundskola och förskola. Tydligheten kring ansvarsfördelningen i det pedagogiska uppdraget och det administrativa uppdraget underlättar för hela organisationen. Respektive chef i det funktionellt delade ledarskapet kan bättre fokusera på att utveckla just sitt uppdrag då det slutliga ansvaret för alla frågor inte bara vilar på en chef.

Inom grund- och gymnasieskolorna har de ämnesgrupper som förstelärare leder inom varje ämne utvecklats vidare. Uppdraget och förväntningarna har blivit tydligare. Genomförda insatser och dess effekter följs regelbundet och gemensamt upp och utvärderas utifrån effekter på elevnivå. I detta är undervisningens kvalitet central. Även utvecklingslärarna bidrar till en förbättrad kvalitet i undervisningen likväl som en mer likvärdig utbildning. Inom gymnasieskolan har läsårets gemensamma fokus på utvecklandet av språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning gett effekt på undervisningen, vilket inte minst syns i de senaste resultaten som nästan uteslutande förbättrats.

Verksamhetsspecifika inriktningar

Utöver de övergripande inriktningar som gäller för samtliga verksamheter finns även mer specifika inriktningar som ser olika ut beroende på verksamhetsform. Vilka dessa är samt en lägesbedömning kring dem finns nedan:

Förskolans inriktning

Förskolan i Södertälje ska utifrån etablerad forskning stärka och utjämna förutsättningarna för barn från olika samhällsklasser inför skolstarten. Det ska ske genom att utveckla den pedagogiska dokumentationen för att dels fördjupa kunskapen om arbetet med förskolans prioriterade kunskapsområden och vilka effekter arbetet får för barnens utveckling, dels stärka förskolans förutsättningar att ha en dialog med vårdnadshavare om barnens lärande och utveckling. Förskolan ska också vidta åtgärder för att öka andelen förskollärare i verksamheten. Slutligen ska förskolorna utveckla sin verksamhet utifrån en gemensam verksamhetsidé, ett Reggio-Emilia inspirerat arbetssätt.

En mer likvärdig förskola i Södertälje kommun är en uttalad målsättning för verksamheten. Det innebär att förskolans verksamhet, utifrån sitt kompensatoriska uppdrag, inte ska vara lika för alla barn i Södertälje utan att hänsyn ska tas till de olika förutsättningar som barnen har och att verksamheten som erbjuds är anpassad därefter. Arbetet med den pedagogiska dokumentationen och med förskolans journaler utvecklas fortlöpande. Själva syftet med dessa verktyg är att synliggöra verksamhetens effekter på barnens lärande och utveckling, och att på så sätt kunna anpassa eller förändra verksamheten efter det som har verklig och god effekt. Forskare från Stockholms Universitet genomför just nu en studie inom två av Södertäljes förskoleområden när det gäller arbetet med pedagogisk dokumentation och förskolans journaler. Studien beräknas vara färdig under 2017.

Under hösten 2016 påbörjade ett arbetslag per förskoleområde (15 förskolor) en utbildning kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt ur ett flerspråkighetsperspektiv. Utbildningen tar sin utgångspunkt i ett sociokulturellt perspektiv på lärande. Forskning och litteratur om flerspråkighetsutveckling och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt blir en stor del av denna utbildningsinsats. Syftet är att ge ökade möjligheter till språk- och kunskapsutveckling för alla barn i förskolan.

För att stärka förutsättningarna för att ha en dialog med vårdnadshavare kring barns lärande och utveckling har förskolan infört grupputvecklingssamtal som ett komplement till individuella utvecklingssamtal. På grupputvecklingssamtal fokuseras på det kollektiva lärandet och i detta mindre sammanhang ges större möjlighet till dialog kring förskolans verksamhet och uppdrag. På grupputvecklingssamtalen är tanken även att vårdnadshavare ska kunna skapa relationer sinsemellan för att ha hjälp och stöd av varandra. Grupputvecklingssamtal som forum för dialog ska utvecklas ytterligare framöver.

Förskolorna i kommunen jobbar aktivt för att öka andelen förskollärare. Det är ett mycket svårt uppdrag då bristen på förskollärare är stor i länet. En del i att föra fram Södertälje som en attraktiv arbetsgivare handlar om att påvisa det gemensamma, tydliga och strukturerade systematiska kvalitetsarbetet som pågår i verksamheten. En annan del handlar om att påvisa de

karriärmöjligheter som finns. Vare sig det rör sig om möjligheten att bli pedagogista, ateljérista, förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag, enhetschef eller förskolechef så finns det goda möjligheter för kompetenta och drivande förskollärare att ta ytterligare ansvar i sin profession. För att bättre nå ut på förskollärarmarknaden deltar ett antal förskoleområden under året i ett pilotprojekt där annonsering ska via sociala medier.

Den gemensamma verksamhetsidén för Södertäljes kommunala förskolor har under året förankrats ytterligare. Bara det att det finns en gemensam verksamhetsidé skapar en samhörighet och en större vi-känsla i verksamheten. Fler och fler kan nu på djupet sägas arbeta med ett projekterande arbetsätt där exempelvis ateljékulturen får en allt större betydelse. Verksamhetsidén behöver dock förtydligas och bli förståelig för samtliga i organisationen. Det pågår därför ett arbete med att försöka konkretisera denna. Ett material ska tas fram som gör det enklare att förstå verksamhetsidén, dess bakgrund, innehåll och innebörd.

Grundskolans inriktning

Grundskolan ska särskilt stärka kvalitén i årskurs 1-3. Särskilda satsningar ska säkra att fler elever lär sig grunderna i svenska och matematik de första skolåren. För att få en generell kvalitetsförbättring i undervisningen ska grundskolan fortsätta att utveckla modellen med två lärare i klassrummet. Arbetet med verksamhetsidéer ska intensifieras och leda till att grundskolan under perioden har ett antal skolor som är starkt profilerade och bidrar till ökade valmöjligheter och minskad segregation. Slutligen ska grundskolan utveckla en mer utmanande undervisning där höga förväntningar och arbetsro är ledord.

Utifrån de resultatuppföljningar som gjorts uppvisas goda resultat i elevernas måluppfyllelse i de lägre årskurserna. Kvalitén i undervisningen har ökat till följd av kommunens egen F-3-satsning samt av Skolverkets statsbidrag. Läsåret 2015/2016 stärktes utvecklingsarbetet ytterligare med elevernas läs-, skriv- och matematikkunskaper, vilket också inneburit att samverkan utökats mellan olika yrkesgrupper såsom lärare i årskurs 1-3, förskoleklasslärare samt fritidspedagoger. Detta för att bättre nyttja olika kompetenser och tillsammans nå en bättre måluppfyllelse. Framöver kommer fokus fortsatt att vara läs- skriv- och matematikutveckling i de lägre årskurserna. Att de regelbundna uppföljningarna på elevnivå leder till att riktade åtgärder genomförs och följs upp.

Tvålärareskapet fortsatte att utvecklas i Södertäljes grundskolor. I nuläget är det några skolor som kommit längre i detta; Brunnängsskolan, Wasaskolan och Ronnaskolan. I princip arbetar samtliga kommunala grundskolor i varierande omfattning med någon form av flerlärareskap. För att utveckla undervisningen utifrån två-/flerlärareskap utarbetades en stödstruktur för arbetsmetoder/metodik utifrån andra förutsättningar än mer traditionell undervisning. Den strukturen finns nu att använda för samtliga skolor. Bedömningen är att två-/flerlärareskap har medfört positiva konsekvenser när det gäller inkludering, extra anpassning och särskilt stöd samt även ledning och stimulans för eleverna.

Arbetet med tydliga verksamhetsidéer har fortsatt på samtliga skolor genom ytterligare konkretiseringar. En konkret och väl inarbetad verksamhetsidé är viktigt för både det inre arbetet på skolan och i den externa kommunikationen för att locka till sig duktiga medarbetare och för att skapa en större rörlighet bland elever i kommunen. Den skola som fortsättningsvis lyckats

profilera sig mest framgångsrikt utifrån en tydlig verksamhetsinriktning är Rosenbergsskolan, som med sin idrottsprofil och samarbeten med idrottsföreningar lockat till sig elever från hela Södertälje med omnejd. Även Oxbacksskolan har kommit långt med sin verksamhetsidé som, genom ett unikt samarbete med Tom Tits Experiment, syftar till att all undervisning ska genomsyras av Science Center-pedagogik.

För att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen på bästa möjliga sätt krävs studiemotivation, bland annat genom att skolan är trygg och att det finns arbetsro. Tidigare framtagna gemensamma riktlinjer för en trygg skolmiljö har förankrats och följts upp.

Gemensamma lektionsrutiner har utarbetats och det finns en tydlighet i att lektionerna ska börja och sluta i tid samt vara välplanerade. Alla skolor har fastslagna ordningsregler och genomarbetade rutiner för att hantera de fall då ordningsreglerna inte efterföljs. Genomförda uppföljningar visar att arbetsron förbättrats avsevärt i Södertäljes skolor.

För att öka elevernas motivation och intresse för fortsatta studier och yrkesliv har skolorna arbetat strukturerat med aktiviteter utifrån studie- och yrkesvägledning. I syfte att stärka kvalitén i undervisningen har förstelärarnas uppdrag tydliggjorts, utvecklingslärarna har haft uppdrag på fyra skolor och kompetenshöjande insatser kring elevhälsa, extra anpassningar och särskilt stöd har genomförts. Under året har behörigheten till gymnasieskolan ökat och meritvärdet har ökat för sjätte året i rad.

För samtliga verksamheter gäller att i det dagliga arbetet särskilt beakta två perspektiv, dels ett socialt perspektiv utifrån kravet att ha en likvärdig skola och förskola där alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå målen, dels ett ekologiskt perspektiv utifrån kravet att medarbetare, barn och elever ska öka sin medvetenhet om vikten av hållbar utveckling.

Det sociala perspektivet där alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå målen är centralt inom samtliga verksamheter och i det utvecklingsarbete som bedrivs. Det står även skrivet i respektive verksamhets läroplan. Verksamheten som erbjuds inom förskolan ska vara anpassad utifrån varje barns behov och förutsättningar för att på bästa sätt bidra till utveckling och lärande. Detsamma gäller inom grund- och gymnasieskolan där elevernas behov och förutsättningar är grunden, oavsett om det rör sig om undervisningens kvalitet, typ av undervisning, studiero, studiemotivation eller studie- och yrkesvägledning. De senaste årens generella resultatförbättringar är bevis på att förskola och skola i Södertälje blivit bättre på detta. Ett stort arbete kvarstår dock och samtliga verksamheter kan och ska bli ännu bättre, kanske särskilt när det gäller likvärdigheten i de olika verksamheterna. I detta måste även förskola och skola bli bättre på att informera och vägleda vårdnadshavare så att de på bästa sätt, och utifrån bästa förmåga, kan stödja sina egna barn i lärandet. Här kommer det dock alltid att se olika ut och därför har förskola och skola ett stort kompensatoriskt uppdrag som naturligt faller tillbaka på arbetet med att just utgå från varje barns och elevs egna behov och förutsättningar.

Ett av de grundläggande värdena inom förskola och skola är att verksamheten ska stå för och förmedla en respekt för vår gemensamma miljö. Det ska finnas ett ämnesövergripande miljöperspektiv där barn och elever får kunskap om hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa en hållbar utveckling. Denna värdegrund tar sig delvis olika uttryck beroende på vilken verksamhet det rör sig om. Inom förskolan är det naturligt att vara ute i

skog och natur för att lära sig om och respektera växt- och djurliv. Inte sällan intresserar sig barnen särskilt för något eller några djur och då kan detta bli utgångspunkten i förskolans projekterande. I Södertälje har vi dessutom Sveriges första ReMida-center där överblivet eller återvunnet material får nytt liv i barnens utforskande, lek och skapande. Återbruk av material har överlag fått ett större genomslag i Södertäljes förskolor de senaste åren och tanken är att detta ska utvecklas ytterligare, bland annat genom att sprida kunskap om ReMida till fler förskolor. Flera förskolor och även grundskolor är Grön Flagga-certifierade och då arbetar man särskilt med exempelvis återvinning, sophantering eller plantering efter riktlinjer som stiftelsen Håll Sverige Rent utarbetat. Inom grund- och gymnasieskolan ingår ju sedan miljöperspektivet och kunskaper om exempelvis kretslopp, kemikalier, klimat m.m. inom ramen för ordinarie undervisning inom särskilt de samhälls- och naturorienterade ämnena. Då all matlagning inom förskola och skola sedan organiseras under Kostenheten har ett samlat grepp och en styrning kring ekologiska livsmedel och matsvinn varit möjlig. Detta bidrar i allra högsta grad till en hållbar utveckling och bidrar till barns och elevers medvetenhet.

Personal – Södertälje kommun som arbetsgivare

Sjukfrånvaron ska minska till 5 procent

I bokslutet ska varje nämnd följa upp sin sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaro (%) i Järna kommunaldel

	2013	2014	2015	2016
Förskola	8,5	7,4	11,2	i.u.
Skolan	6,0	5,3	6,5	i.u.

På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem så finns ännu ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Det enda som går att jämföra mellan åren är nämndens totala sjukfrånvaro. Denna har dock förändrats till det bättre överlag då de timanställdas sjukfrånvaro nu är borträknat, till skillnad från föregående år. Statistiken från det nya personalsystemet är mer korrekt och kommer att vara mer tillförlitlig än det förra. Dock kommer möjligheten att jämföra bakåt i tiden att saknas under en period framöver.

Kommundelen totalt sett har en lägre sjukfrånvaro än genomsnittet i kommunen

Åtgärder för bättre måluppfyllelse

Ett förbättringsarbete med målet att sänka sjukfrånvaron är pågående inom utbildningskontorets verksamheter. HR-avdelningen kommer fortsatt att delta vid enheternas ekonomiuppföljningar för att tillsammans med förskolechef/rektor/enhetschef diskutera orsaker till sjukfrånvaron och möjliga åtgärder för att sänka denna. En kommungemensam utbildning i aktiv sjukskrivning har genomförts under hösten 2016. Denna utbildning är obligatorisk för alla med personalansvar inom utbildningskontoret. Detta innebär framöver att alla medarbetare både ska sjukanmäla och friskänmäla sig direkt till ansvarig chef och inte till andra i organisationen. Möjligheten finns sen att kräva in förstadagsintyg från de medarbetare som har den högsta korttidsjukfrånvaron. Vidare bör verksamheterna även uppdatera de gemensamma hygienrutinerna och att säkerställa att dessa efterföljs. Ett större uttag av friskvårdspengen ska uppmuntras. Sjukfrånvarostatistik kan med

fördel lyftas i A-samverkan likväl som på respektive enhet för att få en gemensam förståelse och ett gemensamt ansvarstagande för frågan. Vidare finns fortsättningsvis även individbaserad friskvård och stödsamtal via Företagshälsovården. Samtliga enheter har, utifrån sjukfrånvaron per den sista december 2015, satt ett mål för sjukfrånvaron vid årets slut i de handlingsplaner som tagits fram för 2016.

Under hösten 2015 startade det treåriga projektet "Hållbar arbetshälsa i Södertälje kommun". Projektet syftar till att öka frisknärvaron bland de yrkesgrupper som har högst sjukfrånvaro, och i detta är förskolan en del. Under 2016 har projektledare för detta projekt fortsatt sina insatser riktade mot förskolan. Workshops och uppföljningsmöten har hållits med förskolechefgruppen och detta kommer att fortsätta framöver. Projektledaren genomför även riktade insatser ute på de enheter som har högst sjukfrånvaro. Det handlar bland annat om att synliggöra orsaker och samband, att förtydliga ansvar och att tillsammans komma överens om åtgärder för att minska sjukfrånvaron genom att förbättra arbetsmiljön och den hållbara arbetshälsan.

För att få en likvärdighet, tydlighet och framförallt en systematik i arbetet med hållbar arbetshälsa har ansvarig för utbildningskontoret alldeles nyligen tagit fram en arbetsplan för hållbar arbetshälsa. Varje nivå i styrkedjan – kontorsnivå, verksamhetsnivå och enhetsnivå – ska utifrån en kartläggning av nuläget ta fram adekvata åtgärder för att förbättra arbetsmiljö och arbetshälsa. Detta ska ske utifrån fyra gemensamma strategier som forskning och beprövad erfarenhet pekar ut som framgångsfaktorer – ledarskap, delaktighet, kommunikation och synen på hälsa. Utbildningskontoret ska vara ledande inom kommunen när det gäller att ta ansvar för att minska sjukfrånvaron.

Sammanfattande bedömning av God ekonomisk hushållning

Ekonomi	Har brister
Nämndens verksamhetsmål	OK
Personalmål	i.u.
Nämndens sammanfattande bedömning	

Internkontrollen

Utfall

Återsökning av statsbidrag för asylsökande samt ansökan om riktade statsbidrag

Ett stort arbete pågår när det gäller återsökningar och ansökningar av statsbidrag. Inte minst då regeringen den senaste tiden utökat, och fortsätter att utöka, antalet riktade statsbidrag som finns att ansöka om. På utbildningskontoret finns en nyanställd medarbetare som hanterar och bevakar alla de statsbidrag som finns och som är aktuella. Vidare följdes aktuella statsbidrag upp fortlöpande i managementrapporterna,

Kontroll av Att statsbidragsansökningar av särskilda och extraordinära kostnader görs inom alla relevanta områden enligt upprättad instruktion för alla personer som uppfyller villkoren fick utfallet Ansökningar för föregående läsår var under arbete under hösten. Instruktionerna för detta kommer att uppdateras då behov föreligger.

Kontrollen att säkerställa att alla berättigade personer identifieras som omfattas av återsökning fick utfallet att kontrollmålet uppfylls i dagsläget huvudsakligen men ett förbättrat systemstöd ger bättre förutsättningar att ta ut information bakåt i tiden.

Kontrollen att vi söker rätt statsbidrag fick utfallet att arbetet med att säkerställa att utbildningskontoret söker rätt statsbidrag fortlöper och fokus har hittills under hösten legat på att kartlägga de statsbidrag som inte har sökts. Kontroll av skolverkets hemsida efter nya statsbidrag sker kontinuerligt.

Kontrollen om det krävs medfinansiering för att erhålla statsbidrag fick utfallet att generellt krävs det medfinansiering till en viss del av de statsbidrag utbildningskontoret söker vilket UK tar hänsyn till när UK söker

Kontrollen att säkerställa redovisning av berättigade statsbidrag så att kommunen får berättigade medel fick utfallet att redovisning av berättigat belopp sker vid varje ansökt statsbidrag för att säkerställa att kommunen blir tilldelade de medel som är berättigat

Kontrollen att undvika en permanent utökning av verksamhet med tillfällig finansiering fick utfallet att inför ansökan av statsbidrag undersöks om en tillfällig finansiering kan ge en permanent utökning av verksamhet. Detta för att undvika permanent utökning av verksamheten om finansiering endast är tillfällig

Barnomsorgsavgifter

Kontrollen av barnomsorgsavgifterna har de senaste åren inte visat några större avvikelser. Under hösten 2014 påbörjades ett arbete med att byta ut verksamhetssystemet inom utbildningskontoret. Stor kraft och energi lades på att säkerställa en säker övergång från det gamla till det nya systemet. Delvis användes därför dessa system parallellt. Nu är implementeringsfasen förbi och det nya verksamhetssystemet används fullt ut.

Kontrollen att inkomstuppgiften som registreras i Skolplatsen är densamma som på vårdnadshavarens och arbetsgivarens intyg fick utfallet att summorna stämmer överens. 1 intyg från A-kassan saknades

Kontrollen att alla 3-5 åringar är registrerade som allmän förskola med reducerad avgift fick utfallet att alla 3-5 åringar har antingen "Allmän förskola med reducerad avgift" eller "Avgiftsfri 15tim Allmän förskola".

Kontrollen att de vårdnadshavare som är registrerade i Skolplatsen med en avgift som är noll är korrekta fick utfallet att 1 barn hade fel "noll"-märke, dock rätt avg. 2 barn hade felaktigt kvar "noll"-märket efter omplacering

Kontrollen att alla barn inom skolbarnomsorgen finns registrerade fick utfallet att Hölöskolan fritidshem saknade 11 barn. Vallaskolan fritidshem saknade 3 barn. Fritidsklubbarna var korrekta

Dokument- och ärendehantering

Inte heller hanteringen av dokument och ärenden har under de senaste årens uppföljningar inte visat några större avvikelser.

Kontrollmålet att inkommen och utskickad post blir öppnad, registrerad och i övrigt adekvat behandlad fick utfall ingen avvikelse påträffades 2016

Verksamhetens måluppfyllelse

I stort sett samtliga kontrollmål inom detta område av internkontrollen har förbättrats under 2016. Förskolan har för andra året i rad förbättrat måluppfyllelsen. Meritvärdet inom grundskolan har ökat för sjätte året i rad och behörigheten till gymnasieskolan har ökat under 2016. Under året har även högskolebehörigheten och andelen med examen ökat inom gymnasieskolan. Det genomsnittliga jämförelsetalet inom gymnasieskolan är i stort sett detsamma som året innan. Mer ingående resultatbeskrivningar, analyser och förbättringsåtgärder finns i respektive verksamhetsplan för det systematiska kvalitetsarbetet för 2016/2017.

Framtida utveckling

Den senaste tiden har det funnits en stor osäkerhet kring den humanitära situationen i vår omvärld, men antalet nyanlända i Södertälje har inte varit så stort som tidigare har antagits. Osäkerheten kvarstår dock, eftersom situationen i vår omvärld är fortsatt instabil.

Alldeles oavsett mängden nyanlända måste vi möta dessa barn och elever med hög kvalitet i mottagandet. Utifrån det stora flyktingmottagandet som varit de senaste åren, har ett stort arbete med att kvalitetssäkra mottagandet av **nyanlända** pågått. Det finns idag tydliga och väl fungerande rutiner och riktlinjer för detta mottagande.

De barn och ungdomar som nu flyr sina hemländer bär på en historia och upplevelser som gör att vi måste möta dem på delvis nya sätt för att säkerställa en framgångsrik förskole- och skolgång. I detta arbete blir ett väl fungerande och tillgängligt barn- och elevhälsoarbete särskilt viktigt. En fungerande **elevhälsa** är också viktig för andra barn och elever, och för medarbetare. Allt fler barn och unga likväl som medarbetare upplever idag en större ohälsa. Oavsett om det är psykisk eller fysisk ohälsa, måste vi bli bättre på att hantera detta, samtidigt som vi måste utveckla det förebyggande arbetet.

I Södertäljes förskolor har 65 procent av barnen ett annat **modersmål** än svenska. Inom grundskolan deltar över 30 procent i modersmålsundervisning, men långt fler än så har ett annat modersmål. Detta ställer höga krav på att förskolor och skolor arbetar initierat med språk- och kunskapsutveckling. Inom detta område har det pågått och kommer framöver att pågå stora utvecklingsinsatser.

Under de senaste åren har ett intensivt systematiskt kvalitetsarbete pågått i alla våra verksamheter för att säkra att resultat och utveckling följs upp kontinuerligt. Utifrån uppföljningen ska rätt åtgärder sättas in för att öka måluppfyllelsen. Det systematiska kvalitetsarbetet är en viktig förklaring till att resultaten har förbättrats. Under föregående läsår förbättrades i stort sett all måluppfyllelse inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Denna positiva utveckling ska fortsätta och resultaten ska förbättras ytterligare. Vi har idag väl fungerande förskolor och skolor. Men förutsättningarna och behoven ser olika ut. I områden där utbildningsnivån är låg, arbetslösheten hög och känslan av utanförskap kan vara omfattande har kommunen ett omfattande **kompensatoriskt ansvar**. Det bristande likvärdigheten kan inte bara vara en kommunal angelägenhet, också staten behöver ta ett ansvar för att för att skapa likvärdiga villkor för barn och ungdomar.

En stor utmaning framöver, kanske den allra största, är att säkerställa **tillgången till kvalificerade och utbildade medarbetare** som kan fortsätta utveckla förskola och skola i Södertälje kommun. Bristen på förskollärare har tilltagit. Konkurrensen om befintliga och nyutexaminerade förskollärare och lärare är mycket stor. Rörligheten inom dessa yrkeskategorier

har ökat och omsättningen inom våra förskolor och skolor är nu större än någonsin. För många är lönen avgörande. Lite förenklat kan man säga att man som lärare kan tjäna 1000 kronor för varje pendeltågstation man passerar på väg mot Stockholm. För kommuner och andra arbetsgivare i länet är detta ett faktum som måste hanteras. Statliga satsningar varvas med kommunala satsningar men de ekonomiska resurserna är begränsade.

För att bli framgångsrika i att behålla våra medarbetare och för att attrahera nya, måste vi, utöver att höja lönerna, förbättra kvalitén inom områden vi vet påverkar medarbetares upplevelse av sin arbetsplats: *ledarskap, samarbete och effektiv arbetsfördelning*. Dessa områden kommer alla enheter att arbeta med. Dessutom provar några förskolor och skolor ett funktionellt delat ledarskap med en chef som ansvarig för det statliga uppdraget och en chef som ansvarig för det kommunala uppdraget. Det är några exempel på vad vi gör för att stärka tillgången till kvalificerade och utbildade medarbetare.

Årsbokslut 2016

äldreomsorg Järna
kommundelsnämnd

Sammanfattning

Resultatet för perioden uppgår till ett överskott på 1,2 mnkr, vilket främst beror på färre hemtjänsttimmar och färre boendeplaceringar än budgeterat. Korttidsvården uppvisar ett negativt resultat, vilket beror på fler dygn än budgeterat. Nettokostnaderna är en procent lägre än år 2015, vilket beror på färre hemtjänsttimmar och att verksamheten i år får intäkter från äldreomsorgsnämnden för hälso- och sjukvården istället för nämndbidrag.

Ett av kommunfullmäktiges mål får bedömningen *bra*, *Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov* och ett av kommunfullmäktiges mål får bedömningen *ok*, *Brukarinflytandet ska öka*. Målet att *Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv* får bedömningen *har brister*. Anledningen till bedömningen *har brister* är att målet inte uppnås avseende andel personal som har adekvat utbildning inom hemtjänsten och inom vård- och omsorgsboende på grund av att det i dagsläget saknas statistik kring mätetalet.

1. Ekonomi

1.1 Resultat för nämnden

Tkr	Nämndbidrag 2016	Nettokostnad 2016	Resultat	Nettokostnad 2015
Gemensamt	3 603	3 621	-18	4 829
Hemtjänst	15 296	13 614	1 682	14 707
Korttidsvård	604	1 855	-1 251	622
Utskrivningsklara	100	10	90	-93
Dagverksamhet	2 090	2 131	-41	1 967
Summa ordinärt boende	18 090	17 610	480	17 203
Särskilt boende	21 854	21 187	667	21 208
Förebyggande	491	491	0	25
Produktionskök	0	-74	74	-152
<i>Ej hanterade fakturor</i>				
Nämnden totalt	44 038	42 835	1 203	43 113

Resultat

Resultatet för perioden uppgår till ett överskott på 1,2 mnkr, vilket främst beror på färre hemtjänsttimmar och färre boendeplaceringar än budgeterat. Antalet hemtjänsttimmar är 5 112 färre än budgeterat och antalet boendeplaceringar är i snitt två färre än budgeterat. Korttidsvården uppvisar ett negativt resultat, vilket beror på fler dygn än budgeterat. Totalt uppgår dygnet till 750 fler än budgeterat, vilket motsvarar två helårsplaceringar.

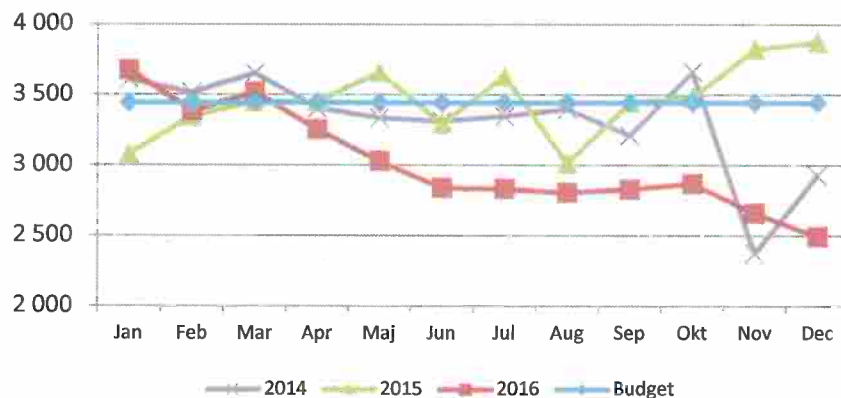
Resultatet är 0,5 mnkr bättre än prognosen i augusti, vilket beror på färre hemtjänsttimmar än tidigare prognos.

1.2 Nettokostnader

Nettokostnaderna är 0,3 mnkr lägre än samma period 2015, vilket motsvarar en procent. Detta beror på färre hemtjänsttimmar än föregående år och att verksamheten i år får intäkter från äldreomsorgsnämnden för hälso- och sjukvården istället för nämndbidrag.

Volymer

Antalet hemtjänsttimmar 2014-2016

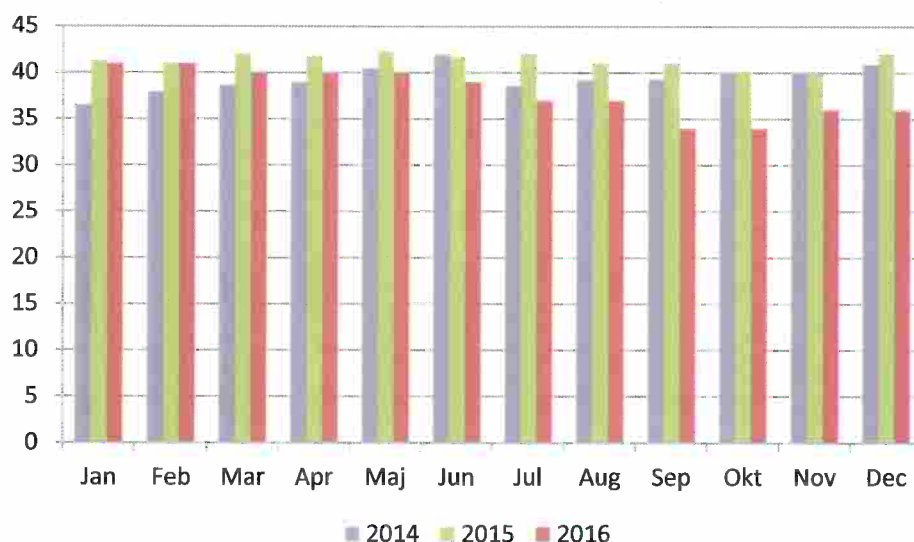
Antalet hemtjänsttimmar uppgår för perioden till 36 192 timmar, vilket är 5 346 färre än år 2015. Antalet timmar i egen regi har minskat med 4 112 till 29 090 timmar och antalet timmar i extern regi har minskat med 1 234 till 7 102 timmar. Trots att timmarna har minskat, har antalet brukare ökat och uppgår i snitt för perioden till 100. Det är nio fler än snittet år 2015.

Korttidsboende (dygn)

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
2016	7	65	80	122	118	157	123	69	97	123	85	64	1 110
2015	12	11	31	47	54	45	0	52	57	18	9	4	340
2014	62	60	76	82	67	52	121	93	113	35	14	9	784

Antalet dygn på korttidsboende är 770 dygn fler än år 2015. Ökningen avser både korttidsdygn i egen och extern regi och motsvarar två helårsplaceringar.

Antalet helårsplatser på särskilt boende 2014-2016

I snitt uppgår antalet helårsplatser för perioden till 38, vilket är tre färre än snittet år 2015. I snitt har det funnits 30 boendeplaceringar i egen regi och åtta placeringar i extern regi.

1.3 Investeringar

Det finns inte medel avsatta för investeringar inom verksamhetsområde äldreomsorg i kommundelen. Resultat avseende reinvesteringsmedel redovisas i kommundelens totala bokslut för perioden.

1.4 God Ekonomisk Hushållning för nämnden

Lägesbedömning för nämndens ekonomi (äldreomsorg): Bra

2. KF-mål och inriktning

2.1 KF-mål 1 Brukarinflytande ska öka

Målet att brukarinflytandet ska öka får bedömningen: *Ok*

Målet mäts genom att myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning samt vård- och omsorgsboende och hemtjänst i egen regi följer upp hur väl de lokala värdighetsgarantierna följs avseende trygghet och delaktighet. Hemtjänst och vård- och omsorgsboende når upp till målet men myndigheten når inte riktigt upp till målnivån. På vård- och omsorgsboende i egen regi mäts även om brukarna erbjuds utevistelse, individuella aktiviteter och social samvaro i enlighet med upprättad genomförandeplan. Målnivån uppnås inte för utevistelse och individuella aktiviteter men för social samvaro.

Samtliga hemtjänstbrukare med hemtjänst i egen regi har 2016 varit delaktiga i upprättandet av sin genomförandeplan.

Hemtjänsten, både i egen regi och privat regi når upp till målnivån att brukare, med omfattande omvårdnadsbehov, bara ska möta 11 personer på 14 dagar.

Både hemtjänst och vård-och omsorgsboende i egen och privat regi mäter upplevd delaktighet med resultaten från socialstyrelsens nationella brukarundersökning ”Så tycker de äldre om äldreomsorgen”. Resultaten för 2016 når inte riktigt upp till målnivån.

Åtgärder för att öka måluppfyllelsen: Många handläggare på myndigheten är relativt nyanställda. Verksamheten har därför arbetat med förnyad implementering av värdighetsgarantierna och dessa är alltid en del av introduktionen som ges till nyanställda. De sista månaderna 2016 uppvisade myndigheten bättre resultat än övriga delen av året, vilket indikerar att implementeringsinsatserna givit resultat.

Inom vård- och omsorgsboende pågår kontinuerligt arbetet med att förbättra genomförandeplanerna och tillse att dessa används och följs. Det har, under året, även

genomförts utbildningsinsatser för att förbättra dokumentationen så att de insatser som utförts verkligen dokumenteras.

Under 2017 kommer hemtjänst i egen regi, med hjälp av det nya planeringssystemet, få lättare att kontrollera kontinuiteten. Kontinuiteten kommer att kunna mätas fortlöpande hos samtliga brukare.

Inriktning

Äldre personer som behöver kommunens stöd ska bemötas utifrån sina individuella behov. Genom att äldreomsorgen arbetar enligt den lokala värdighetsgarantin ska de äldre ges möjlighet till självbestämmande, delaktighet, trygghet och integritet. Anhöriga som hjälper en närstående ska få stöd. Vård- och omsorgsboenden och hemtjänst ska säkra god livskvalité för de äldre, exempelvis genom social samvaro och valfrihet i hemtjänsternas innehåll.

En av äldreomsorgens viktiga uppgifter är att förebygga ensamhet och isolering genom ett förebyggande arbete. Detta kan exempelvis ske genom olika aktiviteter såsom Kultur 365, att kunna äta tillsammans, anhörigstöd samt vårdhundar.

2.1.1 Nämndens mål

Nämndmål: Den lokala värdighetsgarantin ska uppnås

Mätetal	Utgångsläge 2015 ¹	Resultat 2016	Målnivå 2016
Delaktighet enligt värdighetsgarantin för vård- och omsorgsboende skall uppnås (<i>egen regi</i>)	-	99 %	90-100 %
Trygghet enligt värdighetsgarantin för vård- och omsorgsboende skall uppnås (<i>egen regi</i>)	-	100 %	90-100 %
Delaktighet enligt värdighetsgarantin för hemtjänsten skall uppnås (<i>egen regi</i>)	-	94 %	80-100 %
Trygghet enligt värdighetsgarantin för hemtjänsten skall uppnås (<i>egen regi</i>)	-	96 %	80-100 %
Delaktighet enligt värdighetsgarantin för biståndshandläggningen skall uppnås	-	92 %	95-100 %

Kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi genomför regelbundet mätningar för att säkerställa att den lokala värdighetsgarantin följs. Bland annat har mätningar gjorts avseende erbjudande om kontaktperson, uppföljda och dokumenterade genomförandeplaner, brukare som haft personal vid sin sida vid livets slutskede samt förekomst av vårdplan för att förebygga ohälsa.

Hemtjänst i egen regi mäter brukarnas upplevelse av delaktighet och trygghet genom regelbundna telefonintervjuer med brukarna. Telefonintervjuerna innehåller ett antal frågor kopplade till värdighetsgarantin.

¹ Mätetalet mäts annorlunda än tidigare år så inget utgångsläge för 2015 finns.

Mätningarna som genomförts på så väl boenden som i hemtjänst visar att dessa verksamheter uppnår målnivån för både delaktighet som trygghet.

Myndigheten genomför standardiserade telefonintervjuer med ett antal brukare som väljs ut slumpvis varje månad. Frågorna handlar om delaktighet enligt värdighetsgarantin. De telefonintervjuer som genomförts under 2016 visar att målnivån inte riktigt uppnås för verksamheten.

Åtgärder för att målnivån ska uppnås: Många handläggare på myndigheten är relativt nyanställda. Verksamheten har därför arbetat med en förnyad implementering av värdighetsgarantierna och dessa är alltid en del av introduktionen som ges till nyanställda. De sista månaderna 2016 uppvisade myndigheten bättre resultat än övriga året, vilket indikerar att implementeringsinsatserna gett resultat.

Bedömning av nämndmålet i bokslutet 2016: **Ok**

Nämndmål: Vård- och omsorgsboenden och hemtjänsten ska säkra god livskvalitet för äldre

Mätetal vård- och omsorgsboende	Utgångsläge 2015 ²	Resultat ³ 2016	Målnivå 2016
Brukare ska erbjudas utevistelse utifrån överenskommelse i genomförandeplanen. (<i>egen regi</i>)	-	81 %	90-100 %
Brukare ska erbjudas individuell aktivitet utifrån överenskommelse i genomförandeplanen. (<i>egen regi</i>)	-	76 %	90-100 %
Brukare ska veckans alla dagar erbjudas minst två tillfällen av social samvaro/aktiviteters om dagen. (<i>egen regi</i>)	-	98 %	90-100 %
Andel äldre som uppgivit att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till deras åsikter och önskemål. (<i>egen och privat regi</i>)	80 %	82 %	85 %

Bristande rutiner och förutsättningar för dokumentation av aktiviteterna medför att aktiviteter som utförts inte alltid har dokumenteras. Andelen utförda aktiviteter är därför något högre än mätetalet visar. Även personalbrist kan tidvis påverka andelen utförda aktiviteter.

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelse: Inom vård- och omsorgsboende i egen regi pågår ett kontinuerligt arbete med att förbättra genomförandeplanerna och tillse att dessa används och följs. Det har, under året, även genomförts utbildningsinsatser för att förbättra dokumentationen så att de insatser som utförts verkligen dokumenteras.

Bedömning av nämndmålet i bokslutet 2016: **Har brister**

² Mätetalet är nytt så Inget utgångsläge för 2015 finns.

Mätetal hemtjänsten	Utgångsläge 2015	Resultat 2016	Målnivå 2016
Andel brukare som är delaktiga i upprättande av sin genomförandeplan (<i>egen regi</i>)	80-85%	100 %	90-100 %
Andel äldre som uppgivit att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till deras åsikter och önskemål. (<i>egen och privat regi</i>)	78 %	78 %	85 %

Kommentar: Hemtjänstens brukare är alltid delaktiga i upprättandet av genomförandeplanen, men enligt den nationella brukarundersökningen så når hemtjänsten inte riktigt upp till målnivån avseende andelen äldre som upplever att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till deras åsikter och önskemål.

Bedömning av nämndmålet i bokslutet 2016: **Ok**

Nämndmål: Ge stöd som möjliggör trygghet och integritet för brukaren

Mätetal	Utgångsläge 2015	Resultat 2016	Målnivå 2016
Medelvärde av antal olika personal som en brukare med hemtjänst möter under en 14 dagars period. Måttet avser de personer, 65 år eller äldre, som har två eller fler besök av hemtjänsten varje dag. (<i>egen och privat regi</i>)	13,26	11	11 ⁴

Resultatet hämtas från kommun och landstingsdatabasen (Kolada) och avser samtliga hemtjänstutförare i kommunen (*egen och privat regi*) Resultatet uppfyller målnivån för 2016 och är en klar förbättring från 2015 då resultatet var 13,26. Under 2017 kommer hemtjänst i *egen regi*, med hjälp av det nya planeringssystemet, få lättare att kontrollera kontinuiteten. Kontinuiteten kommer att kunna mätas fortlöpande hos samtliga brukare.

Bedömning av nämndmålet i bokslutet 2016: **Bra**

Strategiska utvecklingsuppdrag för verksamhetsområdet

- Utvärdera om vårdhund kan utgöra ett komplement i vård- och omsorgsverksamheten.

En utvärdering av vårdhund har genomförts och utvärderingen har visat på övervägande positiva resultat. Arbetet med vårdhund inom äldreomsorgen kommer att fortsätta under 2017.

2.2 KF-mål 2 Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov

Målet att fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov får bedömningen: **Bra**

⁴ Antalet inkluderar även dubbelbemanning enligt socialstyrelsens definition.

96 % av de boende på kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi har en teambaserad riskbedömning och har fått planerade åtgärder utförda, vilket ligger inom ramen för 2016 års målnivå.

Strukturen för vårdplaneringsmötet är väl implementerad och följs dagligen på myndighetens drifttavlor. Verksamheten har även ett väl fungerande samarbete med Södertälje sjukhus och samverkansmöten hålls regelbundet.

Inriktning

Antalet äldre med flera sjukdomar ökar och allt fler av dessa bor kvar hemma. För de multisjuka äldre som har behov av stöd från olika aktörer behövs en sammanhållen vård och omsorg och därför behöver samverkan med bland annat landstinget och berörda enheter inom socialtjänst fortsätta att utvecklas

Äldreomsorgen ska utvecklas för att i högre grad bemöta behoven hos äldre personer med social problematik, som till exempel missbruk eller psykisk funktionsnedsättning.

Äldreomsorgen ska följa aktuell forskning inom området för att implementera ny kunskap. Utifrån de nationella riktlinjerna behöver särskilda åtgärder vidtas för att möta en ökande grupp av personer med demensproblematik och insatserna ska så långt som möjligt baseras på evidens.

2.2.1 Nämndens mål

Nämndmål: Alla brukare, som bor på vård- och omsorgsboende, ska få en riskbedömning gällande munhälsa, fall, trycksår, nutrition och inkontinens ⁵

Mätetal	Utgångsläge 2015	Resultat 2016	Målnivå 2016
Andel brukare som har en teambaserad riskbedömning (<i>egen regi</i>)	88 %	96 %	95-100 %
Andel brukare som har fått planerad åtgärd utförd (<i>egen regi</i>)	92 %	96 %	95-100%

96 % av de boende på kommunens vård- och omsorgsboenden (*egen regi*) har en teambaserad riskbedömning och har fått planerade åtgärder utförda, vilket ligger inom ramen för 2016 års målnivå.

Bedömning av nämndmålet i bokslutet 2016: **Bra**

Nämndmål: God samsyn och kommunikation med andra aktörer

Mätetal	Utgångsläge 2015	Resultat 2016	Målnivå 2016
Andel brukare som är nöjda med vårdplaneringsmötet	90 %	96 %	95 %
Andel vårdplaneringsmöten som genomförs enligt rutin	100 %	99 %	100 %

⁵ Alla brukare erbjuds att delta i det nationella kvalitetsregistret Senior Alert (avser munhälsa, fall, trycksår nutrition och inkontinens). För de som tackar nej till att vara med i registret dokumenteras samma åtgärder i Procipita.

Strukturen för vårdplaneringsmötet är väl implementerad och följs dagligen på Myndighetens drifttavlor. Myndigheten har ett väl fungerande samarbete med Södertälje sjukhus och samverkansmöten hålls regelbundet.

Bedömning av nämndmålet i bokslutet 2016: *Bra*

Strategiska utvecklingsuppdrag för verksamhetsområdet

- Utveckla arbetsformer, till exempel SVEA-projektet och videotekniken för att öka samverkan mellan olika huvudmän för att förbättra vård- och omsorg gällande äldre multisjuka.

Myndigheten ingår i ett projekt tillsammans med Södertälje sjukhus, under ledning av Nestor, gällande vårdplaneringsprocessen. Nestor leder även ett projekt runt SIP:ar där kommun och primärvård deltar.

Myndigheten har möjlighet att använda sig av videoteknik vid vårdplaneringsmöten, men då flera sjukhus saknar de tekniska förutsättningarna, eller har valt tekniklösningar som inte är kompatibla med den videoteknik som myndigheten använder sig av, behöver arbetet med att bygga upp en fungerande struktur för nyttjandet av videoteknik fortsätta. Verksamheten behöver också ökat tekniskt stöd för att kunna fortsätta arbetet.

- Implementering av lokalt vård- och omsorgsprogram för demenssjuka.

Nestor FoU har under 2016 stöttat äldreomsorgen vid implementering av det lokala vård- och omsorgsprogrammet för demenssjuka. Ett antal aktiviteter har genomförts, bland annat de utbildningar som kommunens egna demenssteam håller i samt cafémöten, för medarbetare, i Nestors regi. Arbetet med BPSD registret stödjer också förankringen av demensriktlinjerna och det lokala vårdprogrammet. Resultatområdena kommer under hösten 2016 att göra en kartläggning för att se på vilket sätt arbetet kan vidareutvecklas.

- Utveckla det personcentrerade arbetssättet för personer med demenssjukdom genom teambaserat arbete utifrån den evidensbaserade arbetsmodellen BPSD

Kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi registrerar i BPSD-registret men de har kommit olika långt i arbetet med att använda vårdåtgärder enligt den evidensbaserade arbetsmodellen. Arbetet med BPSD fortsätter och demenssteamet utgör ett fortsatt stöd för verksamheterna. Ytterligare utbildningar för BPSD-administratörer ska hållas under 2017 och särskilt fokus kommer att läggas på demens och måltider.

- Starta ytterligare ett hemtagningsteam "Trygg och säker hemgång".

Teamet för trygg och säker hemgång har under året utökat antalet tjänster. Utökningen har dock inte inneburit att det blivit två team utan istället ett större team som arbetar flexibelt med brukare över hela Södertälje.

- Utveckla specialistkompetens hos en del biståndshandläggare för att bättre möta äldre med social problematik som missbruk eller psykisk funktionsnedsättning.

På myndigheten arbetar två handläggare som är specialiserade mot social problematik som missbruk eller psykisk funktionsnedsättning. Dessa två handläggare har arbetat länge och har stor erfarenhet av målgruppen. Nya ärenden med social problematik fördelas direkt till dessa två handläggare.

2.3 KF-mål 3 Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv

Målet att kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv får bedömningen: *Har brister*

Medarbetarna på kommunens vård- och omsorgsboenden och hemtjänst i egen regi har under året gått såväl grundutbildning som fördjupningsutbildning inom området hot och våld i nära relation. Alla biståndshandläggare, utom en, har genomgått webbutbildningen Demens-ABC. Inga medarbetare kommer under året att gå utbildningar i ÅBIC då implementeringsprojektet pausats under 2016.

I och med införandet av det nya lönesystemet finns det i dagsläget ingen möjlighet att ta fram uppgifter om hur stor andel av medarbetarna inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende som har adekvat utbildning.

Åtgärder för att öka måluppfyllelsen: Det är angeläget att en inventering av antalet medarbetare med adekvat utbildning genomförs då verksamheterna måste kunna säkerställa att tillräckligt många medarbetare har den kompetens som uppdraget kräver.

Inriktning

Att ha rätt kompetens är viktigt och nödvändigt för den personal som ska ge stöd, service och omsorg i verksamheter. Äldreomsorgen står inför en tuff utmaning att hitta och rekrytera personal med rätt kompetens. Arbetet ska inriktas mot att ytterligare höja personalens kompetens.

2.3.1 Nämndens mål

Nämndmål: Personalen inom äldreomsorgen ska ha rätt kompetens.

Mätetal	Utgångsläge 2015	Resultat T2 2016	Målnivå 2016
Medarbetare inom vård- och omsorgsboende ska få grundkompetens inom området hot och våld i nära relation. <i>(egen regi)</i>	0 %	100 %	90-100 %
Medarbetare inom vård- och omsorgsboende ska få fördjupad kompetens inom området hot och våld i nära relation. <i>(egen regi)</i>	0 %	100 %	90-100 %
Medarbetare inom hemtjänsten ska få fördjupad kompetens inom området hot och våld i nära relation. <i>(egen regi)</i>	0 %	100 %	90-100 %
Andel medarbetare på vård- och omsorgsboende som har adekvat utbildning. <i>(egen regi)</i>	83 %	-	90-100 %
Andel medarbetare inom hemtjänst som har adekvat utbildning. <i>(egen regi)</i>	69 %	-	80-100 %
Andelen biståndshandläggare som genomfört Demens ABC plus utbildning.	80 %	94 %	90-100 %
Medarbetare inom vård- och omsorgsboende ska ha	⁶	-	60-100%

⁶ Mätetalet är nytt så inget utgångsläge för 2015 finns.

gått IBIC utbildning. (egen regi)			
Medarbetare inom hemtjänst ska ha gått IBIC utbildning. (egen regi)	⁷	-	60-100%

Medarbetarna på kommunens vård- och omsorgsboenden och hemtjänst i egen regi har under året gått såväl grundutbildning som fördjupningsutbildning inom området hot och våld i nära relation. Alla biståndshandläggare, utom en, har genomgått webbutbildningen Demens ABC. Inga medarbetare kommer under året att gå utbildningar i IBIC då implementeringsprojektet pausats under 2016.

I och med införandet av det nya lönesystemet finns det i dagsläget ingen möjlighet att ta fram uppgifter om hur stor andel av medarbetarna inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende i egen regi som har adekvat utbildning.

Åtgärder för att uppnå målnivån: Det är angeläget att en inventering av antalet medarbetare med adekvat utbildning genomförs då verksamheterna måste kunna säkerställa att tillräckligt många medarbetare har den kompetens som uppdraget kräver.

Lägesbedömning i bokslutet per augusti 2016 för nämndmålet: **Har brister**

Strategiskt utvecklingsuppdrag

- För att få en effektiv och kvalitetssäkrad process från ansökan till utförande för varje individ ska IBIC implementeras som utredningsmodell hos varje biståndshandläggare 2016.

Arbetet med att implementera IBIC har under 2016 pausats.

2.4 Övriga nämndmål/inriktningar

Välfärdsteknologin kommer att behöva utvecklas för att klara den ökande efterfrågan på äldrevård.

Nämndmål: En ökad digitalisering inom nämndens verksamheter för att klara den ökande efterfrågan på äldrevård.

Strategiska utvecklingsuppdrag

- Delta i utvecklingsarbete genom projektet Stockholm Digital Care, med syfte att på sikt få fram digitala bra hjälpmedel samt att bli bättre beställare av dessa.

Kommunen har dragit sig ur projektet Stockholm Digital Care då medverkan i projektet i dagsläget inte är möjlig på grund av genomförande av andra prioriterade och tidskrävande projekt.

- Införande av mobil digital dokumentation för legitimerad personal.

Under 2016 har arbetet med att införa mobil, digital dokumentation för legitimerad personal fortgått. Tester för att legitimerad personal ska kunna komma åt Procapita mobilt, på surfplatta, har påbörjats. Testerna har försenats, framför allt, på grund av tekniska problem.

⁷ Ibid

- Införande av digitala stödsystem inom hemtjänsten (digital rapportering och planeringssystem för hemtjänst)

Avtal med Tieto om att införa planeringssystem och tid- och insatsregistrering tecknades under hösten. Avtalet innehåller en planering som omfattar både de privata och de kommunala utförarnas utbildning och införande av digitaliseringen. Införandet påbörjades i november 2016 och kommer att pågå under våren 2017. Telefoner är inköpta och kommer att fördelas i verksamheterna utifrån en fördelningsnyckel.

Säkerheten kring inloggning är löst genom att all personal får en s.k. ”dongel” som är en dosa för säker inloggning.

Både hemtjänstutförare i egen- och privat regi får i dag digitala beställningar från myndigheten och verkställer besluten i verksamhetssystemet ProCapita, vilket är en förutsättning för att de ska kunna använda tid- och insatsregistrering.

All personal inom hemtjänsten i egen regi dokumenterar social journal direkt i verksamhetssystemet ProCapita med hjälp av dator i hemtjänstlokalen. När införandet av digitala stödsystem är klart kommer de att kunna dokumentera direkt på plats hos brukaren.

Nämndmål: Åtgärder för en budget i balans och åtgärder för att motverka fusk och korruption

Strategiska utvecklingsuppdrag

- Göra en genomlysning av äldreomsorgens kostnader.

En genomlysning av hemtjänstens kostnader genomfördes i slutet av 2015 och utgör grund för 2016 års förbättringsarbete.

- Utveckla metoder för att kontrollera och följa upp beslut samt skapa medvetenhet hos personalen om risker.

Nya riktlinjer och en rutin- Stöd för beräkning av tid för hemtjänstinsatser enligt ÄON:s riktlinjer har utvecklats och införts i november 2016. För att främja en mer likställig bedömning har ledningen på biståndsenheten tillsammans med handläggarna gått igenom flera beslut och byggt upp en struktur för att stärka rättssäkerheten. Regelbundna möten har införts där samtal om hur riktlinjerna används i olika bedömningarna diskuterats. Den verktygslåda/utredningsmetod som används i biståndsbedömningen har uppdaterats för att det ska vara lättare att göra rätt.

Delegationsordningen har ändrats så att beslut måste tas av en överordnad chef när en brukare bedöms ha behov av hemtjänst som överstiger 33 timmar per vecka.

Biståndshandläggarna på Myndigheten har gått SKLs utbildning om mutor och korruption. Information om fusk bedrägeri har lagts in som en del av introduktionen till nyanställda.

3. Personal – Södertälje kommun som arbetsgivare

Personalstatistik finns bara per nämnd och inte per enhet, vilket innebär att statistik för äldreomsorgen inom kommundelen inte finns.

4. Framtida utveckling

4.1 Nytt vård- och omsorgsboende

Under 2017 ska Wijbacken utökas med nio platser och under 2018 kommer det nya boendet i Björkmossen att färdigställas med 54 platser. I dagsläget är det svårt att få tag på externa boendeplatser därför placerar kommunen brukare på korttidsboende eller hemma med hemtjänstbeslut. Under året har det funnits i snitt 30 brukare, som väntar på en särskild boendeplats.

4.2 Betalningsansvarslagen

Betalningsansvarslagen reglerar när och hur mycket kommunerna ska betala till landstingen för utskrivningsklara patienter, som ligger kvar på sjukhus. Nu föreslås att lagen ersätts. Den nya lagen syftar till att åstadkomma en god vård, där ledtiderna mellan sluten vård och vård och omsorg i hemmet kan hållas så korta som möjligt samt att onödig vistelse på sjukhus så långt möjligt kan undvikas. Eftersom lagen innebär att betalningsansvaret för kommunen ändras från 5 dagar till 3 dagar blir det viktigt att arbeta hem personer snabbare med hjälp av teamen *Trygg och säker hemgång* för att slippa ökade kostnader. Lagen planerades att träda i kraft i juli 2016, men är försenad.

4.3 Lägre antal hemtjänsttimmar

Totalt uppgår antalet hemtjänsttimmar för hela äldreomsorgen inklusive kommundelar till 534 295 timmar, vilket är 56 986 färre än år 2015. Detta beror på att myndigheten nu arbetar systematiskt med att följa upp alla beslut i tid. Inom ramen för morgondagens hemtjänst pågår även aktiviteter i syfte att få den beviljade tiden att bättre överensstämma med brukarnas egentliga behov av omsorg. Detta har medfört ett överskott hos myndigheten. Överskottet som genererats, behövs för att höja timersättning till utförarna i samband med att digitala system för tid- och insatsregisterings ska införas i juni 2017.

4.4 Stimulansbidrag för ökad bemanning

Regeringen avsätter 2 miljarder kronor per år 2016-2018 för att höja kvalitén i äldreomsorgen. För 2016 fick äldreomsorgen totalt 14,7 mnkr, som fördelades både till interna och externa aktörer. Totalt har 11,4 mnkr använts, varav de externa aktörerna inom hemtjänst och särskilt boende använt 2,3 mnkr och kommunen 9,1 mnkr. Pengarna har använts till att förstärka inom hemtjänsten, vård- och omsorgsboendena, korttidsvården samt hälso- och sjukvården. För 2017 kommer äldreomsorgsnämnden att få 15,0 mnkr. Pengarna kommer bland annat att nyttjas till anställning av undersköterskor, sjuksköterskor samt dietist.

4.5 Bemanning på äldreboenden

Regeringen beslutade 2016 om en ändring i socialtjänstförordningen. I förordningen förtydligas att den enskildes behov ska vara styrande, och om det behövs ska personal finnas tillgänglig dygnet runt. För att ytterligare stötta kommunernas arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre har SKL tagit fram denna rekommendation. I rekommendationen anges de områden som kräver ett särskilt fokus i förnyelse- och förbättringsarbete. Rekommendationen antogs av SKLs styrelse den 20 januari 2017. SKL rekommenderar kommunerna att anta rekommendationen.

Rekommendationens fyra delar:

1. Koll på läget: Ledningen behöver i större utsträckning ta reda på hur arbetet bedrivs nattetid.
2. Individens behov: En planering behöver genomföras med den äldre och den äldres anhöriga vad gäller omsorgsinsatser och tillsyn även nattetid.
3. Strategi för ny teknik: Kommunen bör ta fram en teknikstrategi som omfattar såväl infrastruktur, informationssäkerhet, tillämpning av lagstiftning.
4. Ledarskap: Ledarskapet inom särskilt boende för äldre behöver stärkas för att förändringsarbetet med att identifiera och införa nya arbetssätt

4.6 Nationell kvalitetsplan för äldreomsorg

En särskild utredare ska ta fram förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2017. Utredaren ska föreslå åtgärder som syftar till:

- Högre kvalitet och effektivitet
- Bättre förebyggande och rehabiliterande insatser
- Tryggad personalförsörjning
- Översyn av särskilda boendeformer
- Flexibla former för beslut om äldreomsorg
- Användning av välfärdsteknologi

4.7 Digitalisering

Kontoret kommer under 2017 att införa ett digitalt system för tid- och insatsregistrering samt ett planeringssystem inom hemtjänsten. Målet är att säkerställa att rätt insatser utförs till rätt kostnad. Införandet innebär att kontorets driftkostnader för system ökar. För 2017 finns 5,0 mnkr avsatta i nämndens budget.

5. Internkontroll

5.1 Kvalitet

Process	Kontrollmål	Ansvarig för att kontroll utföres	Kontrollmetod (inkl frekvens)	Rapport till	När sker rapportering
Handläggning och dokumentation: <i>Uppföljning</i>	Alla beslut följs upp minst 1 gång per år	Myndighetschef ÄO	Stickprov 5 % SLU på uppföljningar årligen senast i augusti.	Kontorschef	Delårsbokslut 31/8
Teknikstöd, Stödprocess: <i>IT</i>	Rutiner finns för att hantera driftstörningar inom IT och telefoni	Resultatombudschef	Uppföljning av att rutiner finns för att säkerställa brukarens trygghet	Kontorschef	Delårsbokslut 31/8
Kompetensförsörjning: <i>Myndighet</i>	Alla medarbetare ska ha adekvat utbildning för sitt uppdrag	Myndighetschef ÄO	Andel handläggare som har socionom-utbildning	Kontorschef	Delårsbokslut 31/8

Kommentarer till kontrollmålen:

Alla beslut följs upp minst 1 gång per år: Under 2016 följdes 93 procent av alla beslut upp. Kontrollmålet följs upp på enhetens drifttavla.

Rutiner finns för att hantera driftstörningar inom IT och telefoni: Vissa rutiner saknas och andra behöver ses över och utvecklas. Rutiner för telefoni finns, men IT-rutiner behöver tas fram.

Alla medarbetare ska ha adekvat utbildning för sitt uppdrag: 17 stycken handläggare är socionomer, varav en är föräldraledig. 3 stycken handläggare är jurister och en föräldraledig handläggare är beteendevetare

5.2 Åtkomstkontroll av journal inom kommunal Hälso- och sjukvård

Vårdgivaren (nämnden) ska göra systematisk återkommande loggkontroll med syfte att avhålla personal från att läsa patientuppgifter som de inte behöver ha i sitt arbete.

Process	Kontrollmål	Ansvarig för att kontroll utföres	Kontrollmetod (inkl frekvens)	Rapport till	När sker rapportering
HSL: Riktlinje för logghantering och åtkomstkontroll	Loggningen granskas kvartalsvis under minst 48 timmar (utförts till 100 %)	Resultatombudschef	SLU och antalet anställda som kontrolleras bör omfatta så många att det motsvarar sannolikheten att varje	Kontorschef	Delårsbokslut 31/8

			användare blir granskad minst en gång per år.		
--	--	--	---	--	--

Kommentarer till kontrollmålen:

Loggningen granskas kvartalsvis under minst 48 timmar: Detta görs regelbundet av resultatenhetschefen för Hälso- och sjukvårdsenheten. I dagsläget finns inga anmärkningar.

Riskbedömning Åtkomstkontroll HSL journal

A= allvarlig konsekvens

K= Kännbar konsekvens

L= Lindrig konsekvens

	Sannolika fel som kan uppstå	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Konsekvens
	Obehöriga kommer åt patientuppgifter		●		K+

Rapport | 2017-02-08

Årsbokslut 2016 för kultur- och fritid Järna

Innehållsförteckning

Avsnitt	Sida
Nämndens sammanfattning	3
1. Ekonomi	3
2. KF-mål och inriktning	5
3. Personal – Södertälje kommuns om arbetsgivare	13
4. Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden	15
5. Framtida utveckling	15
6. Internkontrollen	15

Nämndens sammanfattning

Kultur- och fritidsverksamheten i Järna visar 2016 ett överskott på 57 tkr.

Resultatet varierar mellan de olika verksamhetsdelarna

En tydligare organisatorisk och verksamhetsmässig fördelning har gjorts mellan Futurums kulturverksamhet och fritidsgården.

Nettokostnaderna för kultur och fritid i Järna har minskat med drygt 1 Mkr under en 3-årsperiod. Minskningen ligger i huvudsak på idrottsanläggningar.

En omfördelning av medel gjordes för att kunna hålla lördagsöppet på fritidsgården under oktober till december.

Nyckeltalen visar blandade resultat med en kraftig ökning av besök på fritidsgården 88 % och minskad utlåning på biblioteket -12,4 % samt bokning av ishallen -2,6 %.

Nämndbeslutade investeringar är genomförda för 2,6 Mkr. Kostnader för avskrivningar ökar som en följd av detta de närmaste två åren.

Uppföljning av personalmål görs för hela kontoret.

Verksamheten har bedrivits som planerat men vissa nyckeltal indikerar bristande måluppfyllelse.

Framtiden ses an med goda utvecklingsmöjligheter för Järnas kultur- och fritidsverksamhet.

1. Ekonomi

1.1 Ekonomiskt resultatet ur budgetperspektiv

Kultur- och fritidsverksamheten i Järna visar 2016 ett överskott på 57 tkr.

tkr	Nämndbidrag 2016	Nettokostnad 2016	Resultat	Nettokostnad 2015
Kultur (Bibliotek) 55	2106	-2059	47	-1997
Futurum 5001	476	-489	-13	-1053
Fritid (fritidsgård) 5000	2504	-2503	1	-2089
Bidrag 59	395	-250	145	-288
Idrott (uppgift från sbk) 40	3101	-3224	-123	-3851
Nämnden totalt	8582	-8525	57	9278

Bibliotekets har ett överskott 47 tkr som beror på att, personalkostnader har blivit lägre än budget 45 tkr, drifts- och kapitalkostnader har blivit 30 tkr lägre samt att intäkterna har blivit

knappt 28 tkr lägre. Fritidsgården har ett överskott på knappt 1 tkr. Futurums underskott 13 tkr beror på att intäkter inte har nått budget - 26 tkr, men att driftkostnader ger ett överskott 13 tkr. Resultatet 145 tkr på föreningsbidrag beror på att de särskilda kulturpengarna delvis inte är använda och att bidrag till stiftelsen LP/Ria i år har betalats ut på nämndens ansvar. En omföring av 100 tkr från bidragsbudgetens kulturpeng till budget för fritidsgård är genomförd och har använts till att ha lördagsöppet på fritidsgården under perioden oktober-december. Underskottet på idrottsanläggningar 123 tkr orsakas av att mer arbete än planerat i budget har gjorts på Ljungbackens IP, uterinken, elljusspår och de nya omklädningsrummen. Ett överskott på intäkter 12 tkr har delvis kunnat begränsa det negativa resultatet.

Årets effektiviseringar

Inga särskilda effektiviseringsåtgärder har genomförts. En tydligare organisatorisk och verksamhetsmässig fördelning har gjorts mellan Futurums kulturverksamhet och fritidsgården, med åtföljande budgetansvar.

1.2 Nettokostnadsutveckling

Nettokostnaderna för kultur och fritid i Järna har minskat med drygt 1 Mkr under en 3-årsperiod. Minskningen ligger i huvudsak på idrottsanläggningar. En stor del av minskningen består av minskade räntor, men även drift- och underhållskostnader har minskat.

Tkr	Nettokostnad 2014	Nettokostnad 2015	Nettokostnad 2016
Nämnden totalt	-9587	-9278	-8525
Kultur (Bibliotek) 55	-1995	-1997	-2059
Futurum 5001	-1138	-1053	-489
Fritid (fritidsgård) 5000	-2082	-2089	-2503
Bidrag 59	-243	-288	-250
Idrott (uppgift från sbk) 40	-4129	-3851	-3101

Bibliotekets nettokostnader har ökat drygt 60 tkr jämfört med tidigare år. Det kan förklaras av ökade personalkostnader. Under 2016 har fördelningen i budget och redovisning mellan Futurums kulturverksamhet och själva fritidsgården gjorts om. En jämförelse får därför göras på totalen av dessa två. Lokalkostnader låg tidigare helt på Futurum vilket förklarar skillnaden dem emellan. Den totala skillnaden avser i första hand minskade hyreskostnader.

1.3 Särskilda uppföljningar

En omfördelning av medel gjordes för att kunna hålla lördagsöppet på fritidsgården under oktober till december.

1.4 Investeringar

Inga KF- beslutade investeringar är gjorda 2016

Avslutade projekt: (under året eller vid bokslutet)

-

Pågående projekt:

-

Nämndbeslutade investeringar

Utgifter för nämndbeslutade investeringar uppgår till 2606 tkr. Drygt 950 tkr avser åtgärder på Ljungbackens IP och resterande ca 1650 tkr avser upprustning av Futurums scen och i mindre omfattning anpassning av fritidsgårdens lokaler. Avskrivningarna ökar kommande år på grund av investeringarna.

Avskrivningsvolym (tkr)

2016 utfall	2017 prognos	2018 prognos
982	1125	1125

God Ekonomisk Hushållning

Lägesbedömning sammanfattningsvis för nämndens ekonomi

Ok

2. KF:s inriktning och mål för verksamheterna

• Lägesbedömningar av KF-målen

KF-mål 1

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka

Uppföljning: Genom medel "Sommarlovspengar" från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf) har ungdomar i Södertälje kunnat ta del av ett extra digert utbud av arrangemang och aktiviteter.

G-kraftbussen med Kultur 365

Kultur 365 har turnerat med buss och där tagit med kultur, upplevelser och generationsmöten till alla bostadsområden och kommunalar i Södertälje. Aktiviteten har riktats till barn och unga med olika sociala bakgrunder.

Simskola

Södertälje Simsällskaps satsning för simkunnighet! Projektet har vänt sig till alla icke simkunniga och byggde på en frivillig drop-in simskola. Max tolv deltagare per grupp.

Pröva på olika idrotter – dagkollo

Ungdomar har fått prova på olika idrotter och lekar tillsammans med föreningen [Idrott Utan Gränser](#). Ingen föranmälan har krävts. Under en vecka var verksamheten förlagd i Järna.

Racketvecka med bowling

Ungdomar har fått prova på tre olika aktiviteter: *Tennis*, *badminton* och *bowling* – i Södertälje Bollhall.

Äventyrsvecka på Gillberga friluftsgård – för ungdomar med funktionshinder

För elever på särskolans låg- och mellanstadier (Stålhamra- och Fornbackaskolan). En häftig vecka där inget har varit "O-möjligt". Deltagarna har fått testa prova och undersöka. En vecka på Gillberga sommaren 2016 – ett minne för livet.

Konstkollo med konsthallen

Södertäljes barn och ungdomar inbjöds till gratis konstkollo. Tillsammans med konstnärer lär de sig att måla, teckna och skapa.

Kurserna leddes av erfarna konstnärer ihop med konsthallens pedagog Sarah Guarino Florén. Veckan avslutades med en vernissage. Alla kurser var gratis.

Fri entré för barn och barnfamiljer under 1800-talsveckan

Barn och barfamiljer bjöds på fri entré under den utökade 1800-talsveckan på Torekällberget.

LajLaj-festivalen för barn 9-12 år gratis

Kulturskolans Lajlaj-festival blev en härlig provapåvecka där kulturaktiviteter som musik, dans, animerad film, teater och konst varvades med utelekar!

Konstkollo med Grafikens Hus

MakerSommar genomfördes som ett skaparläger för barn och ungdomar. Ett unikt dagkollo där deltagarna fick utforska den digitala och konstnärliga världen. "Kan vi väcka liv i gamla leksaker? Kan vi bygga robotar som ritar egna teckningar? Kan vi skapa konst genom programmering? Dagkollot är gratis. Lunch, mellanmål, fika och t-shirt ingår".

Bikupor och odling i staden

Deltagarna fick lära sig hur viktiga bina är för vår jord. De som ville fick vara med och öppna en bikupa för att se hur det fungerar i ett bismhälle. Ledarna berättade också om hur odling går till och deltagarna fick prova att odla lite själv.

Sommarbibliotek i Hovsjö

Den 27 juni öppnade ett sommarlovsbibliotek i Hovsjö Hub som varr öppet för skollediga barn och deras vuxna. Den somrigaste, roligaste och härligaste läsningen valdes ut och det bjöds på workshops, sagostunder och pyssel.

"Sommarboken" med avslutningsfestival på kommunens alla bibliotek

Från och med 30 maj kunde alla lässugna barn och ungdomar hämta ut ett sommarbokspaket på sitt bibliotek. De kunde rösta på sin favoritbok och få en bok och en inbjudan till Sommarboksfesten den 2 september på

Utöver projektet sommarlovsaktiviteter:

Ny utrustning för klättring – en s.k. klättersvamp – har byggts vid Sydpoolen som komplettering till det som redan finns i form av skatepark och parkour. Arbetet har påbörjats för att bygga en anläggning för spontanidrott i Västergård. En av Östertälje IP:s fotbollsplaner beläggs med konstgräs, vilket kommer att förlänga säsongen och därmed utöka möjligheterna att spela fotboll.

Kulturskolan har infört rock- och popbandskurser. Vattensport har införts på fritidsgårdarna. Biblioteket har utvecklat sin programverksamhet för barn.

Enhörnas bibliotek ökar öppethållandet med en eftermiddag i veckan.

I Hölö har anordnats moppeorientering i samarbete med polisen och fritidsgården har startat den öppna verksamheten för hög och mellanstadiet på eftermiddagar.

I Järna ger kulturskolan teaterutbildning grund i Ådalskolans aula. Järna får också ny uterink, och Futurum rustas för utökat utbud på scen. Ung fritid deltar i Pridefestivalen och Järna fritidsgård höll i arrangemanget. Järna fritidsgård och Futurum genomgår en utveckling som innebär stora förändringar i Fritidsgårdens eget verksamhetsinnehåll och kulturverksamheten i samma hus. En förändring som redan har gett resultat av ökade fritidsgårdsbesök. Fritidsgården i Järna har också haft lördagsöppet under oktober till december.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Åtgärder för att förbättra målpuppfyllelsen: Planeringen av Sommarlovsaktiviteterna kommer att starta tidigare.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Ung Fritid ska fortsätta sitt arbete för att förbereda unga för vuxenlivet genom att utveckla moderna mötesplatser och driva ungdomsfrågor för alla unga i hela kommunen. Jämställdhetsarbetet ska stärkas och utvecklas för att verksamheterna ska attrahera både tjejer och killar i lika hög utsträckning. Arbetet ska fortsätta med nämndöverskridande samarbeten och samverkan med externa aktörer för att skapa nya upplevelser för, och locka fler, unga.*

Uppföljning: Utbudet av möjliga fritidsaktiviteter för dagens unga är stort, men kan inte sällan begränsas av den enskildes ekonomi. Vad som lockar förändras ständigt och kommersiella krafter bidrar till detta. Ung fritids arbete med fritidsgårdar som öppna mötesplatser är därför viktiga för att skapa alternativ för ungdomar som alla kan ta del av. Mötesplats Enhörna har ökat antalet besök och öppettidsgårdar mellan åren 2013 och 2015. Järna fritidsgård utvecklar och ökar sitt innehåll och ökar öppethållandet.

-
2. *Kulturskolan fortsätter att utveckla sin nya undervisningsmodell med syfte att öka deltagandet i skolans utbud och bredda basen för verksamheten. Samtidigt läggs också en metodisk grund för att stötta elever med olika ambitionsnivåer. Nova ska under perioden ytterligare utvecklas mot en livaktig scen och mötesplats för ungdomar upp till 25, men också för att bereda plats för kulturyttringar och föredrag.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

En uppföljning och utvärdering av den nya modellen har gjorts och vissa förändringar görs inför år 2017. Sedan tidigare finns KAPIS på kulturskolan för mer avancerade elever. Nova har utvecklats till en öppen scen för utställningar med unga konstnärer och låter unga uppträda med teater, föreläsningar, poesi och musik i alla former. Nova fungerar också mer allmänt som ett café och en mötesplats för kulturintresserade ungdomar. Kulturskolan har lagt delar av sin undervisning i Järna.

KF-mål 2**Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka**

Tabellen nedan visar utveckling av bidragsberättigade aktiviteter och antalet deltagande individer. Flickors deltagande ökar både till antal och sett till deltagande individer. I beräkningen andel individer har det pendlat mellan 43 % och 45 % under åren 2012-2016. Flickor som deltar i idrott är som andel individer närmare andelen pojkar än motsvarande värde för aktiviteter. Pojkarna deltar därmed i snitt i fler aktiviteter/individ. (Tabellen kommer att uppdateras i mars 2017 avseende aktiviteter för hösten 2016).

Uppföljning bidragsberättigade aktiviteter och deltagande individer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Aktiviteter					
Vår flickor antal	60 333	72 385	82 557	86 975	95 834
Vår pojkar antal	103 505	130 922	152 006	172 773	168 919
Summa vår	163 838	203 307	234 563	259 748	264 753
Vår flickor %	36,8%	35,6%	35,2%	33,5%	36,2%
Höst flickor antal	48 705	71 969	76 317	83 091	
Höst pojkar antal	83 837	129 151	138 835	153 656	
Summa höst	132 542	201 120	215 152	236 747	0
Höst flickor %	37%	36%	35%	35%	#####
S:a år flickor	109 038	144 354	158 874	170 066	95 834
S:a år pojkar	187 342	260 073	290 841	326 429	168 919
Summa år total	296 380	404 427	449 715	496 495	264 753
% flickor helår	37%	36%	35%	34%	36%
Antal individer					
Vår flickor antal	1482	1877	2063	1973	2002
Vår pojkar antal	2100	2376	2552	2662	2669
Summa vår	3 582	4 253	4 615	4 635	4 671
Vår flickor %	41,4%	44,1%	44,7%	42,6%	42,9%
Höst flickor antal	1721	1807	1894	1884	
Höst pojkar antal	2230	2347	2370	2514	
Summa höst	3 951	4 154	4 264	4 398	0
Höst flickor %	44%	44%	44%	43%	#####
S:a år flickor	3 203	3 684	3 957	3 857	2 002
S:a år pojkar	4 330	4 723	4 922	5 176	2 669
Summa år total	7 533	8 407	8 879	9 033	4 671
% flickor helår	43%	44%	45%	43%	43%
Aktivitet/individa					
Vår flickor antal	41	39	40	44	48
Vår pojkar antal	49	55	60	65	63
Summa vår	46	48	51	56	57
Höst flickor antal	28	40	40	44	#####
Höst pojkar antal	38	55	59	61	#####
Summa höst	34	48	50	54	#####
S:a år flickor	34	39	40	44	48
S:a år pojkar	43	55	59	63	63
Summa år total	39	48	51	55	57

Tabellen indikerar att flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar stadigt. En fullständig bild skulle kräva statistik från t.ex. nyttjande av spontanidrottsplatser och andra former av idrottsaktiviteter utanför de som sker inom föreningsidrotten.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra,

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Pågående arbete med riktade stöd till föreningslivet, anpassat urval och utformning utifrån flickors intressen vid utbyggnad av idrottsanläggningar ska fortsätta.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Arbetet med kultur och fritid genomsyras av ett jämställt arbetssätt. Insatser för att öka flickors deltagande inom idrotten fortsätter och lokaler och anläggningar ska utformas och anpassas med särskild hänsyn till ett jämställt utbud.*

Uppföljning: I planerad utbyggnad av idrottsanläggningar har flickors intressen fått ökat inslag. Den planerade gymnastik- och friidrottshallen och stallbyggnad vid Billsta i Järna är exempel på detta. Hänsyn till jämställdhet är och har varit viktigt vid utbyggnad av anläggningar för spontanidrott. Den nu nästan färdiga spontanidrottsplatsen i Västergård är ytterligare ett exempel på detta.

KF-mål 3

Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Bokning av de idrottsanläggningar som valts för uppföljning ökar totalt med 25,5 %. Bidragsberättigade registrerade aktiviteter ökar ständigt för både flickor och pojkar, totalt 1,9 %. Bibliotekens utlåning minskar med 2,1 %. Besöken på stadsbiblioteket ökar med 0,6 %. Besöken på Konsthallen minskar med 5 %. Besökare på stadsscen och övriga program minskar 4 %. Kultur 365 minskar 10,5 %. Kultur 365 hade fram till och med 2015 ett stort staligt bidrag som möjliggjorde ett större antal aktiviteter. Torekällberget minskar besök med 16 %. Fritidsgårdarna har oförändrat antal besök (Geneta och Rösberga har varit sammanslagna fr.o.m. mars). Kulturskolans antal elever ökar 1 %. Utlåningen på biblioteket i Mölnbo ökar januari-december med 1 % jämfört med motsvarande period 2015. De senaste åren har annars utlåningen minskat kraftigt. Den månadsvisa variationen har varit stor under 2016 och ingen tydlig trend har syns under året. Bokningar på Hölöhallen ökar påtagligt 13,3 % under år 2016 jämfört med år 2015. Utlåningen på Hölöbiblioteket minskar 6 % under år 2016 jämfört med år 2015. Efter att ha nått botten 2011 har trenden fram till bokslut 2015 varit positiv om än med en viss utplaning i slutet av året. Under 2016 har det svängt mycket men totalt sett som sagt en minskning. Hölö fritidsgårds positiva utveckling 2015 vände under första tertialen 2016. Besöken minskade perioden jan-april med 2 %. Återhämtningen i april och maj har hållit i sig t.o.m september. Besöken i oktober, november och december minskar kraftigt. Det ska noteras att besöken i oktober och november 2015 var på en hög nivå och att motsvarande värde 2016 är över genomsnittet. Nya årskullar är på väg in bland besökarna. Andelen flickor har sjunkit men är i jämförelse med andra gårdar totalt sett fortfarande hög. Antalet besökare på fritidsgården 2016 minskade till slut med 2,6 %. Järna visar blandade siffror avseende nyttjande. Nyckeltalen visar kraftig ökning av besök på fritidsgården 88 % och minskad utlåning på biblioteket -12,4 % samt bokning av ishallen -2,6 %.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Blandat plus och minus men brister kan konstateras. Effekter av brohaveriet kan inte uteslutas speciellt avseende Torekällberget och konsthallen. Det ska noteras också att de senaste åren har fritidsgårdsbesöken och bibliotekens utlåning och besök ständigt har stigit till hög nivå.

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Arbetet med ständig utveckling av verksamhetens innehåll och kvalitet ska fortsätta. En väl anpassad information om och marknadsföring av utbudet är också viktiga åtgärder

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Södertälje kommun ska genom den egna verksamheten, föreningsliv och organisationers arbete stärka invånarnas möjlighet till en rik och meningsfull fritid. Barn och ungdomars deltagande i föreningslivet prioriteras. Föreningslivet ska, i samverkan med skolan, fungera som mötesplats för barn från olika delar av samhället och nå alla grupper av ungdomar, även nytillkomna.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Den angivna inriktningen genomsyrar kultur- och fritidsverksamheten. De dialoger med föreningarna som kultur- och fritidskontoret och nämndens ledamöter har syftar primärt till att förtydliga och skapa konsensus för berörda om innebörden av denna inriktning.

-
2. *Personer med funktionsnedsättning ska ges utökade förutsättningar och möjligheter att ta del av kultur- och fritidsutbudet.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Kultur- och fritidskontoret har en enhet speciellt inriktad på målgruppen. Arbetsättet är att dels ordna särskilt anordnade aktiviteter men också att stimulera och stödja berörda att delta i det allmänna utbudet. Utökade sommaraktiviteter har genomförts med finansiering av särskild statligt bidrag.

-
3. *Personer med funktionsnedsättning ska ges utökade förutsättningar och möjligheter att ta del av kultur- och fritidsutbudet. Den långsiktiga satsningen på spontanidrott ska fortsätta.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Tellegymnasiets sporthall har handikappanpassats. Handelsboden på Torekällberget och dess lekmiljö har handikappanpassats.

Billsta stallbyggnad blir handikappanpassad. Spontanidrottanläggningar för motion anpassas med inslag för att möjliggöra deltagande av personer med funktionshinder.

-
4. *Södertälje kommun ska genom den egna kulturprogramsverksamheten erbjuda medborgarna programaktiviteter av hög kvalitet, för alla åldrar och i hela kommunen. Kultur- och fritidsnämnden och kommundelsnämnderna ska vara möjliggörare för arrangörer och föreningar som vill ta initiativ och*

genomföra kulturprojekt, verksamhet och evenemang. Arbetet med att utveckla teaterverksamheten i Södertälje mot en uppdragsteater ska fortsätta.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Kontoret är väl anpassat organisatoriskt och har ett väl utvecklat samarbete med föreningsliv och externa intressenter för att arbeta med den inriktningen. Ett kulturpolitiskt dokument har tagits fram under året med bl.a. förslag om hur teaterverksamheten i kommunen kan utvecklas. Futurum i Järna rustas för ett utvecklat utbud. Fritidsgårdsverksamheten i samma hus får sin verksamhet mer inriktad på kultur och kreativitet. Bland annat har ett arbete med att skapa ett makerspace påbörjats. Biblioteket i Enhörnan nådde inte upp till rekordnivån 2015, men utlåningen 2016 är ändå det näst högsta någonsin sedan start, trots minskning med 4 %. Enhörnas IP med tillhörande friluftsområde har utvecklats med för skapa nya möjligheter för fritidsaktiviteter.

KF-mål 4

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: Den senaste medborgarundersökningen som gjordes år 2015 visade ett ökat nöjdindex avseende kultur och fritid för Södertälje. Nästa undersökning görs år 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen: Ökad lyhörd dialog med allmänhet och brukare är ett utvecklingsområde för kultur- och fritidsverksamheten. Dialoger med berörda föreningar har genomförts.

Uppföljning av övriga inriktningar inom området Kultur och fritid

1. *Biblioteken i Södertälje ska fortsätta utvecklas enligt de inriktningar som biblioteksplanen från 2014 anger. Den strukturplan som tagits fram som ett uppdrag formulerat i biblioteksplanen ska implementeras i takt med att beslut härom fattas. Befintliga samarbeten med externa aktörer så som Röda korset, BVC, Berättarministeriet och Svenska med baby ska fortgå och nya samarbeten ska etableras. Det nationella projektet Bokstart ska fortsätta under 2016, finansierat av Statens kulturråd.*

Uppföljning: Planerade aktiviteter är påbörjade och pågående samarbeten och projekt fortsätter. Under sommaren har uppskattad ny biblioteksverksamhet varit i gång i Hovsjö. Samarbetet med nämnda externa aktörer pågår. Programverksamheten i stadsbiblioteket har utökats.

2. *Kultur- och fritidsverksamheten ska bidra till en levande stadskärna i Södertälje, mötesplatser och aktivitet i Järna (såsom exempelvis Gula villan) samt vara sammanhangsskapare för hela kommunen.*

Uppföljning: Kultur- och fritidsverksamheten bidrar med egna och stödjer arrangemang i både stadskärnan och i Järna. Stödet till Kringelevfestivalen har fortsatt. Under den genomförda festivalen 2016 har kommunens närvaro

varit inriktad på dialog med besökarna om hur staden ska kunna utvecklas och öka sin attraktion med avseende på utövande och upplevelser av kultur.

3. *Kultur 365 ska fortsätta skapa nya perspektiv och synsätt för fysisk aktivitet, social tillvaro och kulturellt tänkande för seniorer. Projektet PlaymÅkers syfte är att skapa en generationsbrygga och samtidigt vara en katalysator för nya upplevelser med ny kulturteknik för äldre. Syftet är också att unga ska intressera sig för att arbeta i äldreomsorgen.*

Uppföljning: Verksamheten fortsätter med fortsatt stöd från äldreomsorgsnämnden. Under sommaren har projektet G-bussen genomförts med stöd av Sommarlovspengar från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf). Ett projekt i sammanhanget som är riktat i första hand till unga. Syftet är också att skapa möten mellan äldre och unga i Södertälje.

Lägesbedömning sammantaget för området Kultur och fritid: *Ok*

2.1 Särskilda uppföljningar mål och verksamhet

Handlingsplan fusk och bedrägeri

Inga särskilda insatser har gjorts inom kultur- och fritidsverksamheten i Järna kommun för att stävja fusk och bedrägeri. En särskild kontroll görs för uppföljning av utbetalning av föreningsbidrag för hela kommunen.

Nämndbeslutade mål

De särskilda mål som nämnden har antagit i verksamhetsplan ansluter direkt till KF-målen. Här kan nämnas att nämnden har satt mål som ansluter till området ekonomisk och social hållbarhet. Verksamhetens serveringar och kiosker kompletterar sina inköp med lokalproducerade och ekologiska alternativ. Trygghetskapande åtgärder som nattvandring fortsätter. Föreningsdialoger, fritidsgårdsbesökarnas deltagande i utformning av verksamheten, samt dialog med ungdomar vid utbyggnad av anläggningar är bra exempel på arbete med brukarinflytande.

3. Personal – Södertälje kommun som arbetsgivare

- ☐ **KF-mål 1: Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete**

Antalet anställda inom kultur- och fritidsverksamhet i Vårdinge-Mölnbo är för få för att särskilt redovisas. Nedan följer en sammanställning för hela kultur- och fritidskontoret.

Kultur- och fritidskontoret

- Antalet årsanställda inom kultur- och fritidskontoret minskar till 163. Motsvarande värde per den 31 december 2015 var 170

Antal årsarbetare per kontor	2014-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31	2016-12-31
Kultur o Fritidskontoret	150	154	160	167	170	163
Kommunen totalt	5405	5478	5532	5545	5581	5556

- Sjukfrånvaron bland unga minskar kraftigt samtidigt som den ökar bland personer i åldern 30-49 år. Sammantaget ligger dock sjukfrånvaron på en acceptabel nivå även om utvecklingen för medarbetare över 50 år behöver analyseras ytterligare.

Kultur- och fritidskontoret	2014-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31	2016-12-31	2016-12-31**
Ålder							
Tom 29	4,4	4,8	2,6	2,5	1,4	1,8	5,7
30-49	4,5	4,8	4,9	5,0	7,5	6,8	6,7
Fr o m 50	5,8	4,2	5,4	6,3	5,3	5,5	8,2
Kön							
Kvinnor	7,3	6,7	7,0	7,6	7,9	8,7	8,0
Män	3,2	2,3	2,7	3,1	2,6	2,7	4,1
Samtliga	5,2	4,5	4,9	5,4	5,4	5,9	7,2
Långtidsfrånvaro*	61,3	61,2	56,2	53,8	57,6	47,3	43,7

Arbetsmiljö

Indexvärde HME

2014	2015	2016
69	70	74

Anmälda olycksfall och tillbud

2014	2015	2016
4	11	19

Lägesbedömning:

Bedömning görs för hela nämnden.

4. Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Ok
<u>Södertälje kommun som arbetsgivare</u>	Ok
Nämndens sammanfattande bedömning:	Ok

5. Internkontrollen

Utöver de obligatoriska kontrollerna finns inom kultur- och fritidsverksamheten ett eget kontrollområde, som avser utbetalning av föreningsbidrag. Kontroll inom detta område är utfört. Ett slumpmässigt urval av alla utbetalningar under perioden 201501 – 201604 har granskats. Urvalet visar att alla utbetalningar har gjorts till rätt adressat och är grundade på fastställd bidragsregel eller annars särskilt beslut/avtal.

Bland obligatoriska kontroller har Telge Inköp gjort en redovisning om inköp. Rapporteringen visar att 64 % av inköp – efter viss avgränsning – är gjorda med upphandlade avtalade parter. Det låga resultatet är till största del beroende på inköp inom kulturverksamhet som till stor del är undantagna från upphandlingskrav. Det gäller t.ex. inköp/inhyrning av film för visning, scenföreställningar, artister mm.

6. Framtida utveckling

En viktig fråga inom kultur och fritid för Järna kommun och hela kommunen är genomförandet av den antagna biblioteksplanen. Verksamheten i Futurum ska fortsätta att utvecklas. Senare års satsningar på Ljungbackens IP i form av ishall, konstgräs, motionsspår och isyta ska tas tillvara. Den senast anlagda isytan föreslås få tak och omklädningsrum under kommande budgetperiod. Nyttjandet ska följas upp. Samarbete med externa kulturutövare som verkar i kommundelen ska fortsätta. Hänsyn ska tas till naturen och kulturmiljön som en resurs för rörligt friluftsliv och upplevelser i den fortsatta utvecklingen av kommundelen och samhällsplaneringen.

Kultur- och fritidskontoret har tagit fram ett underlag till kulturpolitiskt program under 2016, som det ska arbetas vidare med och tas beslut om 2017. Södertäljes kulturpolitiska program ska vara en politisk viljeinriktning och ett politiskt styrmedel för de kommande fem åren. Programmet ska vidare vara övergripande och genomsyra kommunens samtliga verksamheter, och ange inriktning för det kulturpolitiska arbetet i kommunala nämnder och bolag. Programmet ska tydligt kopplas till såväl de övergripande målen för kommunen som nationella

kulturpolitiska mål och regionala visioner och utvecklingsplaner. Följande ska prioriteras i programmet:

- Barn och unga – alla barn och unga har rätt till kultur, språk och upplevelser
- Attraktiv livsmiljö – kultur bidrar till lokal utveckling
- Öka kulturens tillgänglighet – alla medborgare ska ges möjlighet att delta och verka i kulturlivet
- Barn och unga – alla barn och unga har rätt till kultur, språk och upplevelser
- Attraktiv livsmiljö – kultur bidrar till lokal utveckling
- Öka kulturens tillgänglighet – alla medborgare ska ges möjlighet att delta och verka i kulturlivet

För att nå måluppfyllelse gäller att Kultur- och fritidsnämnden ständigt försöker vara steget före genom att vara lyhörda för Södertäljebornas behov och önskemål, men också ha ett väl fungerande samarbete med föreningslivet, näringslivet och andra berörda intressenter. I nämndens uppdrag ingår även att bidra till skolans måluppfyllelse vilket också direkt påverkar nämndens framtida planering och verksamhet. Verksamhetens framtida inriktning kommer att präglas av ständig utveckling och förbättring.

Staffan Jonsson

kultur- och fritidschef

Södertälje
kommun

Samhällsbyggnad

Underlag till årsbokslut, 2016 Järna

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Uppföljning av mål för Samhällsbyggnad och offentlig miljö

KF-mål 1:

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker)

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes våren 2015 då samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom inom området bostäder.

Antalet enkäter är för få för att det ska vara möjligt att följa upp målet per kommunal del men det sammanfattande Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44. Det är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner (60) men högre än kommunens resultat 2011 (41) och 2013 (42).

Nästa undersökning kommer att genomföras under 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet:

KF-mål 2:

Antalet nybyggda bostäder per år ska öka.

Uppföljning: (SBN, KDN, TN)

Antalet nybyggda bostäder under året tas fram av kommunens statistiker som bearbetar uppgifter från bygglovsenheten och som enligt lag ska inrapporteras till SCB. Fram till november 2016 rapporterades 315 färdigställda lägenheter varav 185 i småhus och 130 i flerbostadshus. De områden i vilka flest lägenheter färdigställdes var Ritorp (86 st) och Glasberga sjöstad (85 st). Utöver de 315 lägenheterna färdigställdes sex specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade eller studenter).

Enligt bostadsbyggnadsantagandena som gjordes i samband med befolkningsprognosen och som antogs av KS i maj, skulle 251 bostäder, varav 219 i enbostadshus och 32 i flerbostadshus ha färdigställts. Under 2015 färdigställdes 263 bostäder varav 211 i småhus och 52 i flerbostadshus.

I tabellen nedan redovisas antal färdigställda lägenheter efter typ och kommunal del.

	Småhus	Flerbostadshus	Totalt
Södertälje exkl. kommundelarna	150	126	276
Järna kommundel	18	4	22
Hölö-Mörkö kommundel	7	0	7
Vårdinge-Mölnbo kommundel	3	0	3
Enhörna kommundel	7	0	7
Summa	185	130	315

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

KF-mål 3:

Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå.

Uppföljning: (SBN, KDN, TN, MN)

Nämndens styrtalet: Förfrågningar/ansökningar som får besked enligt kommunens tjänstegaranti för bygglov respektive enligt nya plan och bygglagen (PBL) ska öka.

Bygglov och förhandsbesked

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti och besked om eventuellt behov av kompletterande handlingar lämnas inom 20 arbetsdagar. I enlighet med PBL ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. (Enligt PBL kan man om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet, förlänga tiden en gång med högst 10 veckor utöver de ursprungliga veckorna.) Bygglovenheten har under året lagt mycket fokus på att ta fram nya rutiner och mallar. Ett av målen med det arbetet är att antalet beslut som beslutas inom 10-veckorsgarantin ska öka.

I tabellen nedan visas hur stor del av samtliga inkomna ansökningar till och med december 2016 som uppfyller 5-dagars, 10-dagars, respektive 10-veckorsgarantin. Siffrorna inom parentes visar förra årets uppföljning. Införandet av en ny arbetsrutin har resulterat i att 5-dagarsgarantin uppfylls för samtliga ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden för ett ärende är 72 dagar. Handläggningstiden ska räknas från det att ärendet är komplett. Tidigare har handläggningstiden räknats från det att remissvaren har kommit in till kontoret. Det gör att det inte går att jämföra handläggningstiden med tidigare år.

Bygglov och förhandsbesked 2016-01-01 – 2016-12-31

	Södertälje (totalt)	Enhörna	Järna	Hölö/Mör kö	Mölnbo
Uppfyllt 5 dagarsgarant (bekräftelse på att ärendet inkommit). * Ny arbetsrutin.	100% (100%)	100%	100%	100%	100%
Uppfyllt 20-dagarsgarantin (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl telefon eller besök inom 20 arbetsdagar)	80% (82 %)	78%	74%	70%	77%
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett)	85 % (90,5 %)	71%	92%	82%	87%

Planbesked

Enligt PBL ska planbesked (ja eller nej till att starta en planläggningsprocess) ges inom 4 månader.

I slutet av 2015 påbörjades arbetet med att införa nya rutiner kring planbesked. Detta arbete sjuöattes i full skala i juni 2016. Rutinen innebär att alla inkommande förfrågningar och planbesked bedöms i en kontorsövergripande förprövningsgrupp. Målet är att effektivisera och kvalitetssäkra arbetet för att kunna lämna ett svar om planbesked för samtliga ärenden inom fyra månader.

Under 2016 har 59 planbesked inkommit av dessa har 10 fått ett positivt planbesked där vi avser att inleda ett planarbete och 6 förfrågningar har vi meddelat att vi inte avser inleda planarbete enligt sökandes önskemål. Av de 6 där vi lämnat ett negativt besked har vi i 4 fall meddelat att vi först avser att genomföra en strukturplan där vi tar hänsyn till sökandes önskemål och att vi därefter kan ta upp frågan igen för planuppdrag.

Uppföljning av inriktning i Mål och budget

1. *Stadsutvecklingen ska ske med ett brett perspektiv så att medborgarnas och företagens olika behov beaktas i ett tidigt skede i samhällsbyggnadsprocessen. Processen ska utvecklas och bli mer transparent för att underlätta för fler byggherrar och fastighetsägare att genomföra projekt och för att södertäljeborna ska ha en inblick i vad som planeras och goda möjligheter att delta i processerna. Planberedskapen för nya bostäder, förskolor, skolor, stödboenden, andra offentliga lokaler/anläggningar samt företagsmark ska möta efterfrågan. Nyttillkomna bostäder ska möta efterfrågan från olika målgrupper.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Kontoret arbetar med en rad olika projekt med syfte att utveckla och effektivisera arbetsprocesserna och upprätthålla en hög planberedskap. Arbetet med en Teknisk handbok har påbörjats för att kvalitetssäkra arbetet med tekniska lösningar, drift- och genomförandefrågor samt byggnation av kommunal infrastruktur, och en kommunikationsplattform håller på att tas fram för att förbättra och underlätta den interna och externa kommunikationen i samtliga samhällsbyggnadsprojekt.

Implementering av Projektorienterat arbetssätt fortgår vilket bland annat har resulterat i en gemensam projektportfölj för hela kontoret tillsammans med nya rutiner för bedömning av och prioritering mellan

nya projekt. En kontorsövergripande förprövningsgrupp har tillsatts för att stötta kontorets ledningsgrupp att göra kvalitetssäkrade bedömningar av inkommande förfrågningar, förslag på exploateringar och ansökningar om planbesked, med utgångspunkt i översiktsplanen och andra relevanta styrdokument.

Arbetet med att införa en gemensam kartplattform för Södertörnskommunerna är nu genomfört och det nya kartsystemet driftsattes i december 2016. Arbetet med e-tjänster, digital nämndhantering, digitalisering av ärendeflöden samt fortsatt utveckling av ärendehanteringssystemet Public 360 fortlöper också enligt plan.

Projektet ”En effektivare samhällsbyggnad process”, som har genomförts i samarbete mellan Kiruna kommun och Södertälje kommun, har avslutats och slutrapporterats till Boverket i augusti. Det övergripande syftet med projektet har varit att skapa ett mer tillgängligt och effektivt sätt att kommunicera med berörda målgrupper gällande samhällsbyggnadsprocessen. Slutresultatet från projektet är bland annat ett informationsmaterial riktat till intressenter och exploatörer med syfte att underlätta för byggherrar att genomföra projekt i kommunen. Utöver informationsmaterialet har även ett antal nya rutiner arbetats fram.

En förstärkt Markanvisningspolicy antogs i Kommunfullmäktige i december. Den kommer att användas vid kommande markanvisningar och exploateringar för att minska möjligheterna för otillbörliga exploatörer.

Kontoret ser framöver ett stort behov av kompletterande planeringsunderlag för att kartlägga och tillgodose det ökade behovet av bostäder och verksamhetslokaler. Under året har kontoret påbörjat arbetet med en Utbyggnadsstrategi som planeras att färdigställas i slutet av 2017. Kontoret har även påbörjat arbetet med ett flertal strukturplaner, ett instrument som inte finns i den traditionella planprocessen men som är ett effektivt verktyg för att hantera den stora efterfrågan på byggbar mark samt för att involvera och engagera södertäljeborna redan i ett tidigt planeringsskede, innan man påbörjar ett detaljplanearbete. Strukturplaner är större markanvändningsstudier som syftar till att genomföra mer övergripande studier på stadsdelsnivå för att se var är det lämpligt att förtäta staden med fler bostäder, utan att tappa områdets särart och karaktär. Det nya arbetssättet förväntas effektivisera arbetet och spara tid i efterföljande planuppdrag. Vid årsskiftet hade kontoret påbörjat strukturplaner för Södertälje södra, Geneta, Ronna, Östra Holmfastvägen samt Mariekälla/Saltskog.

Uppföljning av övriga inriktningar inom området Samhällsbyggnad och offentlig miljö

- 1. Det är prioriterat att i enlighet med översiktsplanen utveckla tyngdpunkterna på landsbygden. Kommunen ska därför arbeta för att de fördjupade översiktsplanerna för Järna och Ytterenhörna samt ortsanalyserna för Hölö och Mölnbo förverkligas.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Översiktsplanens inriktning för utveckling av landsbygden är att i första hand lokalisera ny bebyggelse i direkt närhet till Järna, Hölö, Mölnbo tätorter samt Ekeby-Tuna-Sandviken tätorter i Enhörna. All storskalig utbyggnad ska lokaliseras i lägen med god tillgänglighet till kollektivtrafik, och det är dessutom viktigt att beakta jordbruksmarkens värden vid avvägning mot annan markanvändning.

Enhörna:

Enligt fördjupad översiktsplan för Ytterenhörna (2009) föreslås Ekeby få nya bostäder, förskola och eventuellt ett område för mindre företagsetableringar och Sandviken föreslås få bevarandeområden, områden med befintlig bebyggelse som får större byggrätt och nya områden.

Kontoret har under året arbetat med detaljplanering av Sandvikenområdet med syfte att möjliggöra cirka 290 nya bostäder samt anslutning av befintlig bebyggelse i Sandviken till kommunalt VA. Kontoret utreder även en eventuell etablering av nytt motorcentrum i Enhörnagropen samt en möjlig exploatering kring väg öster om Ekeby vilket skulle möjliggöra ca 300-400 nya bostäder.

Detaljplanen för att möjliggöra en ny skola i Enhörna har blivit överklagad i samtliga rättsinstanser och ärendet ligger nu hos högsta domstolen. Arbetet med detaljplanen Barnflickan 2 avseende småskaliga flerfamiljshus i Ekeby har avstannat pga. av projektekonomiska skäl hos Telge fastigheter.

Järna:

Fördjupad översiktsplan för Järna tätort med omgivning (2014) slår fast att Järnas småstadskaraktär ska vidareutvecklas genom förtätning och utveckling av centrum och längs huvudstråk. Principen är att nya utbyggnadsområden i första hand ska lokaliseras inom tre km radie från Järna station.

Just nu pågår detaljplanering av flera områden i Kallfors vilka tillsammans möjliggör ca 200 nya bostäder. Kontoret arbetar också med en detaljplan för Farstanäs med syfte att utveckla befintlig campingverksamhet. Detaljplanen för Ytterjärna konsthall och konferens har antagits under året.

Hölö-Mörkö:

Enligt ortsanalysen för Hölö (2009) ska utbyggnad av bostäder i första hand ske i eller i direkt anslutning till tätorten för att hålla samman bebyggelsen och därmed ge förutsättning för god offentlig och kommersiell service samt hållbart resande. I andra hand bör bebyggelse placeras i anslutning till befintliga kollektivtrafikstråk.

Utvecklingen av kommundelen koncentreras till Wij-området vilket ligger i linje med ortsanalysen. Detaljplanearbetet pågår med syfte att möjliggöra en etablering av ca 100-200 bostäder och en förstärkning av Hölö som tyngdpunkt. En blandning av upplåtelseform i Wij-området gör det möjligt att erbjuda olika boendeformer. Flera exploitörer är intresserade av att bygga.

Vårdinge-Mölnbo:

Ortsanalysen för Mölnbo (2008) förordar att eventuella utbyggnadsområden bör ligga i anslutning till eller inne i Mölnbo, så nära kollektivtrafik och centrum som möjligt, att särskild hänsyn bör tas till den

kulturhistoriska miljön och landskapsbilden, och att ny bebyggelse inte bör lokaliseras på öppen åkermark.

Kontoret arbetar med exploatering av fastigheten Skolbänken vilket innebär en förtätning i Mölnbo tätort med ca 30 nya bostäder. Planering av eventuell exploatering Visbohammar pågår.

2. *Järna förändras. Den unika och spännande kommundelen är ett samhälle där många vill leva hela sitt liv, men är också ett populärt besöksmål. Järna har ca 10 000 invånare och är därmed större än flera svenska kommuner. En särskild utredning "Framtid Järna" ska under 2016 genomföras avseende mötesplatser, bibliotek, bostadsutveckling, centrumutveckling och besöksmål. Detta arbete ska resultera i ett program för Järna som en växande del av Södertälje kommun och beaktas i kommande Mål- och budget.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Inom ramen för centrumutvecklingen i Järna tätort har kontoret haft en workshop med Järna kommunalnämnd som ett led i arbetet med att identifiera en tydlig målbild för vad Järna är och hur man ser på den framtida utvecklingen. Med utgångspunkt i medborgardialogen har en plan för upprustning av Järna centrum tagits fram och mindre åtgärder påbörjats, t.ex. belysning, nya blomurnor samt byte av häck runt scenen.

3. *Kommunen ska verka för att öka andelen gående, cyklande och kollektivt resande i samverkan med ansvariga aktörer på trafikområdet. I enlighet med cykelplanen genomförs fortsatta investeringar för en ökad andel cyklande, genom upprustning av befintliga cykelbanor, samt anläggning av nya banor.*

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

Genomförandet av cykelplanen fortlöper enligt tidplan. De delprojekt som har genomförts i år är anläggande av en gång- och cykelväg på Viksängsvägen, Aspegrensvägen, del av Oxbacksleden samt uppförande av cykelpumpar på Ekdalsgatan och vid Östertälje station. Sommarens problem med motorsvägsbron har resulterat i att delprojektet Mälarrampen har blivit försenat men arbetet kommer att slutföras under våren 2017.

Södertälje kommun ingår i ett samarbetsprojekt med Scania och KTH inom områdena Mobility management, Living Lab Södertälje, Smart Cities och Connected Mobility Arena med syfte att främja andelen gående, cyklande och kollektivt resande. Detta kommer att vara ett viktigt utvecklingsområde framöver och är tätt kopplat till kommunens trafikstrategiarbete. Ett kommuninternt arbete för hållbart resande pågår också där bland annat utvärdering och utveckling av kommunens bilpool ingår.

4. *Satsningar på trafiksäkerheten ska fortsätta för att minska olyckor och öka tryggheten, främst för gång- och cykeltrafikanter men även för bilister.*

Uppföljning: (TN, KDN)

I utbyggnaden av cykelplanen sätts behovet av trygghet och säker trafikmiljö för gående och cyklister i fokus. Om det är möjligt görs utbyggnaden alltid som en kombinerad gång- och cykelbana för att på ett kostnadseffektivt sätt skapa en säker och trygg trafikmiljö för gående och cyklister. I detaljplanearbetet läggs stort fokus på dessa frågor och även i satsningen på vintervägnätet är gång- och cykelbanor prioriterade.

Parallellt med det löpande arbetet med specifika trafiksäkerhetsåtgärder arbetar kontoret med flera strategiska projekt med fokus på att förbättra trafiksäkerheten. Ett skolvägsprojekt pågår där kontoret genomför åtgärder för att göra skolbarns vägar till och från skolan säkrare. Åtgärderna baseras på en webbaserad trafiksäkerhetsanalys. I år har tre skolor fått möjlighet att delta. Arbetet med en hastighetsplan samt en trafiksäkerhetsplan har också påbörjats.

Samhällsbyggnadskontoret har påtalat behovet om utbyggnad av GC-väg utmed väg 57 för trafikverket men hittills har ingen åtgärd genomförts. Kontorets bedömning är att kommunen får stå för en eventuell utbyggnad. I februari 2017 kommer kommunen tillsammans med länsstyrelsen, länsförbundet i Sörmland och Gnesta kommun att uppvakta trafikverket för att driva frågan om ökade insatser för att öka säkerheten för barn utefter väg 57.

-
5. *Arbetet med Almnäs ska fortsätta i samverkan med övriga aktörer i området. Almnäs har ett av Sveriges bästa lägen för företagsetableringar, området har även förutsättningar att bli ett miljömässigt föredöme avseende hur ett hållbart logistik- och industriområde utvecklas.*

Uppföljning: (TN, KDN)

För att möta efterfrågan på verksamhetsmark arbetar kontoret med utveckling av både Morabergsområdet och Almnäs. I Almnäs pågår just nu flera detaljplaneprojekt med syfte att möjliggöra industri med inriktning mot logistik. Inom området har två detaljplaner vunnit laga kraft under året och arbetet med att förlägga nya VA-ledningar pågår. Flera intressenter har visat intresse men försäljning avvaktar VA-utbyggnaden. En omfattande trafikutredning pågår för att utreda förutsättningar för en förbättrad framkomlighet och tillgänglighet i och runt Morabergs handelsområde, vilket är en förutsättning för att utöka handelsområdet. Programarbetet för Pershagen 1:4 och Bränninge gård 1:1 (Kilenkrysset) har också påbörjats.

Kontoret arbetar dessutom med att genomföra utpekade aktiviteter kopplat till kommunens näringslivsstrategi. Det handlar bland annat om att sammanställa och synliggöra kommunalt innehav av verksamhetsmark med aktiv marknadsföring av Södertälje för företagsetableringar, att åskådliggöra och

kommunicera planlägningsprocessen med näringslivet, samt att kontinuerligt utveckla och förstärka bemötande, tillgänglighet och kompetens inom våra myndighetsområden.

6. *Det är viktigt att värna jordbruksmarken i enlighet med översiktsplanens intentioner så att beroendet av att importera livsmedel inte ökar. Behovet av lokal- eller närodlad kommer med all sannolikhet att öka i framtiden och det är angeläget att vara förberedd på den utmaningen. Fler odlingslotter och kolonilotter samt möjliggörande av stadsodling ska kunna tas fram inom kommunen för att möta efterfrågan. Den strategiska inriktningen för kommunens brukbara mark ska vara en successiv övergång till ekologisk produktion. En odlingsstrategi ska därför tas fram för att bland annat hitta lämpliga platser i kommunen för detta.*

Uppföljning: (TN, KDN)

Kontoret har påbörjat arbetet med att ta fram en odlingsstrategi. Strategin ska omfatta all jordbruksmark i kommunen och andra lämpliga ytor för odling i tätorten med omnejd. Projektet är uppdelat i två etapper. Den första etappen färdigställdes i slutet av 2016 och innehåller ett förslag på struktur och innehåll i odlingsstrategin, framtidsscenarioer, förutsättningar och former för olika typer av odling samt behov av reglering av marken.

Sedan 2015 deltar Södertälje även i EU-projektet Agri-Urban där 11 städer/regioner i Europa samarbetar kring utmaningen att skapa fysiska platser och förutsättningar för att öka sysselsättningen inom livsmedel och jordbrukssektorn, samtidigt som möjlighet till stadsnära odling förstärks. Under fas 1 av projektet genomfördes en nulägesanalys och i maj fick projektet godkänt att fortsätta in i fas 2 med mål att ta fram en handlingsplan fram till projektslut 2018. Det fortsatta arbetet kommer att ske i nära koppling till projekten Matlust, MAP2020 och Odlingsstrategin.

Lägesbedömning sammantaget för området Samhällsbyggnad och offentlig miljö:

Nämndens egna mål

Uppföljning av nämndens uppdrag

1. Inventera lediga kommunägda tomter i Järna
Kontoret har gjort en inventering av kommunägda tomter i Järna. Utredning och prioritering av fortsatt planläggning pågår i enlighet med den fördjupade översiktsplanen, bl a längs Rönnvägen i Järna.

2. Gestaltning av mötesplatser

Inom ramen för centrumutvecklingen har kontoret haft en workshop med kommunalnämnden för att identifiera en tydlig målbild för vad Järna är idag och hur man ser på den framtida utvecklingen. Futurums framtid och bibliotekets lokalisering ska utredas. Tillfälliga mötesplatser i centrum etableras för att testa nya funktioner på nya platser.

3. Utbyggnad av gång- och cykelvägar

Södra Järnväggsgatan - klar

Bergsgatan – första delen klar

Industrigatan – klar

Enebstigen – asfaltering återstår till 2017

Uppföljning av nämndens egna mål

Delta i framtagandet av program för Framtid Järna

Inom ramen för centrumutvecklingen i Järna tätort har kontoret haft en workshop med Järna kommunalnämnd som ett led i arbetet med att identifiera en tydlig målbild för vad Järna är och hur man ser på den framtida utvecklingen.

Fortsätta arbetet med Järna centrum ta fram en långsiktig plan för förbättringsåtgärder och förbättra dialogen med andra aktörer som bolag och fastighetsägare

Med utgångspunkt i den medborgardialog som genomfördes 2016 har en plan för upprustning av Järna centrum tagits fram och mindre åtgärder påbörjats, t.ex. belysning, nya blomurnor samt byte av häck runt scenen.

Göra en tillgänglighetsinventering av centrum

SBK arbetar hela tiden med tillgängligheten när kommunen bygger om på allmänna platser i enlighet med Boverkets riktlinjer för tillgänglighet på allmänna platser (ALM 2). En speciell inventering av tillgängligheten har ännu inte påbörjats.

Verka för ett ökat och hållbart bostadsbyggande

Samhällsbyggnadskontoret arbetar enligt kommunens översiktsplan "Framtid Södertälje, översiktsplan 2013-2030" där hållbarheten står i fokus för social utveckling, miljö och ekonomi.

Ta fram konkreta förslag på odlingslotter för allmänheten

Kontoret har påbörjat arbetet med att ta fram en odlingsstrategi. Strategin ska omfatta all jordbruksmark i kommunen och andra lämpliga ytor för odling i tätorten med omnejd.

Internkontroll

Samhällsbyggnadskontoret har uppmärksammat risken för fusk och otillbörlig verksamhet i samband med markanvisning och exploatering. Arbetet har skett i samarbete med kommunens samordnare mot bidragsfusk, säkerhetsavdelning samt genom kontakter med bl.a byggmästarföreningen. Arbetet har resulterat i en förstärkt markanvisningspolicy som beslutades i Kommunfullmäktige i december 2016. Den förstärkta markanvisningspolicyn innebär att kommunen har möjlighet att ställa högre krav på byggherrar avseende bland annat redovisning av ägarförhållanden och koncernstruktur, redovisning av ekonomi och finansiering samt en redovisning eller intyg om att nuvarande eller tidigare verksamhet eller projekt inte omfattas av någon tvist eller brottsmisstanke. Granskningen genomförs av en extern part.

Under 2016 har samhällsbyggnadskontoret med hjälp av externa revisorer (E & Y) genomfört en djupgående riskinventering av bygglovsenhetens verksamhet med syfte att granska ändamålsenligheten i verksamhetens hantering av bygglovsansökningar. Uppdraget inkluderade en analys av påbörjade och avslutade ärenden under åren 2013-2016. Revisorerna konstaterade att styrningen av arbetet med bygglovsärenden är tillräcklig för att säkerställa plan- och bygglagens krav. Under ledning av den nya bygglovschefen har enheten arbetat med att tydliggöra arbetssätt och rutiner för att förhindra framtida oegentligheter. Enheten arbetar nu i team bestående av tre till fyra bygglovhandläggare, en byggnadsinspektör samt en koordinator. Teamen går gemensamt igenom alla inkomna ärenden. Koordinatorerna hjälper handläggarna med de administrativa delarna av bygglovprocessen, t.ex. begäran om komplettering och grannhörande. De kontrolläser även besluten innan expediering. Med det nya arbetssättet hjälps varje team åt i alla ärenden vilket gör handläggningen effektivare och mer rättssäker.

Internkontroll för att vi söker berättigade riktade statsbidrag

Syfte med kontrollen är att säkerställa:

1. Att vi söker rätt statsbidrag
2. Att det framgår om medfinansiering krävs
3. Att redovisningen är säkerställd så att kommunen får berättigade medel
4. Att undvika en permanent utökning av verksamheten med tillfällig finansiering

Sökta bidrag 2016

Bidrag från	Typ av bidrag	Sökt för projekt/aktivitet	Enhet	Status
-------------	---------------	----------------------------	-------	--------

Länsstyrelsen		Restaurering av Telgehus Borgruin	Upplåtelser och tillstånd	Klart
SLL	Invest.bidrag	Elväg	Stadsmiljö	Klart
Trafikverket	Invest.bidrag	GC-vägar	Stadsmiljö	Klart
Trafikverket	Driftsbidrag	Enskilda vägar	Stadsmiljö	Klart

Process/ Rutin	Kontroll-mål	Ansvarig för att kontroll utföres	Kontrollmetod (inkl frekvens)	Rappor t till	När sker rappor- tering	Resultat
Ansökan om statsbidrag	Att vi söker rätt statsbidrag	VC	Identifiera möjliga statsbidrag och dokumentera dessa i verksamhetsplanerna samt redovisa och följa upp dessa i managementrapporterna	Kontors- chef	Aug.	Rutiner ska ses över.
Ansökan om statsbidrag	Krävs medfinansiering	VC	Detta ska framgå i verksamhetsplaner och managementrapporter.	Kontors- chef	Aug.	Rutiner ska ses över.
Ansökan om statsbidrag	Säkerställa redovisning av berättigade statsbidrag så att kommunen får berättigade medel	VC	Projektplan inklusive implementering och utvärdering ska finnas för varje ansökan om statsbidrag.	Kontors- chef	Aug.	Rutiner ska ses över.
Ansökan om statsbidrag	Undvika en permanent utökning av verksamhet med tillfällig finansiering	VC	Projektplan inklusive implementering och utvärdering ska finnas för varje ansökan om statsbidrag.	Kontors- chef	Aug.	Riktlinjer samt uppföljningsrutiner ska tas fram.

Riskbedömning/konsekvensanalys i samband med för att vi söker berättigade riktade statsbidrag

A= allvarlig konsekvens

K= Kännbar konsekvens

L= Lindrig konsekvens

Sannolika fel som kan uppstå	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Konsekvens
Permanent utökning av verksamhet	x			K
Akuta åtgärder med medel för annan verksamhet än avsedd	x			A

SBN

Internkontroll för att vi söker berättigade riktade statsbidrag

Syfte med kontrollen är att säkerställa:

1. Att vi söker rätt statsbidrag
2. Att det framgår om medfinansiering krävs
3. Att redovisningen är säkerställd så att kommunen får berättigade medel
4. Att undvika en permanent utökning av verksamheten med tillfällig finansiering

Sökta bidrag 2016

Bidrag från	Typ av bidrag	Sökt för projekt/aktivitet	Enhet	Status
Boverket	Driftbidrag	En effektivare samhällsbyggnadsprocess	Planenheten	Klart
Boverket	Driftbidrag	Insatser som har gjorts för att bostadsbyggandet i kommunen ska öka	Bygglov/kommunen	Klart

Process/ Rutin	Kontroll-mål	Ansvarig för att kontroll utföres	Kontrollmetod (inkl frekvens)	Rapport till	När sker rapport- tering	Resultat
-------------------	--------------	--	----------------------------------	-----------------	--------------------------------	----------

Ansökan om statsbidrag	Att vi söker rätt statsbidrag	VC	Identifiera möjliga statsbidrag och dokumentera dessa i verksamhetsplanerna samt redovisa och följa upp dessa i managementrapporterna	Kontorschef	Aug.	Rutiner ska ses över.
Ansökan om statsbidrag	Krävs medfinansiering	VC	Detta ska framgå i verksamhetsplaner och managementrapporter.	Kontorschef	Aug.	Rutiner ska ses över.
Ansökan om statsbidrag	Säkerställa redovisning av berättigade statsbidrag så att kommunen får berättigade medel	VC	Projektplan inklusive implementering och utvärdering ska finnas för varje ansökan om statsbidrag.	Kontorschef	Aug.	Rutiner ska ses över.
Ansökan om statsbidrag	Undvika en permanent utökning av verksamhet med tillfällig finansiering	VC	Projektplan inklusive implementering och utvärdering ska finnas för varje ansökan om statsbidrag.	Kontorschef	Aug.	Riktlinjer samt uppföljningsrutiner ska tas fram.

Riskbedömning/konsekvensanalys i samband med för att vi söker berättigade riktade statsbidrag

A= allvarlig konsekvens

K= Kännbar konsekvens

L= Lindrig konsekvens

Sannolika fel som kan uppstå	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Konsekvens
Permanent utökning av verksamhet	x			K
Akuta åtgärder med medel för annan verksamhet än avsedd	x			A